

ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ

Γ.Ε.Μ.Η. 54412521000

Αρ. Μητρώου Α.Ε. 24473/06/Β/91/47

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018

και για τη χρήση 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018

**Σύμφωνα με το Ν. 3556/2007 και τις επ' αυτού εκτελεστικές
Αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς**

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου για τη χρήση 2018 που περιλαμβάνονται στις σελίδες 25 έως 61 έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) που έχουν εγκριθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, είναι αυτές που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας την Τετάρτη 24 Απριλίου 2019 και τελούν υπό την έγκριση της επόμενης τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Επιπλέον, αναρτήθηκαν και στον διαδικτυακό τόπο της μητρικής Εταιρείας <http://www.enrofarma.gr>. Στην ίδια διεύθυνση διαδικτύου θα αναρτηθούν και οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι εκθέσεις ελέγχου των ορκωτών ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της θυγατρικής εταιρείας CAMPUS A.E., όταν αυτές δημοσιευθούν.

Περιεχόμενα

1.ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.....	4
2.ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ.....	6
1.ΕΤΗΣΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2018.....	7
2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018.....	10
3. ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ.....	11
4. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΠΑΡ. 7 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΤΟΥ Ν.3556/2007.....	13
5. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΥΝΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ.....	14
6. ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ.....	15
3.ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ.....	20
4.ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ 1ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018.....	28
5.ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018.....	29
6.ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΟΜΙΛΟΥ 1ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018.....	30
7.ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 1ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018.....	31
8.ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ 1ης ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31ης ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018.....	33
9.ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ.....	34
10.Γενικές Πληροφορίες.....	34
11.Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών.....	34
12.Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις.....	51
13.Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα.....	52
14.Πωλήσεις.....	54
15.Άλλα έσοδα / έξοδα.....	54
16.Λειτουργικά έξοδα.....	54
17.Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα).....	56
18.Φόρος εισοδήματος.....	56

<u>19.Κέρδη ανά μετοχή.....</u>	<u>62</u>
<u>20.Ενσώματες ακινητοποιήσεις.....</u>	<u>63</u>
<u>21.Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία.....</u>	<u>65</u>
<u>22.Αποθέματα.....</u>	<u>65</u>
<u>23.Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις.....</u>	<u>67</u>
<u>24.Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα.....</u>	<u>69</u>
<u>25.Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά.....</u>	<u>69</u>
<u>26.Δάνεια τραπεζών.....</u>	<u>70</u>
<u>27.Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις.....</u>	<u>71</u>
<u>28.Επιχορηγήσεις.....</u>	<u>71</u>
<u>29.Προβλέψεις για παροχές σε εργαζομένους.....</u>	<u>72</u>
<u>30.Ενδεχόμενες υποχρεώσεις.....</u>	<u>72</u>
<u>31.Διαχείριση κινδύνων.....</u>	<u>73</u>
<u>32.Χρηματοοικονομικά στοιχεία – εύλογη αξία.....</u>	<u>75</u>
<u>33.Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη .....</u>	<u>76</u>
<u>34.Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς .....</u>	<u>76</u>
<u>ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ.....</u>	<u>78</u>

1. ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του Ν.3556/2007)

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου:

1. Αθανάσιος Παπαζηλάκης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου
2. Πασχάλης Παπαζηλάκης, Αντιπρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθύνων Σύμβουλος
3. Δημήτριος Γιαννουλάκης, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου (Μη Εκτελεστικό)
4. Θεοδωρίδης Παναγιώτης, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου (Ανεξάρτητο, Μη Εκτελεστικό)
5. Ζιούτας Δημήτριος, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου (Ανεξάρτητο, Μη Εκτελεστικό)

υπό την ως άνω ιδιότητα μας δηλώνουμε και βεβαιώνουμε με την παρούσα ότι εξ όσων γνωρίζουμε:

Α) οι ετήσιες, εταιρικές και ενοποιημένες, χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και του Ομίλου ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ, για την χρήση 01.01.2018 – 31.12.2018, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της εταιρείας ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 έως 5 του άρθρου 4 του Ν.3556/30.04.2007.

Β) η ετήσια έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Εταιρείας ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.

Διδυμότειχο, 24 Απριλίου 2019

Οι Βεβαιούντες

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ.

Ο Αντιπρόεδρος του Δ.Σ.

Το Μέλος του Δ.Σ.

και Δ/νων Σύμβουλος

Αθανάσιος Παπαζηλάκης

Πασχάλης Παπαζηλάκης

Δημήτριος Γιαννουλάκης

Α.Δ.Τ ΑΕ 417565

Α.Δ.Τ. ΑΗ 926302

Α.Δ.Τ. ΑΙ 907700

2. ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 4 ΤΟΥ Ν. 3556/2007)

επί των ενοποιημένων και εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 και για τη χρήση 1^η Ιανουαρίου έως 31^η Δεκεμβρίου 2018

Προς την ετήσια Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας

Κύριοι Μέτοχοι,

Από μέρους του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας μας, σας υποβάλλουμε για έγκριση τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, της χρήσης από 1η Ιανουαρίου έως 31η Δεκεμβρίου 2018.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις της τρέχουσας χρήσης, όπως και εκείνες της προηγούμενης έχουν συνταχθεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, που έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου περιλαμβάνονται, με τη μέθοδο της πλήρους ενοποίησης: η μητρική Εταιρεία ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ Α.Β.Ε.Ε. και η θυγατρική της, CAMPUS Α.Ε., με έδρα τη Μέσση Αλεξ/πολης, στην οποία η μητρική κατέχει ποσοστό 100%.

Η έδρα της Εταιρείας βρίσκεται στο Διδυμότειχο, όπου στεγάζεται η κύρια παραγωγική μονάδα της, το κεντρικό λογιστήριο και όπου καλύπτεται επίσης η διάθεση των προϊόντων στον Β. Έβρο. Επίσης, η Εταιρεία διαθέτει τρία ακόμα υποκαταστήματα στην Αλεξ/πολη, Ξάνθη και στη Θεσσαλονίκη για την διάθεση των προϊόντων στις αντίστοιχες περιοχές.

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου συντάχθηκε σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του άρθρου 136 του Κ.Ν. 2190/1920 όπως ίσχυε έως την 31η Δεκεμβρίου 2018, τις διατάξεις του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007 καθώς και των κατ' εξουσιοδότηση του ίδιου Νόμου αποφάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Σκοπός της Έκθεσης είναι η ενημέρωση των επενδυτών:

- Για την οικονομική κατάσταση, τα αποτελέσματα, τη συνολική πορεία της Εταιρείας και του Ομίλου κατά την υπό εξέταση χρήση, καθώς και τις μεταβολές που επήλθαν.
- Για τα σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα κατά τη διάρκεια της τρέχουσας οικονομικής χρήσεως και την επίδρασή τους στις Χρηματοοικονομικές καταστάσεις (Εταιρικές και Ενοποιημένες).
- Για τις προοπτικές και εξελίξεις της δραστηριότητας της Εταιρείας και του Ομίλου.
- Για τους κινδύνους που ενδέχεται να προκύψουν για την Εταιρεία και τον Όμιλο.
- Για τις σημαντικές συναλλαγές που έγιναν μεταξύ της Εταιρείας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων, σύμφωνα με το ΔΛΠ 24.

1. ΕΤΗΣΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΑΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ 2018

Σε μακροοικονομικό επίπεδο η κατάσταση χαρακτηρίστηκε από τη μικρή αύξηση του Ακαθάριστου Εθνικού Προϊόντος κατά 1,9% περίπου. Και για το 2018 η αύξηση αυτή κυμάνθηκε σε επίπεδο μικρότερο του προϋπολογιζόμενου, ενώ το 4^ο τρίμηνο του 2018 χαρακτηρίστηκε από κάμψη επενδύσεων και κατανάλωσης. Παρά την αύξηση του ΑΕΠ η Ελληνική οικονομία παραμένει καθηλωμένη, η απουσία διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων είναι εμφανής, ενώ η υψηλή φορολογία και η μείωση των πληρωμών του κράτους, δημιουργούν μεν πλεονάσματα αλλά αυτά δεν θέτουν τις βάσεις για πραγματική ανάπτυξη και προσέλκυση επενδύσεων. Το μερίδιο του κράτους στην Ελληνική οικονομία είναι υψηλό και ταυτόχρονα, η Ελληνική οικονομία ουσιαστικά «αποεπενδύει» καθώς οι δαπάνες πάγιου κεφαλαίου είναι μικρότερες από τις αποσβέσεις και τις αποσύρσεις πάγιου εξοπλισμού.

Σε αυτό το περιβάλλον ο οικονομικός απολογισμός του Ομίλου και της Εταιρείας για τη χρήση 2018 χαρακτηρίζεται από τα εξής γεγονότα:

- Την αύξηση του όγκου των πωλήσεων, παρά την αύξηση των εισαγωγών και τη μείωση της κατανάλωσης φρέσκου γάλακτος.
- Τη συνεχιζόμενη αύξηση του ζωικού πληθυσμού των παραγωγικών ζώων της θυγατρικής εταιρείας Campus ως αποτέλεσμα των προηγμένων τεχνικών αναπαραγωγής, φροντίδας, εκτροφής και στέγασης των ζώων αυτών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η αύξηση προέρχεται κυρίως από γεννήσεις ζώων.
- Την αγορά αγελάδων «Jersey» οι οποίες παράγουν λιγότερη ποσότητα γάλακτος, ωστόσο αυτό είναι καλύτερης ποιότητας με πλουσιότερα λιπαρά και περισσότερη πρωτεΐνη.
- Τη σταδιακή επαναφορά των τιμών γάλακτος σε υψηλότερα επίπεδα.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ο οικονομικός απολογισμός της Εταιρείας και του Ομίλου είναι θετικός σημειώνοντας τα εξής:

- Τη σημαντική κερδοφορία για τη θυγατρική εταιρεία Campus και της μητρικής Εταιρείας.
- Το σημαντικό EBITDA
- Τον εξυπηρετούμενο και ταυτόχρονα μειούμενο τραπεζικό δανεισμό.
- Τη συνεχιζόμενη αύξηση στην παραγωγή προϊόντων ιδιωτικής ετικέτας.
- Την πραγματοποίηση νέων επενδύσεων σε μηχανολογικό εξοπλισμό και τεχνικές εγκαταστάσεις, ύψους περίπου 993 χιλ.

Όπως και στις πρόσφατες προηγούμενες χρήσεις, βασική παράμετρος επίτευξης των ανωτέρω στόχων αποτέλεσε η ιδιοπαραγωγή ανωτέρας ποιότητας ελληνικού αγελαδινού γάλακτος από το στάβλο ζώων της θυγατρικής εταιρείας CAMPUS A.E., η οποία απορροφάται εξολοκλήρου από το εργοστάσιο της ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ στο Διδυμότειχο.

Βασική δραστηριότητα της CAMPUS A.E. είναι η παραγωγή αγελαδινού γάλακτος από υψηλής ποιότητα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία τα οποία εκτρέφονται και στεγάζονται χρησιμοποιώντας πρότυπες τεχνικές. Πέραν των ιδιόκτητων βιολογικών περιουσιακών στοιχείων της έχει δημιουργήσει και το «cluster κτηνοτρόφων» που αποτελεί ένα μοντέρνο «συνεργατισμό» νεαρών κτηνοτρόφων στο χωριό Μέστη της Αλεξανδρούπολης σύμφωνα με τον οποίο η Campus αναλαμβάνει τη στέγαση και τη σίτιση κοπαδιών συγκεκριμένων κτηνοτρόφων και ταυτόχρονα αγοράζει το παραγόμενο από τα κοπάδια αυτά γάλα δημιουργώντας σημαντικές συνέργειες. Το μοντέλο αυτό αποδίδει αρκετά ικανοποιητικό εισόδημα για τους

συνεργαζόμενους κτηνοτρόφους και αποτελεί ένα αρκετά ελκυστικό μοντέλο διαχείρισης κοπαδιών ζώων. Η συνολική ημερήσια παραγωγή από ιδιόκτητα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία αλλά και άλλων κτηνοτρόφων ανέρχεται σε πάνω από 35 τόνους γάλα ημερησίως, ποσότητα που αντιστοιχεί σχεδόν στο 2,5% της εγχώριας παραγωγής νωπού αγελαδινού γάλακτος. Το cluster της CAMPUS A.E. αποτελεί ένα μοναδικό και πρότυπο μοντέλο για τα δεδομένα της εγχώριας αγοράς και τη μόνη αξιόλογη προσπάθεια προς την κατεύθυνση της αύξησης της ελληνικής παραγωγής αγελαδινού γάλακτος. Η εγχώρια παραγωγή είναι ελλειμματική καλύπτοντας περίπου μόνο το 35% των αναγκών της και αναγκάζει τη χώρα μας να πραγματοποιεί μεγάλες εισαγωγές γάλακτος και γαλακτοκομικών προϊόντων. Όπως αναφέρεται και παραπάνω, πλέον το κοπάδι ζώων της CAMPUS περιλαμβάνει ζώα Jersey αντί μόνο Holstein, σε κλίμακα μοναδική για τα Ελληνικά δεδομένα.

Αποτελέσματα χρήσης

Σε επίπεδο αποτελεσμάτων, οι βασικές μεταβολές των κονδυλίων της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης, σε σχέση με την προηγούμενη χρήση έχουν ως εξής:

- Τόσο ο ενοποιημένος όσο και ο εταιρικός **κύκλος εργασιών** αυξήθηκαν σε σχέση με το αντίστοιχο διάστημα του προηγούμενου έτους. Πιο συγκεκριμένα ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών ανήλθε σε € 32.535 χιλ. έναντι € 30.641 χιλ. παρουσιάζοντας αύξηση 7% ενώ ο εταιρικός κύκλος εργασιών ανήλθε σε € 31.129 χιλ. έναντι € 29.026 χιλ. της προηγούμενης χρήσης παρουσιάζοντας επίσης αύξηση 7%.
- Τα **κέρδη προ φόρων τόκων και αποσβέσεων (EBITDA)** ανήλθαν σε € 3.318 χιλ. (προσαρμοσμένο εκτός προβλέψεων ανέρχεται σε € 3.552 χιλ) και € 2.236 χιλ. για τον Όμιλο και την Εταιρεία αντίστοιχα, έναντι € 3.272 χιλ. και € 2.123 χιλ. της προηγούμενης χρήσης.
- Επίσης, τα ενοποιημένα **κέρδη προ φόρων** ανήλθαν στο ποσό των € 1.261 χιλ. παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με την προηγούμενη χρήση όπου το αντίστοιχο ποσό ήταν € 1.111 χιλ. Αντίστοιχα, τα κέρδη προ φόρων της Εταιρείας ανήλθαν σε € 578 χιλ. αυξημένα σε σχέση με τη συγκριτική περίοδο όπου το αντίστοιχο ποσό ήταν € 353 χιλ. Να σημειωθεί ότι η χρήση 2017 είχε επιβαρυνθεί με έκτακτες δαπάνες από διευθέτηση δικαστικών υποθέσεων € 150 χιλ.
- Το ενοποιημένο **αποτέλεσμα μετά φόρων** ανήλθε σε κέρδος € 979 χιλ. έναντι κέρδους € 536 χιλ. της προηγούμενης περιόδου και το εταιρικό σε κέρδος € 392 χιλ. έναντι κέρδους € 14 χιλ., αντίστοιχα. Η επιβάρυνση από φόρο εισοδήματος για τις χρήσεις 2018 και 2017 αντανάκλα τη θετική πορεία των αποτελεσμάτων προ φόρων της Campus και της Εβροφάρμα.

Επίσης, στην κατάσταση συνολικού εισοδήματος περιλαμβάνονται και:

- Κέρδος από αποχαρκτηρισμό πράξεων αντιστάθμισης κινδύνου ποσού € 37 χιλ. προ φόρων σε επίπεδο Εταιρείας και Ομίλου.
- Ζημία από αποτίμηση συμμετοχικών τίτλων ποσού € 45 χιλ. προ φόρων σε επίπεδο Ομίλου.
- Αναλογιστική ζημία που αφορά προβλέψεις παροχών εργαζομένων ποσού € 30 χιλ. προ φόρων σε επίπεδο Ομίλου και Εταιρείας.

τα οποία και καταχωρήθηκαν στην κατάσταση λοιπών συνολικών εξόδων (απευθείας στην καθαρή θέση μετά το λογισμό της σχετικής αναβαλλόμενης φορολογίας).

Τραπεζικός δανεισμός

Αναφορικά με τα δάνεια τραπεζών, η Εταιρεία και ο Όμιλος προχωρούν στην αποπληρωμή τους σε συνεργασία με τις πιστώτριες τράπεζες. Σημειώνεται ότι στη χρήση 2018, η Εταιρεία και ο Όμιλος πέραν της καταβολής τόκων αποπλήρωσαν δάνεια € 1.346 χιλ και € 1.574 χιλ. Επιπρόσθετα, στην ίδια χρήση, υπεγράφη συμφωνία επέκτασης της λήξης του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου της Εταιρείας (αρχικής λήξης του Σεπτεμβρίου 2018) κατά δύο χρόνια, έως το Σεπτέμβριο του 2020. Συνεπώς, κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2018 το ομολογιακό δάνειο έχει απεικονιστεί ως μακροπρόθεσμο, ενώ κατά την 31^η Δεκεμβρίου 2017, είχε απεικονιστεί ως βραχυπρόθεσμο.

Επίσης, η Διοίκηση βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με τον εκκαθαριστή της πρώην Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΑΤΕ) για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αποπληρωμής του δανείου. Ιστορικά η Εταιρεία ανταποκρίθηκε στα αιτήματα των εκκαθαριστών της πρώην ΑΤΕ σε σχέση με τη ρύθμιση του δανείου, παρέχοντας στοιχεία για την αξιολόγηση της ικανότητας αποπληρωμής τους, συμπεριλαμβανομένου και επιχειρηματικών σχεδίων ενώ συνολικά τα τελευταία χρόνια κατέβαλε έναντι του δανείου αυτού ποσό περίπου € 700 χιλ. Ειδικότερα στη χρήση 2018, κατ' εντολή της εταιρείας που διαχειρίζεται την εκκαθάριση της πρώην ΑΤΕ, διενεργήθηκε εκτίμηση των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας από ανεξάρτητο εκτιμητή και εκτίμηση της αξίας του δανείου από διεθνή ελεγκτικολογιστικό οίκο στη βάση επιχειρηματικού σχεδίου που συντάχθηκε για το σκοπό αυτό. Στα πλαίσια αυτά, αναμένεται ο θετικός διακανονισμός του δανείου με επιμήκυνση της περιόδου αποπληρωμής, στα πλαίσια των προτάσεων των προηγούμενων εκκαθαριστών (ήτοι σταδιακή αποπληρωμή σε ορίζοντα δεκαετίας).

Προοπτικές

Η Διοίκηση θα συνεχίσει την ίδια πολιτική της αύξησης της παραγωγής γάλακτος, της περαιτέρω βελτίωσης της ποιότητάς του, της επέκτασης του δικτύου διανομής και των νέων επενδύσεων με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση των πωλήσεων και των αποτελεσμάτων της.

ΒΑΣΙΚΟΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΔΕΙΚΤΕΣ

Κατωτέρω παρατίθενται μερικοί από τους σημαντικότερους χρηματοοικονομικούς δείκτες της Εταιρείας και του Ομίλου μας αναφορικά με την χρηματοοικονομική επίδοση και κατάσταση καθώς επίσης και πληροφορίες σχετικά με περιβαλλοντικά και εργασιακά θέματα.

Χρηματοοικονομικοί δείκτες		Όμιλος		Εταιρεία	
α) ΕΤΑΙΡΕΙΑ		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Βραχυπρόθεσμη ρευστότητα (Current Ratio)	<u>Κυκλοφορούν Ενεργητικό</u> Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	1.01	0.64	1.04	0.60
β) Μέση περίοδος είσπραξης (Average Collection Period)	<u>(Αποιτήσεις από πελάτες) Χ</u> Πωλήσεις έτους με πίστωση	123	116	126	117
γ) Μέση περίοδος πληρωμής (Average payment period)	<u>(Υποχρεώσεις προς προμηθευτές) Χ 270</u> Σύνολο αγορών έτους	115	126	128	127
δ) Καθαρός δανεισμός (Net Debt/ Equity)	Μακροπρόθεσμα & Βραχυπρόθεσμα δάνεια Καθαρή θέση	1.49	1.76	1.81	2.04
ε) EBITDA	<u>Κέρδη προ φόρων τόκων & αποσβέσεων</u>	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
		3,318	3,272	2,236	2,123

Περιβαλλοντικά θέματα

Η Διοίκηση του Ομίλου είναι ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένη σε θέματα που αφορούν την προστασία του περιβάλλοντος. Τηρεί απαρέγκλιτα τις υφιστάμενες διατάξεις προστασίας του περιβάλλοντος εκπαιδευόντας, συνάμα το προσωπικό της στα περιβαλλοντικά θέματα. Η μητρική Εταιρεία έχει πιστοποιηθεί από τον οργανισμό EUROCERT για το σύστημα περιβαλλοντικής διαχείρισης κατά ISO 14001. Υπάρχει και λειτουργεί στο εργοστάσιο της Εταιρείας μας μονάδα βιολογικού καθαρισμού αποβλήτων. Επιπροσθέτως, η μητρική Εταιρεία εφαρμόζει το σύστημα εναλλακτικής διαχείρισης των συσκευασιών της σε συνεργασία με την Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης. Τέλος, στο χώρο του βουστασίου της θυγατρικής εφαρμόζονται καινοτόμες πρακτικές για την επεξεργασία της κοπριάς με στόχο την αειφόρο ανάπτυξη. Συγκεκριμένα, η χωνεμένη, μετά την διαδικασία ξήρανσης μέσω εξαερισμού κοπριά, χρησιμοποιείται για οργανική λίπανση από τους συνεργαζόμενους αγρότες.

Εργασιακά θέματα

Η Διοίκηση του Ομίλου τηρεί πιστά τις διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας και εκπληρώνει όλες τις υποχρεώσεις της απέναντι στην Επιθεώρηση Εργασίας και στους Ασφαλιστικούς Φορείς. Κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018 ο αριθμός του προσωπικού του Ομίλου ανερχόταν σε 142 άτομα (31 Δεκεμβρίου 2017: 130 άτομα). Υπάρχει κανονισμός εργασίας, ο οποίος ανανεώνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα ο οποίος έχει κατατεθεί στην Επιθεώρηση Εργασίας και οι σχέσεις της Διοίκησης με το προσωπικό είναι άριστες. Για καλύτερη σχέση Εργαζομένων – Διοίκησης έχει ορισθεί ως μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου υπάλληλος της Εταιρείας ο οποίος τους εκπροσωπεί και φροντίζει για τα δικαιώματά τους. Ο Όμιλος απασχολεί γιατρό εργασίας, ο οποίος εξετάζει το προσωπικό ανά τακτά χρονικά διαστήματα, απασχολεί επίσης και τεχνικό ασφαλείας, ο οποίος δίνει οδηγίες περί ασφαλούς διενέργειας των εργασιών τους.

2. ΣΗΜΑΝΤΙΚΑ ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗ ΧΡΗΣΗ 2018

Κατά της Εταιρείας είχαν επιβληθεί πρόστιμα σε προηγούμενη χρήση από τον Ε.Φ.Ε.Τ συνολικού ποσού 85 χιλ. ευρώ για τα οποία η Εταιρεία είχε προσφύγει στα Δικαστήρια. Κατά την κλειόμενη χρήση, το αρμόδιο Δικαστήριο απήλλαξε την Εταιρεία. Συνεπώς, η Διοίκηση εξετάζει τη διαδικασία επιστροφής των καταβληθέντων ποσών. Επιπρόσθετα, κατά την κλειόμενη χρήση επήλθε η αναχρηματοδότηση του ομολογιακού της δανείου.

Γεγονότα μεταγενέστερα από τη λήξη της χρήσης

Σας αναφέρουμε ότι δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα για τη μητρική Εταιρεία και τη θυγατρική της, που έλαβαν χώρα από τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας έκθεσης που να χρήζουν προσαρμογής των κονδυλίων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2018 ή επιρόσθετων γνωστοποιήσεων.

3. ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται κυρίως στον κλάδο των γαλακτοκομικών προϊόντων και κατά τη διενέργεια των δραστηριοτήτων του για την ευόδωση των σκοπών του εκτίθεται σε διαφόρων ειδών κινδύνους και αβεβαιότητες οι κυριότεροι των οποίων είναι οι κάτωθι:

Κίνδυνος από τον Ανταγωνισμό

Ο κλάδος των γαλακτοκομικών χαρακτηρίζεται από έντονο ανταγωνισμό και μια τάση συγκέντρωσης. Έχοντας αυτό ως δεδομένο δίδεται τεράστια σημασία στην παραγωγή υψηλής ποιότητας προϊόντων, στην οργάνωση ενός άρτια οργανωμένου δικτύου διανομής προϊόντων και μιας καλά οργανωμένης υπηρεσίας εξυπηρέτησης πελατών μετά την πώληση. Η Διοίκηση του Ομίλου πιστεύει ότι μια καλά οργανωμένη μεσαίου μεγέθους οικονομική μονάδα, η οποία διαθέτει και την ανάλογη ευελιξία έχει τη δυνατότητα να ανταποκριθεί στους κινδύνους από τον ανταγωνισμό.

Κίνδυνος επιτοκίου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου ο οποίος μπορεί να προέλθει από ενδεχόμενη μεταβολή των επιτοκίων των δανείων, τα οποία θα επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά τις ταμειακές εκροές που συνδέονται με υποχρεώσεις του Ομίλου.

Για να το αντιμετωπίσει, αναλύει την έκθεσή του στη μεταβολή των επιτοκίων σε συνεχή βάση προσπαθώντας να επιτύχει αναχρηματοδότηση με καλύτερους όρους και τρόπους και κάνοντας συνετή διαχείριση των δανείων του. Επιπροσθέτως, στη χρήση 2014 η Διοίκηση σύναψε ένα συμβόλαιο ανταλλαγής επιτοκίου (interest rate swap) για μέρος του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου το οποίο καλύπτει όλη τη διάρκεια του δανείου και ως εκ τούτου έχει χαρακτηριστεί ως «αποτελεσματικό». Το ανωτέρω συμβόλαιο ανταλλαγής επιτοκίου τερματίστηκε στην κλειόμενη χρήση.

Αύξηση ή μείωση του Euribor κατά μια μονάδα αυξάνει ή μειώνει το χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου και της Εταιρείας κατά € 181 χιλ. και € 163 χιλ. αντίστοιχα (2017: € 196 χιλ. και € 178 χιλ. αντίστοιχα).

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας βάσει προγραμμάτων πληρωμών και εισπράξεων που καταρτίζονται σε εβδομαδιαία και μηνιαία βάση. Συγκεκριμένα υπάρχει προσεκτική παρακολούθηση των χρεών (μακροπροθέσμων και βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων) καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται.

Επιπλέον, παρακολουθούνται σε ημερήσια βάση οι εισπράξεις από εμπορικές απαιτήσεις, καθώς και η πιστή τήρηση των συμφωνιών εισπραξής, ειδικά από μεγάλους πελάτες (super markets κλπ) με συμφωνείς εισπράξεων με συγκεκριμένα τιμολόγια πωλήσεων.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει κυρίως από πιστώσεις σε πελάτες συμπεριλαμβανομένων των λογαριασμών εισπρακτέων. Το εμπορικό και το οικονομικό τμήμα αξιολογούν την φερεγγυότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπ' όψη την χρηματοοικονομική του κατάσταση, την εξυπηρέτηση των τρεχουσών οφειλών του και ορίζουν πιστωτικά όρια τα οποία παρακολουθούνται τακτικά και δεν δύνανται να ξεπεραστούν από έναν μεμονωμένο πελάτη.

Κίνδυνος σχετικά με την Ποιότητα και την Ασφάλεια των Τροφίμων

Η αγορά της πρώτης ύλης, η μεταποίηση, η συσκευασία, το μάρκετινγκ και η πώληση των τροφίμων ενέχουν έναν εγγενή κίνδυνο ως προς την ευθύνη της ποιότητας προϊόντων, της τυχόν ανάκλησής τους και της επακόλουθης δυσμενούς δημοσιότητας .

Αρχής γενομένης από την αγορά του γάλακτος κατ' ευθείαν από τον παραγωγό με δικά της μεταφορικά μέσα και την μεταφορά αυτού σε σύντομο χρονικό διάστημα στο εργοστάσιο για έλεγχο και επεξεργασία, η Εταιρεία διασφαλίζει την άριστη ποιότητα και φρεσκάδα του γάλακτος και κατ' επέκταση των παραγομένων προϊόντων. Η επεξεργασία του γάλακτος και η παραγωγή των προϊόντων γίνονται σε κλειστά δίκτυα που καθαρίζονται και απολυμαίνονται στο τέλος της κάθε παραγωγικής διαδικασίας. Υπάρχει συνεχής παρακολούθηση και καταγραφή της ποιότητας των παραγομένων καθώς τηρούνται ποιοτικά δεδομένα τα οποία ελέγχονται από τον ποιοτικό έλεγχο σε τακτά χρονικά διαστήματα και μέχρι την λήξη τους.

Η συνέχιση της ψυκτικής αλυσίδας είναι από τα κυριότερα σημεία ελέγχου και παρακολουθείται καθημερινά η ψύξη σε όλους τους χώρους και τα οχήματα μεταφοράς της εταιρείας.

Η Εταιρεία ακολουθώντας αυστηρά και πιστά την πολιτική της στην ποιότητα επιτυγχάνει να προσφέρει στους πελάτες της προϊόντα ποιοτικά και ασφαλή με πλήρη «αχνηλασιμότητα».

Τελευταία προέβη σε ασφάλιση αστικής ευθύνης προϊόντος κατόπιν απαίτησης από πελάτη του εξωτερικού και γίνεται διερεύνηση με τις ασφαλιστικές εταιρείες για επέκταση αυτού του είδους ασφάλισης και για την Ελληνική επικράτεια.

Σημειώνουμε ότι ειδικά για το αγελαδινό γάλα εφαρμόζεται με τις συνεργαζόμενες φάρμες πιστοποιημένο σύστημα για την διατροφή των αγελάδων αποκλειστικά από μη γενετικά τροποποιημένες τροφές (FREE GMO).

Οι παραγωγικές διαδικασίες είναι πιστοποιημένες με το ISO 22000.

Επίσης έχουν πιστοποιηθεί και με τα συστήματα ποιότητας IFS και BRC.

Επιπλέον είναι πιστοποιημένη η παραγωγή τυρί φέτα (ποπ) από AGROCERT και για την παραγωγή βιολογικών προϊόντων από BIOHELLAS.

Μακροοικονομικός κίνδυνος

Οι κύριοι μακροοικονομικοί κίνδυνοι στους οποίους εκτίθεται ο Όμιλος είναι η ασθενής οικονομική ανάπτυξη, η επιβολή νέων φόρων που μειώνουν το διαθέσιμο εισόδημα των πολιτών και συρρικνώνουν τις καταναλωτικές δαπάνες και η καθυστέρηση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων της χώρας που έχουν σαν συνέπεια την αδυναμία προσέλκυσης επενδύσεων.

Οι κύριες δαπάνες του Ομίλου είναι η αγορά των πρώτων & βοηθητικών υλών, υλικών συσκευασίας, αναλωσίμων, καύσιμα, ενέργεια, έξοδα διάθεσης & διοίκησης και οι οποίες λόγω της τρέχουσας συγκυρίας έχουν αυξητικές τάσεις. Ο Όμιλος εξισορροπεί την κατάσταση με μείωση των διοικητικών εξόδων και αυτών της διάθεσης αναδιοργανώνοντας τα τμήματα και τον μέχρι τώρα τρόπο λειτουργίας τους, με νέες εμπορικές συμφωνίες, κατάργηση βραδέως κινούμενων κωδικών και με επενδυτικές τοποθετήσεις στην παραγωγή για αύξηση αυτής και μείωση του κόστους της. Οι κύριες δαπάνες του Ομίλου είναι η αγορά των πρώτων & βοηθητικών υλών, υλικών συσκευασίας, αναλωσίμων, καύσιμα, ενέργεια, έξοδα διάθεσης & διοίκησης. Ενδεχόμενη σημαντική αύξηση των τιμών α' ύλης δεν θα έχει σημαντική επίπτωση στον Όμιλο καθώς είναι καθιερωμένος σε μεγάλο βαθμό (ο κύριος όγκος των αγορών γάλακτος της Εταιρείας προέρχεται από τη θυγατρικής της εταιρεία Campus A.E). Επίσης η αύξηση της τιμής της α' ύλης θα οδηγήσει σε σταδιακή αύξηση των τιμών πωλήσεων των προϊόντων της Εταιρείας.

4. ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΒΑΣΕΙ ΤΗΣ ΠΑΡ. 7 ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4 ΤΟΥ Ν.3556/2007

Η παρούσα έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της περιέχει αναλυτικές πληροφορίες αναφορικά με τα ζητήματα της παραγράφου 7 του άρθρου 4 του Ν. 3556/2007.

(α) Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας ανέρχεται σε δώδεκα εκατομμύρια τριάντα δύο χιλιάδες και τετρακόσια δέκα έξι ευρώ (12.032.416,00 Ευρώ), καταβλήθηκε ολοσχερώς από τους μετόχους της διαιρούμενο σε δεκατρία εκατομμύρια εξακόσιες εβδομήντα τρεις χιλιάδες διακόσιες κοινές ονομαστικές μετοχές με δικαίωμα ψήφου (13.673.200 μετοχές), ονομαστικής αξίας ογδόντα οκτώ λεπτών του Ευρώ (0,88 Ευρώ) η κάθε μία.

Οι μετοχές της Εταιρείας είναι εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών (Κατηγορία: Μεσαίας Κεφαλαιοποίησης).

Η Εταιρεία δεν κατέχει ίδιες μετοχές.

(β) Περιορισμοί στη μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας

Η μεταβίβαση των μετοχών της Εταιρείας γίνεται όπως ορίζει ο Νόμος και δεν υφίστανται εκ του καταστατικού της περιορισμοί στη μεταβίβασή τους, δεδομένου μάλιστα ότι πρόκειται για άυλες μετοχές εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών.

(γ) Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές κατά την έννοια των άρθρων 9 έως 11 του Ν. 3556/2007

Την 31.12.2018 οι κατωτέρω μέτοχοι κατείχαν ποσοστό μεγαλύτερο του 5% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου της Εταιρείας:

Παπαζηλάκης Πασχάλης με αριθμό μετοχών 5.292.473, ήτοι 38,707%,

Παπαζηλάκης Αθανάσιος με αριθμό μετοχών 5.101.320, ήτοι 37,309%.

(δ) Μετοχές παρέχουσες ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρείας που παρέχουν στους κατόχους τους ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

(ε) Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται στο καταστατικό της Εταιρείας περιορισμοί του δικαιώματος ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

(στ) Συμφωνίες μετόχων της Εταιρείας

Δεν έχει περιέλθει σε γνώση της Εταιρείας ύπαρξη συμφωνιών μεταξύ των μετόχων της, οι οποίες συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών της ή στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τις μετοχές της.

(ζ) Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών Δ.Σ. και τροποποίησης καταστατικού

Οι κανόνες που προβλέπει το καταστατικό της Εταιρείας για το διορισμό και την αντικατάσταση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της και την τροποποίηση των διατάξεών του δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στον Κ.Ν. 2190/1920 και πλέον από το Ν 4548/2018..

(η) Αρμοδιότητα του Δ.Σ. για την έκδοση νέων ή για την αγορά ιδίων μετοχών

Δεν προβλέπεται αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων μελών του για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κ.Ν. 2190/1920 (και ήδη από 1.1.2019 σύμφωνα με το άρθρο 49 του Ν. 4548/2018).

(θ) Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υφίστανται συμφωνίες, οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρείας κατόπιν δημόσιας πρότασης.

(ι) Συμφωνίες που η Εταιρεία έχει συνάψει με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή με το προσωπικό της

Δεν υπάρχουν συμφωνίες της Εταιρείας με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της ή με το προσωπικό της, οι οποίες να προβλέπουν την καταβολή αποζημίωσης, ειδικά σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης.

5. ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ ΣΥΝΔΕΜΕΝΩΝ ΜΕΡΩΝ

Οι εμπορικές συναλλαγές της Εταιρείας με τη θυγατρική της Εταιρεία CAMPUS Α..Ε., με τη συνδεδεμένη Εταιρεία ΔΟΪΡΑΝΗ Α.Ε. και με λοιπά συνδεδεμένα μέρη, έχουν ως εξής:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Εσοδα από θυγατρική (Campus)	-	-	575	38
Εσοδα από συνδεδεμένη (Δοϊράνη)	88	419	88	419
Εσοδα από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	563	141	-	-
	651	560	663	457
Αγορές (Πρώτων υλών) από θυγατρική (Campus)	-	-	4.430	4.057
Αγορές από συνδεδεμένη (Δοϊράνη)	3.150	2.036	3.150	2.036
Αγορές από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	489	528	-	-
	3.639	2.564	7.580	6.093
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις από θυγατρική (Campus)	-	-	-	90
Απαιτήσεις από συνδεδεμένη (Δοϊράνη)	-	1.668	-	1.668
Απαιτήσεις από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	4	-	-	-
	4	1.668	-	1.758
Υποχρεώσεις προς θυγατρική (Campus)	-	-	254	-
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένη (Δοϊράνη)	1.083	-	1.083	-
Υποχρεώσεις προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη	6	100	-	-
	1.089	100	1.337	-
Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και διευθυντικά στελέχη	Όμιλος			
	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017	01.01- 31.12.2018	01.01- 31.12.2017
Βραχύχρονες παροχές	2	32	2	32
Υποχρεώσεις	221	419	145	175

Σημειώσεις:

- Οι πωλήσεις προς τη Campus αφορούν πωλήσεις ζωοτροφών και απολυμαντικών ειδών
- Οι αγορές από τη Campus αφορούν αγορές αγελαδινού γάλακτος
- Οι πωλήσεις προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη αφορούν πωλήσεις ζωοτροφών και παροχή υπηρεσιών για στέγαση ζώων
- Οι αγορές από λοιπά συνδεδεμένα μέρη αφορούν αγορές αγελαδινού γάλακτος.

6. ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης έχει συνταχθεί με βάση τις διατάξεις του ΚΝ 2190/1920 που ίσχυε έως την 31 Δεκεμβρίου 2018 και το Ν. 4548/2018 και συμπεριλαμβάνεται ως ειδικό τμήμα της έκθεσης διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.

Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης

Η Εταιρεία μέχρι την δημοσίευση του Ν.3873/2010 εφάρμοζε τις αρχές εταιρικής διακυβέρνησης κυρίως μέσω της υιοθέτησης κανόνων όπως αυτές ορίζονται από την σχετική νομοθεσία (Ν. 3016/2002, Ν. 3693/2008, Ν. 3884/2010). Μετά τη δημοσίευση του Ν. 3873/2010 και του Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης του Συνδέσμου Ελλήνων Βιομηχάνων (Σ.Ε.Β) η Εταιρεία αποφάσισε να εφαρμόσει τον συγκεκριμένο κώδικα στα θέματα που την αφορούν.

Η Εταιρεία δεν έχει εφαρμόσει επιπλέον πρακτικές πέραν των οριζόμενων από τη κείμενη νομοθεσία θεωρώντας την υφιστάμενη νομοθεσία και το σχετικό κανονιστικό πλαίσιο επαρκή.

Η Εταιρεία μας σύμφωνα με τον συγκεκριμένο κώδικα ανήκει στις εταιρείες μικρότερου μεγέθους και συμμορφώνεται με τις γενικές αρχές του. Υφίστανται ορισμένες αποκλίσεις για τις οποίες ακολουθεί σύντομη ανάλυση και επεξήγηση των λόγων που δικαιολογούν αυτές.

Ρόλος και αρμοδιότητες Διοικητικού Συμβουλίου (Δ.Σ.)

Το Διοικητικό συμβούλιο δεν έχει ξεχωριστή Επιτροπή που να προΐσταται στη διαδικασία υποβολής υποψηφιοτήτων για εκλογή στο Δ.Σ. και να προετοιμάζει προτάσεις προς το Δ.Σ. όσον αφορά τις αμοιβές των εκτελεστικών μελών και των βασικών ανώτατων στελεχών, δεδομένου ότι η πολιτική της Εταιρείας σε σχέση με τις αμοιβές αυτές είναι σταθερή και διαμορφωμένη. Στο Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας γίνεται προσπάθεια για πολυμορφία αναφορικά με το φύλο και την ηλικία των μελών του, λαμβάνοντας υπόψη και τους περιορισμούς που δημιουργεί η δραστηριοποίηση της Εταιρείας στο ακριτικό περιβάλλον του Ν. Έβρου.

Τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. παρέχουν βοήθεια στον έλεγχο της Διοίκησης και στην ανάπτυξη της στρατηγικής προτάσεων στρατηγικής, ενώ τα εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. είναι επιφορτισμένα με την εκτέλεση της διοίκησης της Εταιρείας.

Το Δ.Σ. συνεδριάζει συχνά και για τη λήψη των αποφάσεων απαιτείται αυτοπρόσωπη παρουσία.

Ανάδειξη υποψηφίων μελών του Δ.Σ.

Η Εταιρεία μας δε δύναται στην παρούσα χρονική στιγμή να εναρμονισθεί με την ειδική πρακτική V (5.1) που προβλέπει για μέγιστη θητεία τεσσάρων (4) χρόνων δεδομένου ότι στην παράγραφο 3 του άρθρου 12 του καταστατικού της Εταιρείας καθορίζεται σε πέντε (5) έτη και η συμμόρφωση απαιτεί τροποποίηση του συγκεκριμένου άρθρου του καταστατικού.

Λειτουργία του Δ.Σ.

Το Δ.Σ. δεν υποστηρίζεται από ικανό, εξειδικευμένο και έμπειρο Εταιρικό Γραμματέα καθώς υπάρχει υποδομή για την πιστή καταγραφή και αποτύπωση των συνεδριάσεων του Δ.Σ..

Κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων της εταιρείας σε σχέση με τη διαδικασία σύνταξης των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Ο εσωτερικός έλεγχος διενεργείται από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με τα οριζόμενα στον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας της.

Τα Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, η Διοίκηση, καθώς και όλα τα στελέχη οφείλουν να συνεργάζονται και να παρέχουν πληροφορίες στην Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου και γενικά να διευκολύνουν με κάθε τρόπο το έργο της. Η Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου είναι ανεξάρτητη Υπηρεσία της Εταιρείας και καλύπτει όλη την επιχείρηση, δηλαδή επεκτείνεται και πέραν των λογιστικών και οικονομικών λειτουργιών. Η επαλήθευση της ορθής λειτουργίας των πληροφοριακών συστημάτων από τα οποία αντλούνται οι πληροφορίες για την σύνταξη

των χρηματοοικονομικών καταστάσεων, καθώς και ο εντοπισμός των αδυναμιών και οι προτάσεις για βελτίωση, γίνονται από την Υπηρεσία Εσωτερικού Ελέγχου η οποία για την άσκηση των καθηκόντων της έχει εξουσιοδότηση για πρόσβαση σε οποιοδήποτε έγγραφο, αρχείο, τραπεζικό λογαριασμού, χαρτοφυλάκιο καθώς και σε οποιαδήποτε υπηρεσία της Εταιρείας.

Η Εταιρεία και η θυγατρική της έχουν επενδύσει στην ανάπτυξη μηχανογραφικών συστημάτων που εξασφαλίζουν την σωστή εισαγωγή επεξεργασία και λήψη στοιχείων για τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Το Φεβρουάριο του 2015 ολοκληρώθηκε η εγκατάσταση της νέας αναβαθμισμένης έκδοσης του λογιστικού συστήματος. Σε εβδομαδιαία βάση πραγματοποιούνται έλεγχοι όλων σχεδόν των λογαριασμών ώστε να εντοπίζονται και να διορθώνονται έγκαιρα τυχόν λάθη και να δικαιολογούνται οι αποκλίσεις μεταξύ προϋπολογιστικών και πραγματικών στοιχείων.

Η ενημέρωση της Διοίκησης με τα αποτελέσματα του ελέγχου, γίνεται μετά την οριστικοποίηση των αποτελεσμάτων με τα ελεγχόμενα τμήματα της Εταιρείας.

Οι οικονομικές καταστάσεις συνολικού εισοδήματος και οικονομικής θέσης καθώς και άλλες αναλύσεις αναφέρονται προς την διοίκηση σε μηνιαία βάση ενώ συντάσσονται σε απλή και ενοποιημένη βάση σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς για λόγους αναφοράς προς την διοίκηση αλλά και για λόγους δημοσίευσης, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανονισμούς, σε εξαμηνιαία βάση. Όλες οι δημοσιεύμενες ενδιάμεσες και ετήσιες οικονομικές καταστάσεις συντάσσονται σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, περιλαμβάνουν όλες τις αναγκαίες πληροφορίες και γνωστοποιήσεις επί των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, επισκοπούνται από την Επιτροπή Ελέγχου και εγκρίνονται στο σύνολό τους αντίστοιχα από το Διοικητικό Συμβούλιο.

Λειτουργία Γενικής Συνέλευσης και δικαιώματα Μετόχων

Γενική Συνέλευση

Η Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας σύμφωνα με το καταστατικό της, είναι το ανώτατο όργανο διοίκησης, η οποία αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση και οι νόμιμες αποφάσεις της δεσμεύουν όλους τους μετόχους.

Η Γενική Συνέλευση των μετόχων συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο και συνέρχεται τακτικά σε τόπο και χρόνο που ορίζεται από το Διοικητικό Συμβούλιο το αργότερο έως τη δεκάτη (10η) ημερολογιακή ημέρα του ένατου μήνα μετά τη λήξη της εταιρικής χρήσης.

Η σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης καλείται 20 τουλάχιστον ημέρες πριν από την πραγματοποίησή της με πρόσκληση η οποία αναφέρει με σαφήνεια τον τόπο και χρόνο σύγκλησης, τα θέματα ημερήσιας διάταξης και τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθήσουν οι μέτοχοι για να έχουν δικαίωμα συμμετοχής και ψήφου. Η Πρόσκληση δημοσιοποιείται όπως ορίζει η νομοθεσία και αναρτάται στον δικτυακό τόπο της Εταιρείας.

Η Γενική Συνέλευση συνεδριάζει και βρίσκεται σε απαρτία εφόσον παρίσταται και εκπροσωπείται 1/5 του μετοχικού κεφαλαίου σύμφωνα με το καταστατικό. Οι μέτοχοι που συμμετέχουν στη Γενική Συνέλευση και έχουν δικαίωμα ψήφου εκλέγουν Πρόεδρο και Γραμματέα. Ακολούθως συζητούνται τα θέματα ημερήσιας διάταξης και λαμβάνονται αποφάσεις επί των θεμάτων αυτών με απόλυτη πλειοψηφία. Για τα θέματα που συζητούνται και αποφασίζονται τηρούνται πρακτικά που υπογράφονται από τον Πρόεδρο και τον Γραμματέα της συνέλευσης. Περίληψη των αποφάσεων της Γενικής Συνέλευσης δημοσιοποιείται άμεσα και αναρτάται στο δικτυακό τόπο της Εταιρείας.

Η Γενική συνέλευση είναι η μόνη αρμόδια να αποφασίζει για τα παρακάτω θέματα:

- α) την παράταση της διάρκειας, μετατροπή, συγχώνευση ή διάλυση της εταιρείας
- β) την τροποποίηση του καταστατικού
- γ) την αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου

- δ) την εκλογή των μελών του Δ.Σ. και των Ορκωτών Ελεγκτών
- ε) την έγκριση των ετήσιων χρηματοοικονομικών καταστάσεων
- στ) τη διάθεση των κερδών.

Δικαιώματα των Μετόχων της Εταιρείας

Τα δικαιώματα των μετόχων της Εταιρείας, που πηγάζουν από τη μετοχή της είναι ανάλογα με το ποσοστό του κεφαλαίου, στο οποίο αντιστοιχεί η καταβεβλημένη αξία της μετοχής. Κάθε μετοχή παρέχει όλα τα δικαιώματα που προβλέπει ο Ν. 4548/2018 όπως ισχύει, το καταστατικό της Εταιρείας και ειδικότερα:

- α) Δικαίωμα μερίσματος από τα ετήσια κέρδη της Εταιρείας. Ποσοστό 35% των καθαρών κερδών μετά την αφαίρεση του τακτικού αποθεματικού διανέμεται από τα κέρδη κάθε χρήσης στους μετόχους ως μέρισμα, ενώ η χορήγηση πρόσθετου μερίσματος αποφασίζεται από τη Γενική Συνέλευση. Μέρισμα δικαιούται κάθε μέτοχος, ο οποίος αναφέρεται στο τηρούμενο από την Εταιρεία μητρώο μετόχων κατά την ημερομηνία προσδιορισμού δικαιούχων μερίσματος. Το δικαίωμα είσπραξης του μερίσματος παραγράφεται και το αντίστοιχο ποσό περιέρχεται στο Δημόσιο μετά την παρέλευση 5 ετών από το τέλος του έτους, κατά το οποίο ενέκρινε τη διανομή του η Γενική Συνέλευση.
- β) Δικαίωμα προτίμησης σε κάθε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρείας με μετρητά και την ανάληψη νέων μετοχών.
- γ) Δικαίωμα λήψης αντιγράφου των χρηματοοικονομικών καταστάσεων και των εκθέσεων των Ορκωτών Ελεγκτών και του Διοικητικού Συμβουλίου της Εταιρείας.
- δ) Δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση, το οποίο εξειδικεύεται στα επιμέρους δικαιώματα: νομιμοποίησης, παρουσίας, συμμετοχής στις συζητήσεις, υποβολής προτάσεων σε θέματα της ημερήσιας διάταξης, καταχώρησης των απόψεων στα πρακτικά και ψήφου.

Επικοινωνία με Μετόχους

Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει ορίσει τον Υπεύθυνο Επικοινωνίας με τους Μετόχους και Υπεύθυνο Μετοχολογίου με κύρια καθήκοντα την έγκυρη και άμεση ενημέρωση όλων των ενδιαφερομένων μερών για τις δραστηριότητες της Εταιρείας αλλά και τα δικαιώματα τους.

Διοικητικό Συμβούλιο

Το Διοικητικό Συμβούλιο εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων της Εταιρείας και δύναται να αποτελείται από 3 – 7 μέλη, σύμφωνα με το καταστατικό της Εταιρείας. Το παρόν Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας εκλέχθηκε με απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης των Μετόχων της 10^{ης} Ιουνίου 2014 με πενταετή θητεία και με βάση το από 29 Οκτωβρίου 2018 πρακτικό του Διοικητικού Συμβουλίου αποφασίσθηκε η ανασυγκρότηση του και η επέκταση της θητείας του. Το Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται, τουλάχιστον, σε τέσσερις κύριες συνεδριάσεις το χρόνο ως εξής:

- (α) Στη συνεδρίαση του Δεκεμβρίου. Εγκρίνονται ο προϋπολογισμός της επόμενης χρήσεως και οι αμοιβές των ανωτέρων και ανωτάτων στελεχών για το επόμενο έτος.
- (β) Στις υπόλοιπες συνεδριάσεις (Απρίλιο, Ιούλιο, Οκτώβριο) γίνεται ανασκόπηση της εκτέλεσης του προϋπολογισμού και εγκρίνεται η επικαιροποίησή του –αναθεώρησή του. Στη συνεδρίαση του Οκτωβρίου αξιολογείται το σύστημα εσωτερικού ελέγχου και εγκρίνονται οι περιοχές ελέγχου της επόμενης χρήσεως.
- (γ) Σε όλες τις συνεδριάσεις το Διοικητικό Συμβούλιο πληροφορείται για την εξέλιξη της κεφαλαιακής επάρκειας και συζητά την έκθεση και τα ευρήματα του Εσωτερικού Ελεγκτή.

Την ημερήσια διάταξη των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου καταρτίζει ο Πρόεδρος με βάση προτάσεις είτε του ιδίου ή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου

- Αθανάσιος Παπαζηλάκης, Πρόεδρος, εκτελεστικό μέλος
- Πασχάλης Παπαζηλάκης, Αντιπρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος, εκτελεστικό μέλος
- Γιαννουλάκης Δημήτριος, μη εκτελεστικό μέλος
- Δημήτριος Ζιούτας, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος
- Θεοδωρίδης Παναγιώτης, Ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος

Η θητεία των ανωτέρω μελών του Διοικητικού Συμβουλίου λήγει την 20^η Ιουνίου 2022, δυνάμει να παραταθεί έως την πρώτη τακτική γενική συνέλευση μετά τη λήξη της θητείας τους, η οποία δεν μπορεί να υπερβεί την εξαετία.

Ελεγκτική Επιτροπή

Αποτελείται από δύο μη εκτελεστικά μέλη. Οι αρμοδιότητες της Επιτροπής είναι:

- η παρακολούθηση της αποτελεσματικής λειτουργίας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου
- την υποβολή εισηγήσεων στο Διοικητικό Συμβούλιο, προς έγκριση από τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων, σχετικά με την εκλογή, την επανεκλογή ή την απομάκρυνση του εξωτερικού ελεγκτή και την έγκριση της αμοιβής και των όρων εκλογής του
- την παρακολούθηση τυχόν αναθέσεων μη ελεγκτικών υπηρεσιών στον εξωτερικό ελεγκτή
- η παρακολούθηση της διαδικασίας χρηματοοικονομικής πληροφόρησης των ενοποιημένων και των εταιρικών χρηματοοικονομικών καταστάσεων
- η παρακολούθηση αναφορικά με αντικειμενικότητα και ανεξαρτησία του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.
- την ενημέρωση του Διοικητικού Συμβουλίου για τα αποτελέσματα της εργασίας της

Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδριάζει τακτικώς τουλάχιστο 3 φορές ετησίως, ενώ συνεδριάζει και εκτάκτως όποτε κρίνεται απαραίτητο και έχει εγκρίνει την παρούσα Ετήσια Οικονομική Έκθεση καθώς και αυτής της 30^{ης} Ιουνίου 2018.

Πρόεδρος της επιτροπής είναι ο κ. Παναγιώτης Θεοδωρίδης.

ΔΙΔΥΜΟΤΕΙΧΟ, 24 Απριλίου 2019
Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΠΑΠΑΖΗΛΑΚΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
Α.Δ.Τ ΑΕ 417565

3. ΕΚΘΕΣΗ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΥ ΟΡΚΩΤΟΥ ΕΛΕΓΚΤΗ ΛΟΓΙΣΤΗ

Προς τους Μετόχους της Εταιρείας «Εβροφάρμα ABEE Βιομηχανία Γάλακτος»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας «Εβροφάρμα ABEE Βιομηχανία Γάλακτος» (Εταιρεία και Όμιλος), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, τη χρηματοοικονομική θέση της Εταιρείας και της θυγατρικής αυτής (ο Όμιλος) την 31η Δεκεμβρίου 2018, την εταιρική και ενοποιημένη χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις εταιρικές και ενοποιημένες ταμειακές τους ροές, για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ), όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στο τμήμα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρεία και την ενοποιούμενη θυγατρική της, καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας, σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών (Κώδικας ΣΔΠΔΕ), όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, καθώς και τις απαιτήσεις δεοντολογίας του Ν. 4449/2017 και του Κανονισμού ΕΕ 537/2014, που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα. Έχουμε εκπληρώσει τις άλλες δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με το Ν. 4449/2017, τον Κανονισμό ΕΕ 537/2014 και τις απαιτήσεις του Κώδικα ΣΔΠΔΕ. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου**Αντιμετώπιση του θέματος στον έλεγχο****Επιμέτρηση βιολογικών περιουσιακών στοιχείων
(ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις)**

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 12, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, ο Όμιλος επιμέτρησε τα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους η οποία ανήλθε σε € 4.055 χιλ.

Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων, η Διοίκηση του Ομίλου εφαρμόζει συγκεκριμένη μέθοδο υπολογισμού της εύλογης αξίας των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων. Στα πλαίσια της μεθόδου αυτής ομαδοποιεί τα ανωτέρω περιουσιακά στοιχεία σε κατηγορίες με βάση το γένος και την ηλικία (παραγωγικά ζώα, αναπτυσσόμενα θηλυκά και αρσενικά ζώα) και λαμβάνει υπόψη το πρόσφατο κόστος αγοράς βιολογικών περιουσιακών στοιχείων, στοιχεία από την ενεργή αγορά αντίστοιχων βιολογικών περιουσιακών στοιχείων τα οποία προσαρμόζει όπου είναι απαραίτητο, λαμβάνοντας επιπλέον υπόψη δαπάνες μεταφοράς και ανάπτυξης έως ότου το ζώο καταστεί παραγωγικό και τυχόν ενσωματωμένα δικαιώματα.

Η επιμέτρηση των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων χαρακτηρίζεται ως περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος καθώς αφορά σημαντικές εκτιμήσεις της Διοίκησης για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας.

Οι ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν αφορούν τα εξής:

Εξετάσαμε τη διαδικασία ομαδοποίησης και καταγραφής των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων.

Πραγματοποιήσαμε σύγκριση της εύλογης αξίας με τις τιμές της ενεργούς αγοράς και ιστορικές τιμές αγοράς από τον Όμιλο και αξιολογήσαμε το εύλογο των προσαρμογών.

Ελέγξαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων.

Από την εργασία μας δεν προέκυψαν σημαντικές εξαιρέσεις και διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις της Σημείωσης 12 είναι επαρκείς.

**Ανακτησιμότητα εμπορικών και λοιπών
απαιτήσεων (εταιρικές και ενοποιημένες
χρηματοοικονομικές καταστάσεις)**

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 14, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, οι συνολικές απαιτήσεις του Ομίλου και της Εταιρείας ανέρχονται σε € 12.013 χιλ. και € 11.518 χιλ. αντίστοιχα, και η σχετική σωρευμένη απομείωση σε € 3.234 χιλ. και € 3.325 χιλ. αντίστοιχα.

Στην περίπτωση που οι πελάτες καταστούν αφερέγγυοι και αδυνατούν να καλύψουν τις συμβατικές τους υποχρεώσεις, ο Όμιλος εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο.

Οι ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν αφορούν τα εξής:

Λάβαμε επιστολές επιβεβαίωσης για αντιπροσωπευτικό δείγμα απαιτήσεων από πελάτες και εξετάσαμε μεταγενέστερες από την ημερομηνία ισολογισμού εισπράξεις τους έναντι υπολοίπων τέλους χρήσης.

Αξιολογήσαμε τη διαδικασία που έχει εφαρμόσει η Διοίκηση για τη παρακολούθηση των απαιτήσεων και τους παράγοντες που λαμβάνει υπόψη για τον προσδιορισμό της ανακτησιμότητάς τους.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Στο ανωτέρω πλαίσιο, η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά την ανακτησιμότητα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων για τις οποίες υφίστανται αντικειμενικές ενδείξεις απομείωσης, σε εξατομικευμένη βάση ώστε αυτές να απεικονίζονται στο ανακτήσιμο ποσό τους.

Από 1^{ης} Ιανουαρίου 2018, εφαρμόζοντας το νέο λογιστικό πρότυπο ΔΠΧΑ 9, εκτιμάται η απαιτούμενη πρόβλεψη απομείωσης, για τις αναμενόμενες και όχι για τις πραγματοποιηθείσες πιστωτικές ζημιές.

Η ανωτέρω εκτίμηση, λαμβάνει υπόψη τυχόν εξασφαλίσεις και εγγυήσεις, το ιστορικό εισπραξιμότητας των απαιτήσεων, την εμπειρία της αναφορικά με τις επικρατούσες συνθήκες της αγοράς, καθώς και μεταγενέστερες εισπράξεις

Λόγω του σημαντικού ύψους του κονδυλίου των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων αλλά και λόγω των κρίσεων και εκτιμήσεων που απαιτούνται από την πλευρά της Διοίκησης του Ομίλου, θεωρούμε ότι η ανακτησιμότητα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων αποτελεί περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος.

Αντιμετώπιση του θέματος στον έλεγχο

Εξετάσαμε την ενηλικίωση των υπολοίπων των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων. Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία βάσει της οποίας εκτιμήθηκε το ανακτήσιμο ποσό σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 9 και ειδικότερα η μεθοδολογία υπολογισμού των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, με βάση το ιστορικό εισπραξιμότητας των απαιτήσεων.

Αξιολογήσαμε τις παραδοχές στις οποίες βασίστηκε η εκτίμηση της Διοίκησης.

Επισκοπήσαμε τις απαντητικές επιστολές των συνεργαζόμενων νομικών συμβούλων και εξετάσαμε εάν συμβαδίζουν με την εκτίμηση της Διοίκησης.

Αξιολογήσαμε τη σημαντικότητα του ύψους των επισφαλών απαιτήσεων οι οποίες δεν καλύπτονται από πρόβλεψη.

Ελέγξαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων.

Από την εργασία μας δεν εντοπίσαμε ουσιώδεις εξαιρέσεις και διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις ήταν επαρκείς.

Αποτίμηση αποθεμάτων (εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις)

Όπως αναφέρεται στη σημείωση 13, κατά την 31 Δεκεμβρίου 2018, τα αποθέματα του Ομίλου και της Εταιρείας ανέρχονται σε € 3.143 χιλ. και € 2.791 χιλ. αντίστοιχα.

Η Διοίκηση του Ομίλου αποτιμά τα αποθέματα στη χαμηλότερη μεταξύ της αξίας κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία εκτιμάται με βάση την εκτιμώμενη αξία πώλησης των αποθεμάτων μειωμένη με τα σχετικά έξοδα διάθεσης.

Η αποτίμηση των αποθεμάτων θεωρείται περιοχή ιδιαίτερου ελεγκτικού ενδιαφέροντος λόγω του σημαντικού ύψους του κονδυλίου αλλά και των σημαντικών εκτιμήσεων που απαιτούνται για τον προσδιορισμό της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας.

Οι ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργήθηκαν αφορούν τα εξής:

Εξετάσαμε τις πολιτικές, τη μεθοδολογία και τις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου οι οποίες έχουν υιοθετηθεί από την Εταιρεία και τον Όμιλο σχετικά με την καταγραφή, και την αποτίμηση των αποθεμάτων.

Πραγματοποιήσαμε δειγματοληπτική φυσική απογραφή των αποθεμάτων.

Εξετάσαμε δείγμα αποθεμάτων προς επιβεβαίωση του κόστους κτήσης με αναδρομή σε παραστατικά αγορών και στο σύστημα επιμερισμού των εξόδων της διαδικασίας παραγωγής.

Εξετάσαμε δείγμα αποθεμάτων με σκοπό τον

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου**Αντιμετώπιση του θέματος στον έλεγχο**

προσδιορισμό της τιμής πώλησής τους.

Ελέγξαμε την επάρκεια των σχετικών γνωστοποιήσεων.

Από την εργασία μας δεν εντοπίσαμε σημαντικές εξαιρέσεις και διαπιστώσαμε ότι οι γνωστοποιήσεις ήταν επαρκείς

Άλλες πληροφορίες

Η διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες που περιλαμβάνονται στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση, είναι η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην «Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων» και οι Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να διαβάσουμε τις άλλες πληροφορίες και, με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις εσωτερικές δικλίδες ελέγχου που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους, γνωστοποιώντας όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής βάσης της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και εάν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρεία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προχωρήσει σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθρ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρείας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρείας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις στο σύνολο τους είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας. Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν, μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των εσωτερικών δικλίδων ελέγχου.
- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρείας και του Ομίλου
- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη Διοίκηση.
- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρείας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρεία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.
- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.
- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός της Εταιρείας και του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρείας και της θυγατρικής της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις εσωτερικές δικλείδες ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων της τρέχουσας περιόδου και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί Άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν. 4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

- 1) Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920.
- 2) Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτισθεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του Κωδ. Ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018.
- 3) Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρεία «Εβροφάρμα ΑΒΕΕ Βιομηχανία Γάλακτος» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου του Ομίλου, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3. Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρεία και τη θυγατρική της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014 ή λοιπές επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές του Ομίλου με την από 10 Ιουνίου 2014 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για συνολική περίοδο 5 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

KSi Greece Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία
Ορκωτών Ελεγκτών & Συμβούλων Επιχειρήσεων

Λεωφ. Κηφισίας 62 & Πρεμετής
151 25 Μαρούσι

Φράγκων 6-8. 546 26 Θεσσαλονίκη
ΑΜ ΣΟΕΛ 171

Θεσσαλονίκη 24 Απριλίου 2019
Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Δημήτριος Τ. Παπάζης
ΑΜ ΣΟΕΛ 22381

**4. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ & ΛΟΙΠΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ 1^{ης}
 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018**

(ποσά σε χιλιάδες €)	Σημ.	Όμιλος		Εταιρεία	
		01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Πωλήσεις μη βιολογικών στοιχείων	5	31,488	29,319	31,129	29,026
Πωλήσεις βιολογικών στοιχείων	5	1,047	1,322	-	-
Κόστος πωληθέντων μη βιολογικών στοιχείων	7.2	(20,345)	(19,672)	(25,366)	(23,949)
Επίδραση επιμέτρησης βιολογικών στοιχείων στην εύλογη αξία		81	183	-	-
Δαπάνες ανάπτυξης βιολογικών στοιχείων		(6,137)	(5,539)	-	-
Άλλα έσοδα / (έξοδα)		663	596	180	216
Μικτό αποτέλεσμα		6,797	6,209	5,943	5,293
Έξοδα διοίκησης	7.3	(993)	(1,181)	(989)	(1,177)
Έξοδα διάθεσης	7.4	(3,633)	(3,041)	(3,621)	(3,010)
Χρηματοοικονομικά έξοδα καθαρά	8	(910)	(876)	(755)	(753)
Κέρδη προ φόρων		1,261	1,111	578	353
Φόρος εισοδήματος	9	(282)	(575)	(186)	(339)
Καθαρά κέρδη		979	536	392	14
Αποδιδόμενο σε:					
Μετόχους μητρικής		979	536	392	14
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		-	-	-	-
		979	536	392	14
Κέρδη ανά μετοχή αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής					
Βασικά & μειωμένα ανά μετοχή	10	0.0716	0.0392	0.0287	0.0010
Λοιπά συνολικά έσοδα / (ζημιές) που μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους					
Αποτίμηση παράγωγου χρηματοοικονομικού μέσου	17	-	42	-	42
Αποχαρακτηρισμός πράξεων αντιστ. κινδύνου μέσω της κατάστασης συνολικών εισοδημάτων		37	-	37	-
Αποτίμηση διαθέσιμου προς πώληση χρηματοοικονομικού στοιχείου	23	-	(22)	-	-
Αναλογούν φόρος	9	(11)	(6)	(11)	(12)
		26	14	26	30
Λοιπά συνολικά έσοδα / (ζημιές) που δε μεταφέρονται στα αποτελέσματα σε μεταγενέστερες περιόδους					
Αναλογιστικές (ζημιές) / κέρδη παροχών σε αργαζομένους	20	(30)	(32)	(30)	(32)
Αναλογούν φόρος	9	9	9	9	9
		(21)	(23)	(21)	(23)
Σύνολο λοιπών συνολικών εσόδων / (ζημιών)		5	(9)	5	7
Σύνολο συγκεντρωτικών εσόδων μετά από φόρους		984	527	397	21

Οι σημειώσεις στις σελίδες 25 έως 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Εταιρείας

5. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ ΤΗΣ 31^{ΗΣ} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

<i>(Ποσά σε χιλ. Ευρώ)</i>	Σημ.	Ομίλος		Εταιρεία	
		31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Περιουσιακά στοιχεία					
Μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	11	23.559	23.958	17.706	18.508
Λοιπά άυλα περιουσιακά στοιχεία		202	240	202	240
Επενδύσεις σε ακίνητα	11,1	650	650	650	650
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία	12	3.873	3.523	-	-
Συμμετοχές σε θυγατρικές εταιρείες		7	7	2.953	2.953
Συμμετοχές σε συγγενείς εταιρείες		1	-	-	-
Μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	14	30	30	22	22
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	23	17	61	-	-
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	9	-	-	-	-
Σύνολο μη κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		28.339	28.469	21.533	22.373
Κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία					
Αποθέματα	13	3.143	3.209	2.791	2.790
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία	12	182	324	-	-
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	14	12.013	12.274	11.518	11.068
Ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	15	554	819	533	599
Σύνολο κυκλοφορούντων περιουσιακών στοιχείων		15.892	16.626	14.842	14.457
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων		44.231	45.095	36.375	36.830
Ίδια κεφάλαια και υποχρεώσεις					
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής					
Μετοχικό κεφάλαιο	16	12.032	12.032	12.032	12.032
Υπέρ το άρτιο	16	935	935	935	935
Αποθεματικά	16	1.239	1.144	1.091	1.065
Αποτελέσματα εις νέον		(2.551)	(3.383)	(5.384)	(5.698)
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής		11.655	10.728	8.674	8.334
Σύνολο Ιδίων κεφαλαίων		11.655	10.728	8.674	8.334
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Μακροπρόθεσμα δάνεια	17	9.942	1.347	9.130	164
Επιχορηγήσεις	19	5.602	5.824	3.773	3.922
Προβλέψεις για παροχές σε εργαζομένους	20	111	70	111	70
Λοιπές προβλέψεις		187	187	112	112
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	9	953	788	236	70
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	17	-	37	-	37
Σύνολο μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων		16.795	8.253	13.362	4.375
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις					
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	18	8.357	8.466	7.798	7.271
Βραχυπρόθεσμα δάνεια	17	7.414	17.583	6.538	16.850
Φόρος εισοδήματος		10	65	3	-
Σύνολο βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων		15.781	26.114	14.339	24.121
Σύνολο υποχρεώσεων		32.576	34.367	27.701	28.496
Σύνολο ιδίων κεφαλαίων και υποχρεώσεων		44.231	45.095	36.375	36.830

Οι σημειώσεις στις σελίδες 25 έως 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Εταιρείας

6. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΟΜΙΛΟΥ 1^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Ομίλος	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το όρτιο	Αποθεματικά	Αποθεματικό οντιστόθμισης ταμιακών ροών	Αποθεματικό από αποτίμηση Συμμετοχικών τίτλων	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο
<i>(Ποσά σε χιλ. Ευρώ)</i>							
Υπόλοιπο 01.01.2017	12.032	935	1.192	(56)	(26)	(3.876)	10.201
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	536	536
Λοιπά συνολικά κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους	-	-	-	30	(16)	(23)	(9)
Συγκεντρωτικές συνολικά κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους	-	-	-	30	(16)	513	527
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	-	-	20	-	-	(20)	-
Διανομή αποθεματικών	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31.12.2017	12.032	935	1.212	(26)	(42)	(3.383)	10.728
Υπόλοιπο 01.01.2018	12.032	935	1.212	(26)	(42)	(3.383)	10.728
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική (σημ. 2.2)	-	-	-	-	42	(99)	(57)
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο 01.01.2018	12.032	935	1.212	(26)	-	(3.482)	10.671
Κέρδη περιόδου	-	-	-	-	-	979	979
Λοιπά συνολικά κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους	-	-	-	26	-	(21)	5
Συγκεντρωτικές συνολικά κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους	-	-	-	26	-	958	984
Σχηματισμός τακτικού αποθεματικού	-	-	27	-	-	(27)	-
Διανομή αποθεματικών	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31.12.2018	12.032	935	1.239	-	-	(2.551)	11.655

Οι σημειώσεις στις σελίδες 25 έως 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Εταιρείας

7. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ 1^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

Εταιρεία	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπέρ το όριο	Αποθεματικά	Αποθεματικό οντιστάθμισης ταμιακών ροών	Αποθεματικό από αποτίμηση Συμμετοχικών τίτλων	Αποτελέσματα εις νέον	Σύνολο
<i>(Ποσά σε χιλ. Ευρώ)</i>							
Υπόλοιπο 01.01.2017	12.032	935	1.091	(56)	-	(5.689)	8.313
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	-	14	14
Λοιπά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	-	30	-	(23)	7
Συγκεντρωτικά συνολικά έσοδα μετά από φόρους	-	-	-	30	-	(9)	21
Διανομή αποθεματικών	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31.12.2017	12.032	935	1.091	(26)	-	(5.698)	8.334
Υπόλοιπο 01.01.2018	12.032	935	1.091	(26)	-	(5.698)	8.334
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική (σημ. 2.2)	-	-	-	-	-	(57)	(57)
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο 01.01.2018	12.032	935	1.091	(26)	-	(5.755)	8.277
Κέρδη χρήσης	-	-	-	-	-	392	392
Λοιπά συνολικά κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους	-	-	-	26	-	(21)	5
Συγκεντρωτικές συνολικά κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους	-	-	-	26	-	371	397
Διανομή αποθεματικών	-	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο 31.12.2018	12.032	935	1.091	-	-	(5.384)	8.674

Οι σημειώσεις στις σελίδες 25 έως 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Εταιρείας

8. ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ 1^{ης} ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ – 31^{ης} ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2018

	Σημ.	Όμιλος		Εταιρεία	
		01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
<i>(Ποσά σε χιλ. Ευρώ)</i>					
Λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη προ φόρων		1,261	1,111	578	353
<i>Πλέον/ Μείον προσαρμογές για:</i>					
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	7.2	1,368	1,498	1,052	1,158
Αποσβέσεις ασώματων ακινητοποιήσεων		38	38	38	38
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	19	(222)	(251)	(149)	(179)
Απομειώσεις επισφαλών απαιτήσεων	14.1	237	32	234	30
Αναστροφή πρόβλεψης απομείωσης απαιτήσεων		(2)	-	(2)	-
Προβλέψεις παροχών εργαζομένων	20	12	13	12	13
Χρησιμοποίηση πρόβλεψης για καταβληθείσες αποζημιώσεις σε πρώην εργαζομένους	20	(2)	(76)	(2)	(76)
Καταβληθείσες παροχές σε εργαζόμενους	20	-	(21)	-	(21)
Αποτέλεσμα (κέρδη) / ζημιές επενδυτικής δραστηριότητας		(6)	(3)	(7)	(6)
Επίπτωση επιμέτρησης σε εύλογη αξία	12	(81)	(183)	-	-
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	8	910	876	755	753
<i>Πλέον/ μείζον προσαρμογές για μεταβολές κεφαλαίου κίνησης:</i>					
(Αύξηση) / μείωση αποθεμάτων		66	194	(1)	34
(Αύξηση) / μείωση απαιτήσεων		(50)	(1,581)	(758)	(914)
Αύξηση / (Μείωση) υποχρεώσεων (πλην τραπεζών)		(172)	2,503	536	2,095
<i>Μείον:</i>					
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβλημένα		(910)	(876)	(755)	(753)
Καταβλημένοι φόροι εισοδήματος		(155)	(168)	-	-
Σύνολο εισροών από λειτουργικές δραστηριότητες		2,292	3,106	1,531	2,525
Επενδυτικές δραστηριότητες					
Αγορά ενσώματων ακινητοποιήσεων	11	(993)	(1,013)	(260)	(726)
Αγορά βιολογικών περιουσιακών στοιχείων	12	-	-	-	-
Ληφθείσες επιχορηγήσεις	19	-	-	-	-
Εσοδα από πώληση περιουσιακών στοιχείων		10	48	9	48
Σύνολο (εκροών) για από επενδυτικές δραστηριότητες		(983)	(965)	(251)	(678)
Χρηματοδοτικές Δραστηριότητες					
Εξοφλήσεις δανείων, καθαρό ποσό		(1,574)	(1,474)	(1,346)	(1,382)
Σύνολο (εκροών) για χρηματοδοτικές δραστηριότητες		(1,574)	(1,474)	(1,346)	(1,382)
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα					
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης περιόδου		819	152	599	134
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης περιόδου	15	554	819	533	599

Οι σημειώσεις στις σελίδες 25 έως 61 αποτελούν αναπόσπαστο μέρος αυτών

των χρηματοοικονομικών καταστάσεων του Ομίλου και της Εταιρείας

9. ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΩΝ

10. Γενικές Πληροφορίες

Η Εταιρεία ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ ΑΒΕΕ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ ΓΑΛΑΚΤΟΣ με διακριτικό τίτλο "ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ" ιδρύθηκε το 1991 (3506/9-8-91 ΦΕΚ) στο Διδυμότειχο Έβρου και ξεκίνησε την βιομηχανική της δραστηριότητα το 1994. Η Εταιρεία έχει την έδρα της στο Ν. Έβρου στο 3ο χλμ. Αλεξ/πόλης-Συνόρων και η ιστοσελίδα της είναι www.evrofarma.gr. Τον Ιούνιο του 2000 η Εταιρεία εισήγαγε τις μετοχές της στην Παράλληλη Αγορά του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Ο Όμιλος ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ, (στο εξής Όμιλος) αποτελείται από την μητρική Εταιρεία (εφεξής «η Εταιρεία») και τη θυγατρική Εταιρεία CAMPUS ΑΕ, (στο εξής «η θυγατρική») που εδρεύει στην Μέσση Αλεξανδρούπολης και της οποία η Εταιρεία κατέχει το 100% των μετοχών της. Η αξία κτήσεως της συμμετοχής στην θυγατρική ανέρχεται κατά την 31.12.2018 και 31.12.2017 σε ποσό € 2.947 χιλ. ευρώ. Οι κυρίες δραστηριότητες του Ομίλου είναι η εκμετάλλευση γαλακτοπαραγωγικών ζώων, η παραγωγή και η πώληση γαλακτοκομικών προϊόντων και εμπορία γαλακτοκομικών προϊόντων.

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας την 24^η Απριλίου 2019 και τελούν υπό την έγκριση της επόμενης τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις παρουσιάζονται σε χιλιάδες € (λειτουργικό νόμισμα), που είναι το νόμισμα του πρωτεύοντος οικονομικού περιβάλλοντος στο οποίο δραστηριοποιείται ο Όμιλος.

11. Σύνοψη σημαντικών λογιστικών αρχών

Οι βασικές λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν για την κατάρτιση των χρηματοοικονομικών καταστάσεων είναι οι εξής:

1.1 Βάση κατάρτισης

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις περιλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και τις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν εγκριθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί σύμφωνα με την αρχή του ιστορικού κόστους, εκτός από την αποτίμηση των επενδυτικών ακινήτων, των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων, των παραγώνων χρηματοοικονομικών μέσων, των συμμετοχικών τίτλων και των συνταξιοδοτικών προγραμμάτων καθορισμένων παροχών που επιμετρούνται σε εύλογη αξία.

Η σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων, σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, απαιτεί τη χρήση ορισμένων σημαντικών λογιστικών εκτιμήσεων. Επίσης, απαιτεί την άσκηση κρίσης από τη Διοίκηση για τη διαδικασία εφαρμογής των λογιστικών αρχών. Οι τομείς που απαιτούν υψηλότερου βαθμού κρίση ή είναι εξαιρετικά πολύπλοκοι ή οι τομείς όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις οικονομικές καταστάσεις, αναφέρονται στις σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις στη σημείωση 3.

Οι χρηματοοικονομικές καταστάσεις έχουν συνταχθεί με βάση τις ίδιες λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν κατά τη σύνταξη των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της προηγούμενης χρήσης, εκτός από την υιοθέτηση των νέων ή αναθεωρημένων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών, η εφαρμογή των οποίων έγινε υποχρεωτική για τις περιόδους την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2018.

2.2 Υιοθέτηση νέων και αναθεωρημένων ΔΠΧΑ και Διερμηνειών

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες: Συγκεκριμένα νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες έχουν εκδοθεί, τα οποία είναι υποχρεωτικά για λογιστικές περιόδους που ξεκινούν κατά τη διάρκεια της παρούσας χρήσης ή μεταγενέστερα και έχουν εφαρμογή στον Όμιλο. Η εκτίμηση του

Ομίλου σχετικά με την επίδραση από την υιοθέτηση των νέων προτύπων, τροποποιήσεων και διερμηνειών παρατίθεται παρακάτω.

2.2 Υιοθέτηση νέων και αναθεωρημένων ΔΠΧΑ και Διερμηνειών (συνέχεια)

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες για την τρέχουσα οικονομική χρήση

ΔΠΧΑ 4 (Τροποποιήσεις) “Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά μέσα στο ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστήρια συμβόλαια”

Οι τροποποιήσεις εισάγουν δύο προσεγγίσεις. Το τροποποιημένο πρότυπο α) παρέχει την επιλογή σε όλες τις οντότητες που εκδίδουν ασφαλιστήρια συμβόλαια να αναγνωρίζουν στα λοιπά συνολικά εισοδήματα και όχι στην κατάσταση αποτελεσμάτων τις τυχόν αποκλίσεις που προέκυψαν λόγω της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου προτύπου για τα ασφαλιστήρια συμβόλαια, και β) παρέχει στις οντότητες, οι δραστηριότητες των οποίων αφορούν κυρίως τον κλάδο των ασφαλίσεων, την επιλογή για προσωρινή απαλλαγή από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021. Οι οντότητες οι οποίες έχουν επιλέξει να αναβάλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, συνεχίζουν να εφαρμόζουν το ΔΛΠ 39 για τα χρηματοοικονομικά μέσα. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας.

ΔΠΧΑ 2 (Τροποποιήσεις) “Ταξινόμηση και επιμέτρηση συναλλαγών που αφορούν παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών”

Η τροποποίηση παρέχει διευκρινήσεις σχετικά με την βάση επιμέτρησης όσον αφορά παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και διακανονίζονται σε μετρητά και τον λογιστικό χειρισμό σχετικά με τροποποιήσεις σε όρους που μεταβάλλουν μία παροχή που διακανονίζεται σε μετρητά σε παροχή που διακανονίζεται σε συμμετοχικούς τίτλους. Επιπλέον εισάγουν μία εξαίρεση όσον αφορά τις αρχές του ΔΠΧΑ 2 με βάση την οποία μία παροχή θα πρέπει να αντιμετωπίζεται σαν να επρόκειτο να διακανονιστεί εξ ολοκλήρου σε συμμετοχικούς τίτλους, στις περιπτώσεις όπου ο εργοδότης υποχρεούται να παρακρατά ένα ποσό προς κάλυψη των φορολογικών υποχρεώσεων των εργαζομένων που προκύπτουν από παροχές που εξαρτώνται από την αξία των μετοχών και να το αποδίδει στις φορολογικές αρχές. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας.

ΔΛΠ 40 (Τροποποιήσεις) “Μεταφορές επενδυτικών ακινήτων”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι προκειμένου να μπορεί να πραγματοποιηθεί μεταφορά προς ή από τα επενδυτικά ακίνητα θα πρέπει να έχει πραγματοποιηθεί αλλαγή στη χρήση. Προκειμένου να θεωρηθεί ότι έχει επέλθει αλλαγή στην χρήση ενός ακινήτου, θα πρέπει να αξιολογηθεί κατά πόσο το ακίνητο πληροί τον ορισμό και η αλλαγή στη χρήση να μπορεί να τεκμηριωθεί. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας.

Ε.Α.Δ.Π.Χ.Α 22 “Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα και προκαταβολές”

Η Διερμηνεία παρέχει καθοδήγηση σχετικά με πως προσδιορίζεται η ημερομηνία της συναλλαγής όταν εφαρμόζεται το πρότυπο που αφορά τις συναλλαγές σε ξένο νόμισμα, ΔΛΠ 21. Η Διερμηνεία έχει εφαρμογή όταν μία οντότητα είτε καταβάλει, είτε εισπράττει προκαταβολικά τίμημα για συμβάσεις που εκφράζονται σε ξένο νόμισμα. Η διερμηνεία αυτή δεν επιφέρει σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας.

Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ 2014 (Κύκλος 2014 – 2016)

ΔΛΠ 28 “Συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες”

Οι τροποποιήσεις παρέχουν διευκρινήσεις ως προς το ότι όταν οι οργανισμοί διαχείρισης επενδύσεων κεφαλαίων, τα αμοιβαία κεφάλαια, και οντότητες με παρόμοιες δραστηριότητες εφαρμόζουν την επιλογή να επιμετρούν τις συμμετοχές σε συγγενείς ή κοινοπραξίες σε εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων, αυτή η επιλογή θα πρέπει να γίνει ξεχωριστά για κάθε συγγενή ή κοινοπραξία κατά την αρχική αναγνώριση. Οι τροποποιήσεις αυτές δεν επιφέρουν σημαντικές μεταβολές στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρίας.

2.2 Υιοθέτηση νέων και αναθεωρημένων ΔΠΧΑ και Διεργησιών (συνέχεια)

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 εκδόθηκε τον Μάιο του 2014. Σκοπός του προτύπου είναι να παρέχει ένα ενιαίο, κατανοητό μοντέλο αναγνώρισης των εσόδων από όλα τα συμβόλαια με πελάτες ώστε να βελτιώσει τη συγκρισιμότητα μεταξύ εταιρειών του ίδιου κλάδου, διαφορετικών κλάδων και διαφορετικών κεφαλαιαγορών. Περιλαμβάνει τις αρχές που πρέπει να εφαρμόσει μία οικονομική οντότητα για να προσδιορίσει την επιμέτρηση των εσόδων και τη χρονική στιγμή της αναγνώρισής τους. Η βασική αρχή είναι ότι μία οικονομική οντότητα αναγνωρίζει τα έσοδα με τρόπο που να απεικονίζει τη μεταβίβαση των αγαθών ή υπηρεσιών στους πελάτες στο ποσό το οποίο αναμένει να δικαιούται σε αντάλλαγμα για αυτά τα αγαθά ή τις υπηρεσίες.

Την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος και η Εταιρία υιοθέτησαν το ΔΧΠΑ 15, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο, δηλαδή η επίδραση από τη μετάβαση αναγνωρίστηκε συσσωρευτικά στο «Υπόλοιπο κερδών εις νέο», ενώ τα συγκριτικά ποσά δεν επαναδιατυπώθηκαν. Ωστόσο, Ο Όμιλος και η Εταιρία δεν είχαν καμία επίδραση στην κερδοφορία, ή την χρηματοοικονομική θέση τους κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΧΠΑ 15. Επομένως, δεν έγινε καμία προσαρμογή στο «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» την 1 Ιανουαρίου 2018.

Επιπλέον, ο Όμιλος άλλαξε την λογιστική πολιτική του, έτσι ώστε να την προσαρμόσει στις απαιτήσεις του νέου προτύπου (σημ. 2.3).

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»

ΤΟ ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα» αντικαθιστά το ΔΛΠ 39 «Χρηματοοικονομικά Μέσα: Αναγνώριση και Αποτίμηση» για τις ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018, συνοψίζοντας τις τρεις όψεις της λογιστικής παρακολούθησης των χρηματοοικονομικών μέσων: την ταξινόμηση και επιμέτρηση, την απομείωση και τη λογιστική αντιστάθμιση.

Ο Όμιλος και η Εταιρία εφάρμοσαν το πρότυπο από την 1 Ιανουαρίου 2018 αναδρομικά, χωρίς να αναθεωρήσουν τις συγκριτικές πληροφορίες των προηγούμενων ετών.

Η υιοθέτηση του ΔΧΠΑ 9 πραγματοποιήθηκε χωρίς την αναθεώρηση των συγκριτικών πληροφοριών και συνεπώς οι προσαρμογές που προέκυψαν από τη νέα ταξινόμηση και τους νέους κανόνες απομείωσης δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31ης Δεκεμβρίου 2017, αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση έναρξης της 1ης Ιανουαρίου 2018.

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει τις αναπροσαρμογές που έγιναν για κάθε ξεχωριστή γραμμή του ισολογισμού. Τυχόν κονδύλια τα οποία δεν επηρεάστηκαν από τις αλλαγές που επέφερε το νέο πρότυπο δεν περιλαμβάνονται στον πίνακα. Οι αναπροσαρμογές αναλύονται με περισσότερη λεπτομέρεια παρακάτω.

Επίδραση στην κατάσταση οικονομικής θέσης (αύξηση/ (μείωση)) της 31 Δεκεμβρίου 2017 όπως δημοσιεύτηκε:

Απόσπασμα από την κατάσταση οικονομικής θέσης	Αναπροσαρμογές	31 Δεκεμβρίου 2017 όπως δημοσιεύθηκε	ΔΠΧΑ 9	1 Ιανουαρίου 2018 μετά την επίδραση του ΔΠΧΑ 9
Πάγιο ενεργητικό				
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	α)	61	(61)	-
Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι	α)	-	61	61
Κυκλοφορούν ενεργητικό				
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	β)	11.068	(76)	10.992
Ίδια κεφάλαια				
Αποθεματικά	α)	1.095	(42)	1.053
Αποτελέσματα εις νέον	α), β)	(5.698)	15	(5.683)
Μικροπρόθεσμες υποχρεώσεις				
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	β)	70	(19)	51

(α) Ταξινόμηση και επιμέτρηση

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 9, τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία μετά την αρχική αναγνώριση θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων, στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων. Η ταξινόμηση βασίζεται στα εξής δύο κριτήρια: το επιχειρηματικό μοντέλο που ακολουθεί ο Όμιλος για τη διαχείριση των συγκεκριμένων στοιχείων και τα χαρακτηριστικά των συμβατικών ταμειακών τους ροών, δηλαδή εάν οι σχετικές ταμειακές ροές αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκους.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους) τα οποία ο Όμιλος είχε χαρακτηρίσει ως διαθέσιμα προς πώληση με βάσει το ΔΛΠ 39, πλέον ταξινομούνται ως επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους και θα επιμετρούνται στην εύλογη αξία τους μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων.

Η πολιτική του Ομίλου για τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις παραμένει σε μεγάλο βαθμό η ίδια με αυτή που ακολουθούνταν βάσει του ΔΛΠ 39.

Συνοψίζοντας κατά την αρχική εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9, ο Όμιλος έκανε τις παρακάτω αναπροσαρμογές:

31 Δεκεμβρίου 2017 (ΔΛΠ 39)	Στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης αποτελεσμάτων	Στο αποσβεσμένο κόστος	Στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης λοιπών συνολικών εισοδημάτων
Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση	61	61	
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις	11.068		10.992

(β) Απομείωση

Η υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 9 οδήγησε σε αλλαγή της λογιστικής του Ομίλου για την αντιμετώπιση των ζημιών απομείωσης για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία καθώς αντικατέστησε το χειρισμό του ΔΛΠ 39 για αναγνώριση πραγματοποιηθέντων ζημιών με την αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών.

Αναφορικά με τους 'Πελάτες', ο Όμιλος εφάρμοσε την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και υπολόγισε τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωής των απαιτήσεων. Για το σκοπό αυτό χρησιμοποιήθηκε πίνακας με τον οποίο υπολογίζονται οι σχετικές προβλέψεις με τρόπο που αντανάκλα την εμπειρία από παρελθόντα γεγονότα, καθώς και προβλέψεις της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών και του οικονομικού περιβάλλοντος.

Για τα λοιπά χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται για 12μηνη περίοδο. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για τη 12μηνη περίοδο είναι η αναλογία των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου που προκύπτει από πιστωτικά γεγονότα που είναι πιθανόν να συμβούν σε διάστημα 12 μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού. Σε κάθε περίπτωση εάν υπάρξει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η πρόβλεψη θα βασιστεί στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Ο Όμιλος θεωρεί πως η μη είσπραξη απαιτήσεων για περισσότερες από 90 ημέρες συνιστά πιστωτικό γεγονός. Παρόλα αυτά σε συγκεκριμένες περιπτώσεις ο Όμιλος μπορεί να αξιολογήσει για συγκεκριμένα χρηματοοικονομικά στοιχεία ότι υφίσταται πιστωτικό γεγονός όταν υπάρχει εσωτερική ή εξωτερική πληροφόρηση που υποδεικνύει ότι η είσπραξη των ποσών που έχουν οριστεί με βάση τη σχετική σύμβαση δεν είναι πιθανό να εισπραχθούν στο σύνολό τους.

Για την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών με βάση την ιστορικότητα των εισπράξεων διενεργήθηκε σχετική ανάλυση από εξειδικευμένη εταιρεία πληροφορικής. Η επίδραση της αναπροσαρμογής αυτής στην κατάσταση οικονομικής θέσης κατά την 1 Ιανουαρίου 2018 ήταν μείωση € 57 χιλ. στο λογαριασμό 'Αποτελέσματα εις νέον', μείωση ύψους € 76 χιλ. στο λογαριασμό 'Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις' και αύξηση των Αναβαλλόμενων φορολογικών υποχρεώσεων κατά € 19 χιλ.

Στον παρακάτω πίνακα παρουσιάζεται η συμφωνία της πρόβλεψης απομείωσης βάσει του ΔΛΠ 39 με την αντίστοιχη πρόβλεψη όπως υπολογίστηκε βάσει του ΔΠΧΑ 9:

	Πρόβλεψη απομείωσης βάσει του ΔΛΠ 39 στις 31 Δεκεμβρίου 2017	Αναπροσαρμογή	Αναμενόμενη πιστωτική ζημία βάσει του ΔΠΧΑ 9 την 1 Ιανουαρίου 2018
Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις βάσει του ΔΛΠ 39/ Χρηματοοικονομικά στοιχεία που μετρώνται σε αποσβεσμένο κόστος βάσει του ΔΠΧΑ 9	2.389	76	2.465

(γ) Λογιστική Αντιστάθμιση

Κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, όλες οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου, μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνεχιζόμενες και ως εκ τούτου η εφαρμογή του νέου προτύπου δεν είχε σημαντικό αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις. Οι πολιτικές του Ομίλου για τη διαχείριση του κινδύνου είναι εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου και η λογιστική αντιστάθμιση κινδύνων συνεχίζει να εφαρμόζεται.

Νέα πρότυπα, τροποποιήσεις προτύπων και διερμηνείες που έχουν εκδοθεί αλλά δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ και δεν υιοθετήθηκαν νωρίτερα από τον Όμιλο και την Εταιρία

ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Το ΔΠΧΑ 16 εκδόθηκε τον Ιανουάριο του 2016 και αντικαθιστά το ΔΛΠ 17. Σκοπός του προτύπου είναι να εξασφαλίσει ότι οι μισθωτές και οι εκμισθωτές παρέχουν χρήσιμη πληροφόρηση που παρουσιάζει εύλογα την ουσία των συναλλαγών που αφορούν μισθώσεις. Το ΔΠΧΑ 16 εισάγει ένα ενιαίο μοντέλο για το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του μισθωτή, το οποίο απαιτεί ο μισθωτής να αναγνωρίζει περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις για όλες τις συμβάσεις μισθώσεων με διάρκεια άνω των 12 μηνών, εκτός εάν το υποκείμενο περιουσιακό στοιχείο είναι μη σημαντικής αξίας. Σχετικά με το λογιστικό χειρισμό από την πλευρά του εκμισθωτή, το ΔΠΧΑ 16 ενσωματώνει ουσιαστικά τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 17. Επομένως, ο εκμισθωτής συνεχίζει να κατηγοριοποιεί τις συμβάσεις μισθώσεων σε λειτουργικές και χρηματοδοτικές μισθώσεις, και να ακολουθεί διαφορετικό λογιστικό χειρισμό για κάθε τύπο σύμβασης.

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν μπορούν να εκτιμήσουν τις επιπτώσεις του νέου προτύπου στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις τους καθώς δεν έχουν οριστικοποιήσει όλες τις λεπτομέρειες της αξιολόγησής τους για την εφαρμογή του ΔΧΠΑ 16. Ο Όμιλος και η Εταιρεία σχεδιάζουν να υιοθετήσουν το νέο πρότυπο την ημερομηνία που πρέπει να εφαρμοστεί (1.1.2019). Ωστόσο, λόγω του περιορισμένου αριθμού των μισθώσεων, η αρχική αξιολόγηση είναι ότι οι όποιες επιπτώσεις δεν θα είναι σημαντικές.

ΔΠΧΑ 9 (Τροποποιήσεις) “Δικαιώματα πρόωρης αποπληρωμής με καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις παρέχουν στις εταιρείες την δυνατότητα, εφόσον πληρούν μία συγκεκριμένη συνθήκη, να επιμετρούν χρηματοοικονομικά στοιχεία με δικαίωμα πρόωρης αποπληρωμής και καταβολή αρνητικής ποινής εξόφλησης (negative compensation) στο αναπόσβεστο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εισοδημάτων αντί στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων.

2.2 Υιοθέτηση νέων και αναθεωρημένων ΔΠΧΑ και Διερμηνειών (συνέχεια)

ΔΠΧΑ 17 “Ασφαλιστήρια συμβόλαια” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2021)

Το ΔΠΧΑ 17 εκδόθηκε τον Μάιο του 2017 και αντικαθιστά το ΔΠΧΑ 4. Το ΔΠΧΑ 17 καθιερώνει τις αρχές για την αναγνώριση, επιμέτρηση και παρουσίαση των ασφαλιστήριων συμβολαίων που βρίσκονται στο πεδίο εφαρμογής του προτύπου καθώς και τις σχετικές γνωστοποιήσεις. Σκοπός του προτύπου είναι να διασφαλίσει ότι μία οντότητα παρέχει σχετικές πληροφορίες οι οποίες να παρουσιάζουν την εύλογη εικόνα σχετικά με αυτά τα συμβόλαια. Το νέο πρότυπο επιλύει τα προβλήματα συγκρισιμότητας που είχε δημιουργήσει το ΔΠΧΑ 4 καθώς απαιτεί όλα τα ασφαλιστήρια συμβόλαια να λογιστικοποιούνται με τρόπο συνεπή. Οι ασφαλιστικές υποχρεώσεις θα επιμετρώνται σε τρέχουσες αξίες και όχι σε ιστορικό κόστος. Το πρότυπο δεν έχει υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 28 (Τροποποιήσεις) “Μακροπρόθεσμες συμμετοχές σε συγγενείς και κοινοπραξίες” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν ότι οι οντότητες πρέπει να λογιστικοποιούν τις μακροπρόθεσμες συμμετοχές τους σε μία συγγενή εταιρεία ή κοινοπραξία - στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης - με βάση το ΔΠΧΑ 9. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 “Αβεβαιότητα σχετικά με τον χειρισμό θεμάτων φορολογίας εισοδήματος” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Η Διερμηνεία παρέχει επεξηγήσεις ως προς την αναγνώριση και επιμέτρηση του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει αβεβαιότητα σχετικά με την φορολογική αντιμετώπιση κάποιων στοιχείων. Το Ε.Δ.Δ.Π.Χ.Π 23 έχει εφαρμογή σε όλες τις πτυχές της λογιστικοποίησης του φόρου εισοδήματος όταν υπάρχει τέτοια αβεβαιότητα, συμπεριλαμβανομένου του φορολογητέου κέρδους/ζημιάς, της φορολογικής βάσης των περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, τα φορολογικά κέρδη και φορολογικές ζημιές και τους φορολογικούς συντελεστές.

ΔΛΠ 19 (Τροποποιήσεις) “Τροποποίηση προγράμματος, περικοπή ή διακανονισμός” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019)

Οι τροποποιήσεις καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο οι οντότητες πρέπει να προσδιορίζουν τα συνταξιοδοτικά έξοδα όταν λαμβάνουν χώρα αλλαγές σε συνταξιοδοτικά προγράμματα καθορισμένων παροχών. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΠΧΑ 3 (Τροποποιήσεις) “Ορισμός συνένωσης επιχειρήσεων” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Ο νέος ορισμός εστιάζει στην έννοια της απόδοσης μιας επιχείρησης με τη μορφή παροχής αγαθών και υπηρεσιών στους πελάτες σε αντίθεση με τον προηγούμενο ορισμό ο οποίος εστίαζε στις αποδόσεις με τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλου οικονομικού οφέλους σε επενδυτές και λοιπά μέρη. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

ΔΛΠ 1 και ΔΛΠ 8 (Τροποποιήσεις) “Ορισμός του ουσιώδους” (εφαρμόζεται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2020)

Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς πρέπει να χρησιμοποιείται, συμπληρώνοντας τον ορισμό με οδηγίες οι οποίες παρέχονταν έως τώρα σε άλλα σημεία των ΔΠΧΑ. Επιπλέον, έχουν βελτιωθεί οι διευκρινίσεις που συνοδεύουν τον ορισμό. Τέλος, οι τροποποιήσεις διασφαλίζουν ότι ο ορισμός του ουσιώδους εφαρμόζεται με συνέπεια σε όλα τα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση. Ετήσιες βελτιώσεις σε ΔΠΧΑ (Κύκλος 2015 – 2017) (εφαρμόζονται στις ετήσιες λογιστικές περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1 Ιανουαρίου 2019) Οι τροποποιήσεις που παρατίθενται παρακάτω περιλαμβάνουν αλλαγές σε τέσσερα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν υιοθετηθεί ακόμη από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.2 Υιοθέτηση νέων και αναθεωρημένων ΔΠΧΑ και Διερμηνειών (συνέχεια)

ΔΠΧΑ 3 “Συνενώσεις επιχειρήσεων”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά τον έλεγχο της επιχείρησης αυτής.

ΔΠΧΑ 11 “Από κοινού συμφωνίες”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα δεν επαναμετρά το ποσοστό που κατείχε προηγουμένως σε μία από κοινού ελεγχόμενη δραστηριότητα όταν αποκτά από κοινού έλεγχο στην επιχείρηση αυτή.

ΔΛΠ 12 “Φόροι εισοδήματος”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα λογιστικοποιεί όλες τις επιπτώσεις στο φόρο εισοδήματος από πληρωμές μερισμάτων με τον ίδιο τρόπο.

IAS 23 “Κόστος δανεισμού”

Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν πως μία οντότητα χειρίζεται ως μέρος του γενικού δανεισμού οποιοδήποτε δάνειο αναλήφθηκε ειδικά για την ανάπτυξη ενός περιουσιακού στοιχείου όταν το στοιχείο αυτό είναι έτοιμο για τη χρήση την οποία προορίζεται ή την πώλησή του.

1.2 Βάση ενοποίησης

Οι ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις συμπεριλαμβάνουν τις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας και των επιχειρήσεων που ελέγχονται από αυτήν (θυγατρικές) κατά τη λήξη της αντίστοιχης περιόδου. Ο έλεγχος επιτυγχάνεται όπου η Εταιρεία έχει τη δύναμη να ρυθμίζει την χρηματοοικονομική και λειτουργική πολιτική της επιχείρησης στην οποία συμμετέχει ώστε να επωφελείται από τις δραστηριότητές της.

Κατά την εξαγορά, τα περιουσιακά στοιχεία και οι υποχρεώσεις και οι πιθανές υποχρεώσεις κάθε θυγατρικής αποτιμώνται σύμφωνα με την εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία της εξαγοράς. Το επιπλέον ποσό που καταβάλλεται για την εξαγορά, από την εύλογη αξία της καθαρής θέσης που αποκτήθηκε, αναγνωρίζεται ως υπεραξία. Εάν το κόστος εξαγοράς είναι μικρότερο της εύλογης αξίας της καθαρής θέσης που αποκτήθηκε, τότε η διαφορά πιστώνεται στα αποτελέσματα την χρονιά της κτήσης.

Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών είναι οι ίδιες ή/και προσαρμόζονται με αυτές της Μητρικής.

Κατά την ενοποίηση, όλες οι σημαντικές διεταιρικές συναλλαγές, τα υπόλοιπα, τα κέρδη και ζημιές μεταξύ των επιχειρήσεων του Ομίλου απαλείφονται.

1.3 Αναγνώριση εσόδων

Έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο μία οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη, εκτός από τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων κτλ).

Μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδα όταν (ή καθώς) ικανοποιεί την υποχρέωση εκτέλεσης μιας σύμβασης, μεταβιβάζοντας τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που έχει υποσχεθεί στον πελάτη. Ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του αγαθού ή της υπηρεσίας, εάν έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τη χρήση και να αντλεί ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από αυτό το αγαθό ή την υπηρεσία. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη, συνήθως με την παράδοσή του, και δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη.

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την οποία οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών που παρέχονται.

Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Το συμβατικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος (ή η Εταιρία) έχει ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις του προς τον πελάτη, πριν ο πελάτης πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου (ή της Εταιρίας) για την έκδοση τιμολογίου.

Η συμβατική υποχρέωση αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος (ή η Εταιρία) λαμβάνει τίμημα από τον πελάτη (προπληρωμή) ή όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (αναβαλλόμενο έσοδο) πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση από-αναγνωρίζεται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους καταχωρούνται βάσει μιας χρονικής αναλογίας αναφορικά με το ανεξόφλητο κεφάλαιο και το εφαρμόσιμο πραγματικό επιτόκιο, το οποίο είναι το επιτόκιο που ακριβώς προεξοφλεί τις εκτιμώμενες μελλοντικές ταμιακές εισπράξεις, οι οποίες αναμένεται να εισρεύσουν καθ' όλη την διάρκεια ζωής του περιουσιακού στοιχείου, ώστε να εξισώνονται με την καθαρή λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου.

Έσοδα από μερίσματα

Τα έσοδα από μερίσματα αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων όταν το δικαίωμα εισπράξης τους έχει θεμελιωθεί.

1.4 Μισθώσεις - ο Όμιλος ως μισθωτής

Τα περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται στα πλαίσια χρηματοδοτικής μίσθωσης αναγνωρίζονται ως περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου στην εύλογη αξία τους κατά την έναρξη της μίσθωσης ή, αν είναι μικρότερη, στην παρούσα αξία των ελάχιστων καταβολών μισθωμάτων. Η αντίστοιχη υποχρέωση προς τον εκμισθωτή συμπεριλαμβάνεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης ως υποχρέωση από χρηματοδοτική μίσθωση.

Οι πληρωμές μισθωμάτων διαχωρίζονται σε κόστος χρηματοδότησης και στη μείωση της υποχρέωσης της μίσθωσης έτσι ώστε να επιτευχθεί μια σταθερή επιβάρυνση από τόκους στο εναπομένον υπόλοιπο της υποχρέωσης. Το κόστος χρηματοδότησης επιβαρύνει τα αποτελέσματα εκτός αν αυτό το κόστος αποδίδεται άμεσα σε ένα ειδικό περιουσιακό στοιχείο, περίπτωση κατά την οποία αυτό κεφαλαιοποιείται σύμφωνα με τις γενικές πολιτικές του Ομίλου που διέπουν το κόστος δανεισμού (βλέπε κατωτέρω).

Τα πληρωτέα μισθώματα σε περίπτωση λειτουργικής μίσθωσης επιβαρύνουν τα αποτελέσματα σύμφωνα με τα μισθωτήρια συμβόλαια καθώς θεωρείται πιο αντιπροσωπευτικός τρόπος αναγνώρισης των εν λόγω εξόδων.

1.5 Συναλλαγές σε ξένο νόμισμα

Κατά την προετοιμασία των χρηματοοικονομικών καταστάσεων των ατομικών οικονομικών μονάδων, συναλλαγές σε νομίσματα διαφορετικά από τα νομίσματα λειτουργίας των οικονομικών μονάδων (ξένα νομίσματα) καταχωρούνται με τις ισοτιμίες που ισχύουν κατά τις ημερομηνίες των συναλλαγών. Σε κάθε ημερομηνία Κατάστασης Οικονομικής Θέσης τα εκφραζόμενα σε ξένο νόμισμα νομισματικά στοιχεία αποτιμώνται με την ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν κατά τον διακανονισμό νομισματικών στοιχείων και κατά την επαναμετατροπή των νομισματικών στοιχείων, περιλαμβάνονται στα αποτελέσματα της χρήσης.

1.6 Κόστος δανεισμού

Το κόστος δανεισμού το άμεσα αποδιδόμενο στην αγορά, κατασκευή ή παραγωγή ειδικών περιουσιακών στοιχείων για τα οποία απαιτείται σημαντική χρονική περίοδος μέχρι να είναι έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώληση τους, προστίθεται στο κόστος κτήσης αυτών των περιουσιακών στοιχείων μέχρι την χρονική στιγμή που αυτά θα είναι ουσιαστικά έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση ή πώλησή τους. Τα έσοδα από

προσωρινές τοποθετήσεις αναληφθέντων ποσών για την χρηματοδότηση των παραπάνω περιουσιακών στοιχείων μειώνουν το κόστος δανεισμού που κεφαλαιοποιείται. Το κόστος δανεισμού στις υπόλοιπες περιπτώσεις επιβαρύνει τα αποτελέσματα της χρήσης μέσα στην οποία πραγματοποιείται.

1.7 Κρατικές επιχορηγήσεις

Οι κρατικές επιχορηγήσεις για επανεκπαίδευση του προσωπικού αναγνωρίζονται ως έσοδο κατά την διάρκεια των περιόδων που απαιτούνται για να εξαντληθούν με τα ανάλογα συσχετιζόμενα έξοδα και παρουσιάζονται αφαιρετικά από αυτά.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν γήπεδα, κτίρια, μηχανήματα και εξοπλισμό αντιμετωπίζονται σαν αναβαλλόμενο έσοδο και μεταφέρονται στα αποτελέσματα κατά τη διάρκεια της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων αυτών.

1.8 Κόστος παροχών προς το προσωπικό λόγω συνταξιοδότησης

Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών από κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών

Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς (π.χ. Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων), με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που το Κρατικό Ταμείο αδυνατεί να καταβάλλει σύνταξη στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στα Ταμεία. Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών

Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρεία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης. Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.

Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβλεπόμενης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method).

Ο υπολογισμός λαμβάνει υπόψη διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές. Οι προβλέψεις που αφορούν τη χρήση περιλαμβάνονται στο κόστος προσωπικού και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις.

Τα αναλογιστικά κέρδη και οι ζημίες που προκύπτουν από τις προσαρμογές με βάση τα ιστορικά δεδομένα αναγνωρίζονται στο σύνολο τους στο Πρόσθετο Συνολικό Εισόδημα.

γ) Παροχές τερματισμού της απασχόλησης

Οι παροχές λόγω λήξης της εργασιακής σχέσης καταβάλλονται όταν οι εργαζόμενοι αποχωρούν πριν την ημερομηνία συνταξιοδότησεως. Ο Όμιλος καταχωρεί αυτές τις παροχές όταν δεσμεύεται, είτε όταν τερματίζει την απασχόληση υπαρχόντων εργαζομένων σύμφωνα με ένα λεπτομερές πρόγραμμα για το οποίο δεν υπάρχει πιθανότητα απόσυρσης, είτε όταν προσφέρει αυτές τις παροχές ως κίνητρο για εθελουσία αποχώρηση. Όταν οι παροχές αυτές καθίστανται πληρωτές σε περιόδους πέραν των 12 μηνών από την ημερομηνία των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων, προεξοφλούνται.

1.9 Φορολογία

Το έξοδο του φόρου αντιπροσωπεύει το άθροισμα του τρέχοντος πληρωτέου φόρου και του αναβαλλόμενου φόρου, πλέον τυχόν πρόσθετου φόρου από φορολογικό έλεγχο προηγούμενων χρήσεων.

Η επιβάρυνση του φόρου της τρέχουσας χρήσης βασίζεται στο φορολογητέο κέρδος της χρήσης. Το φορολογητέο κέρδος διαφέρει από το καθαρό λογιστικό κέρδος που εμφανίζεται στα αποτελέσματα διότι αποκλείει έσοδα ή έξοδα που φορολογούνται ή εξαιρούνται από τον φόρο σε άλλες χρήσεις και επιπλέον αποκλείει στοιχεία που ποτέ δεν φορολογούνται ή δεν εκπίπτουν φορολογικά. Ο φόρος υπολογίζεται σύμφωνα με τους ισχύοντες φορολογικούς συντελεστές ή αυτούς που ουσιαστικά έχουν θεσπιστεί κατά την ημερομηνία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Αναβαλλόμενη φορολογία αναγνωρίζεται σε διαφορές μεταξύ της λογιστικής αξίας των περιουσιακών στοιχείων και των υποχρεώσεων στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις και των αντίστοιχων φορολογικών βάσεων των χρησιμοποιούμενων για τον υπολογισμό των φορολογητέων κερδών και λογιστικοποιείται με την χρήση της μεθόδου της υποχρέωσης στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης. Οι υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία αναγνωρίζονται για όλες τις φορολογικές προσωρινές διαφορές, ενώ οι απαιτήσεις από αναβαλλόμενη φορολογία αναγνωρίζονται στην έκταση που είναι πιθανό ότι φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα έναντι των οποίων εκπεστές προσωρινές διαφορές θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν. Τέτοιες απαιτήσεις και υποχρεώσεις δεν αναγνωρίζονται αν οι προσωρινές διαφορές προκύπτουν από υπεραξία ή από την αρχική αναγνώριση (εκτός από μία συνένωση επιχειρήσεων) περιουσιακών στοιχείων και υποχρεώσεων, από συναλλαγές που δεν επηρεάζουν ούτε τα φορολογητέα ούτε τα λογιστικά κέρδη.

Υποχρεώσεις από αναβαλλόμενη φορολογία αναγνωρίζονται για προσωρινές φορολογικές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις σε θυγατρικές και συνδεδεμένες επιχειρήσεις, και συμφέροντα σε κοινοπραξίες με εξαίρεση τις περιπτώσεις όπου ο Όμιλος μπορεί να ελέγξει την αντιστροφή των προσωρινών διαφορών και είναι πιθανό ότι οι διαφορές αυτές δεν θα αντιστραφούν στο προβλεπόμενο μέλλον. Απαιτήσεις από αναβαλλόμενη φορολογία αναγνωρίζονται για προσωρινές φορολογικές διαφορές που προκύπτουν από επενδύσεις και συμφέροντα μόνο στην έκταση που είναι πιθανό να υπάρχουν επαρκή φορολογητέα κέρδη έναντι των οποίων θα χρησιμοποιηθούν τα οφέλη των προσωρινών φορολογικών διαφορών και αναμένεται ότι αυτές θα αντιστραφούν στο προβλεπόμενο μέλλον.

Η λογιστική αξία της απαίτησης από αναβαλλόμενη φορολογία εξετάζεται κάθε ημερομηνία σύνταξης της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και μειώνεται στην έκταση που δεν είναι πλέον πιθανό ότι θα υπάρχουν επαρκή φορολογητέα κέρδη που θα επιτρέψουν την ανάκτηση αυτού του περιουσιακού στοιχείου εξ' ολοκλήρου ή εν μέρει.

Η αναβαλλόμενη φορολογία υπολογίζεται σύμφωνα με τους φορολογικούς συντελεστές που αναμένεται να βρίσκονται σε ισχύ την περίοδο που θα ρευστοποιηθεί η απαίτηση ή θα διακανονιστεί η υποχρέωση. Η αναβαλλόμενη φορολογία επιβαρύνει ή ωφελεί τα αποτελέσματα της χρήσης, με εξαίρεση τις περιπτώσεις εκείνες που αφορούν εγγραφές κατευθείαν στην καθαρή θέση οπότε και η αναβαλλόμενη φορολογία που τις αφορά λογιστικοποιείται στην καθαρή θέση.

Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις συμψηφίζονται όταν υπάρχει ένα νομικά εκτελεστό δικαίωμα να συμψηφισθούν τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις με τρέχουσες φορολογικές υποχρεώσεις και όταν αυτές σχετίζονται με φόρους εισοδήματος επιβαλλόμενους από την ίδια φορολογική αρχή και επί πλέον ο Όμιλος προτίθεται να διακανονήσει τις τρέχουσες φορολογικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις του σε μία καθαρή βάση.

1.10 Λοιπά ύλα περιουσιακά στοιχεία

Λοιπά ύλα περιουσιακά στοιχεία συμπεριλαμβάνεται το λογισμικό του Ομίλου το οποίο εμφανίζεται στο κόστος κτήσεώς του και αποσβένονται με τον ρυθμό της εκτιμώμενης από τον Όμιλο ωφέλιμης ζωής τους, χρησιμοποιώντας τη σταθερή μέθοδο όσον αφορά το λογισμικό και με την περίοδο που η Εταιρεία έχει το δικαίωμα εκμετάλλευσης των αντίστοιχων δικαιωμάτων.

Η ωφέλιμη ζωή των λοιπών ύλων περιουσιακών στοιχείων εκτιμάται σε 5 - 10 χρόνια.

Οι εκτιμώμενες ωφέλιμες ζωές των λοιπών ασώματων ακινητοποιήσεων, τυχόν υπολειμματικές τους αξίες και η μέθοδος απόσβεσης επαναξιολογούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε τυχόν αλλαγές στις εκτιμήσεις να εφαρμοσθούν σε επόμενες χρήσεις.

1.11 Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Τα γήπεδα και τα κτίρια που κατέχονται με σκοπό τη χρήση τους στην παραγωγή ή διάθεση αγαθών και υπηρεσιών ή για διοικητικούς σκοπούς εμφανίζονται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης στο κόστος μείον τις αναλογούσες συσσωρευμένες αποσβέσεις.

Τα ακίνητα υπό κατασκευή που προορίζονται για την παραγωγή, την ενοικίαση, για διοικητικούς ή άλλους σκοπούς ακόμη και μη προκαθορισμένους, παρουσιάζονται στο κόστος τους μειωμένα με τα ποσά που αναγνωρίζονται ως ζημιά από απομείωση της αξίας τους. Το κόστος περιλαμβάνει αμοιβές επαγγελματιών και για τις ακινητοποιήσεις που ικανοποιούν τα απαραίτητα κριτήρια το κεφαλαιοποιημένο κόστος δανεισμού, σύμφωνα με τις λογιστικές αρχές που ακολουθεί ο Όμιλος. Η απόσβεση των στοιχείων αυτών, όπως και των άλλων ακινητοποιήσεων, αρχίζει όταν τα περιουσιακά αυτά στοιχεία είναι έτοιμα για την προτιθέμενη χρήση τους.

Έπιπλα και εξοπλισμός εμφανίζονται στο κόστος τους μειωμένα κατά το ποσό των συσσωρευμένων αποσβέσεων και την αναγνωρισμένη ζημιά από απομείωση της αξίας τους.

Οι ενσώματες ακινητοποιήσεις που κατέχονται με χρηματοδοτικές μισθώσεις αποσβένονται με βάση την εκτιμώμενη ωφέλιμη ζωή τους, δηλαδή στην ίδια βάση όπως και τα πάγια ιδιόκτητα περιουσιακά στοιχεία του Ομίλου και αν αυτή είναι μικρότερη στην περίοδο που ορίζει το μισθωτήριο συμβόλαιο.

Οι αποσβέσεις λογίζονται στα αποτελέσματα έτσι ώστε να μειώνουν το κόστος ή την αξία αποτίμησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων, εκτός από την γη και τις ακινητοποιήσεις υπό κατασκευή, κατά την διάρκεια της εκτιμώμενης ωφέλιμης ζωής των παγίων, χρησιμοποιώντας τη σταθερή μέθοδο:

Βιομηχανικά κτίρια	33	
Λοιπά κτίρια	40	
Μηχανήματα και μηχανολογικός εξοπλισμός		15-20
Λοιπές εγκαταστάσεις και εξοπλισμός		6,7
Έπιπλα και λοιπός εξοπλισμός	5	
Μεταφορικά μέσα		8

Οι εκτιμώμενες ωφέλιμες ζωές των παγίων, οι υπολειμματικές τους αξίες και η μέθοδος απόσβεσης επαναξιολογούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε τυχόν αλλαγές στις εκτιμήσεις να εφαρμοσθούν σε επόμενες χρήσεις.

Το κέρδος ή η ζημιά που προκύπτει από την πώληση ή την απόσυρση ενός περιουσιακού στοιχείου καθορίζεται ως η διαφορά μεταξύ των εσόδων από την πώληση και της αντίστοιχης αναπόσβεστης αξίας του και μεταφέρεται στα αποτελέσματα της χρήσης.

1.12 Απομείωση αξίας ενσώματων και λοιπών ύλων ακινητοποιήσεων εκτός από υπεραξία

Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, ο Όμιλος εξετάζει τη λογιστική αξία των ενσώματων και λοιπών ύλων ακινητοποιήσεων για να προσδιορίσει αν υπάρχει ένδειξη ότι αυτά τα περιουσιακά στοιχεία έχουν υποστεί ζημιά απομείωσης. Αν οποιαδήποτε τέτοια ένδειξη υπάρχει, το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου

εκτιμάται για να καθορισθεί ο βαθμός της ζημιάς απομείωσης (αν υπάρχει). Όταν δεν είναι δυνατό να εκτιμηθεί η ανακτήσιμη αξία ενός επί μέρους περιουσιακού στοιχείου, ο Όμιλος εκτιμά την ανακτήσιμη αξία της μονάδας δημιουργίας ταμιακών ροών στην οποία το περιουσιακό στοιχείο ανήκει.

Το ανακτήσιμο ποσό είναι το μεγαλύτερο μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης κατά τα έξοδα πώλησης και της αξίας χρήσης του. Για τον υπολογισμό της αξίας χρήσης (του περιουσιακού στοιχείου), οι εκτιμώμενες μελλοντικές ταμιακές ροές προεξοφλούνται στη παρούσα αξία τους χρησιμοποιώντας ένα προ-φόρου προεξοφλητικό επιτόκιο που αντανακλά τις παρούσες εκτιμήσεις της αγοράς για τη διαχρονική αξία του χρήματος και τους κινδύνους που σχετίζονται με το περιουσιακό στοιχείο.

Αν το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου (ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμιακών ροών) εκτιμάται ότι είναι μικρότερο από τη λογιστική αξία του, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (μονάδας δημιουργίας ταμιακών ροών) μειώνεται μέχρι το ανακτήσιμο ποσό αυτού. Μια ζημιά απομείωσης αναγνωρίζεται αμέσως στα αποτελέσματα,

2.12 Απομείωση αξίας ενσώματων και λοιπών άυλων ακινητοποιήσεων εκτός από υπεραξία (συνέχεια)

εκτός αν το σχετιζόμενο περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται σε ένα αναπροσαρμοσμένο ποσό, οπότε στην περίπτωση αυτή η ζημιά απομείωσης αντιμετωπίζεται ως μείωση στο ποσό της αναπροσαρμογής.

Όταν, μεταγενέστερα, μία ζημιά απομείωσης αναστραφεί, η λογιστική αξία του περιουσιακού στοιχείου (της μονάδας δημιουργίας ταμιακών ροών) αυξάνεται μέχρι την αναθεωρημένη εκτιμώμενη ανακτήσιμη αξία του, έτσι ώστε η αυξημένη λογιστική αξία να μην υπερβαίνει τη λογιστική αξία που θα είχε προσδιορισθεί αν δεν είχε αναγνωρισθεί καμία ζημιά απομείωσης της αξίας του περιουσιακού στοιχείου (μονάδας δημιουργίας ταμιακών ροών) στα προηγούμενα έτη. Η αναστροφή της ζημιάς απομείωσης αναγνωρίζεται αμέσως στα αποτελέσματα, εκτός αν το σχετιζόμενο περιουσιακό στοιχείο μεταφέρεται σε αναπροσαρμοσμένη αξία, οπότε στην περίπτωση αυτή η αναστροφή της ζημιάς απομείωσης αντιμετωπίζεται ως αύξηση αναπροσαρμογής.

1.13 Επενδυτικά ακίνητα

Τα επενδυτικά ακίνητα επιμετρούνται αρχικά στο κόστος, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων συναλλαγής. Η λογιστική αξία συμπεριλαμβάνει το κόστος αντικατάστασης μέρους υφιστάμενου επενδυτικού ακινήτου κατά το χρόνο που το κόστος αυτό πραγματοποιείται εφόσον τα κριτήρια αναγνώρισης πληρούνται. Δεν περιλαμβάνει το κόστος της καθημερινής συντήρησης ενός ακινήτου. Μετά την αρχική αναγνώριση, οι επενδύσεις σε ακίνητα απεικονίζονται σε εύλογη αξία, που αντικατοπτρίζει τις συνθήκες της αγοράς κατά την ημερομηνία του ισολογισμού.

Τα κέρδη ή ζημιές που προκύπτουν από μεταβολές στην εύλογη αξία των επενδύσεων σε ακίνητα που περιλαμβάνονται στο κέρδος ή ζημιά στο έτος που προκύπτουν.

Τα επενδυτικά ακίνητα διαγράφονται όταν είτε έχουν πωληθεί ή όταν το ακίνητο αποσύρεται μονίμως από τη χρήση και δεν αναμένονται μελλοντικά οικονομικά οφέλη από τη διάθεσή του. Τα κέρδη ή ζημιές από την απόσυρση ή πώληση των επενδυτικών ακινήτων αναγνωρίζονται ως κέρδος ή ζημιά κατά την περίοδο της απόσυρσης ή της πώλησης.

Μεταφορές από ή προς επενδυτικά ακίνητα γίνονται μόνο όταν υπάρχει μεταβολή στη χρήση. Για τη μεταφορά από επενδυτικά ακίνητα σε ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα, το τεκμαρτό κόστος για μεταγενέστερη λογιστική είναι η εύλογη αξία κατά την ημερομηνία της μεταβολής της χρήσης. Αν ιδιοχρησιμοποιούμενα ακίνητα γίνονται επενδυτικά ακίνητα η Εταιρεία απεικονίζει το ακίνητο σύμφωνα με τη λογιστική αρχή για τις ενσώματες ακινητοποιήσεις μέχρι έως την ημερομηνία μεταβολής της χρήσης.

Δεν έχουν περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται βάσει λειτουργικών μισθώσεων και έχουν ταξινομηθεί ως επενδύσεις σε ακίνητα.

1.14 Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία.

Τα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία περιλαμβάνουν γαλακτοπαραγωγά ζώα (αγελάδες και μοσχάρια) τα οποία επιμετρώνται στην εύλογη αξία τους μείον το εκτιμώμενο κόστος πώλησης. Η εύλογη αξία των ζώων καθορίζεται βάσει της αγοραίας αξίας τους, παρόμοιας ηλικίας, εκτροφής και παρόμοιων γενετικών χαρακτηριστικών η οποία λαμβάνει υπόψη και τυχόν δικαιώματα επιδότησης παραγωγής γάλακτος. Το κέρδος ή η ζημία από την επιμέτρηση των στοιχείων αυτών στην εύλογη αξία τους μείον το εκτιμώμενο κόστος πώλησης, αναγνωρίζεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων.

1.15 Αποθέματα

Τα αποθέματα παρουσιάζονται στη χαμηλότερη μεταξύ της αξίας κτήσης τους και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους. Το κόστος συμπεριλαμβάνει τα άμεσα υλικά και, όπου συντρέχει περίπτωση, τα άμεσα εργατικά κόστη και τα αναλογούντα γενικά βιομηχανικά έξοδα που πραγματοποιούνται προκειμένου να φέρουν τα αποθέματα στην παρούσα τους θέση και κατάσταση. Το κόστος υπολογίζεται χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του σταθμισμένου μέσου όρου. Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία αντιπροσωπεύει την εκτιμώμενη αξία πώλησης μειωμένη με όλα τα εκτιμώμενα κόστη ολοκλήρωσης και τα έξοδα πώλησης, προβολής διάθεσης και διανομής που θα πραγματοποιηθούν.

1.16 Χρηματοοικονομικά μέσα

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και οι χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις καταχωρούνται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου, από τη στιγμή που ο Όμιλος καθίσταται ένα μέρος εκ των συμβαλλομένων του χρηματοοικονομικού μέσου.

2.16 Χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

Εμπορικές απαιτήσεις

Οι εμπορικές απαιτήσεις είναι υπόλοιπα οφειλόμενα από τους πελάτες για την πώληση αγαθών ή την παροχή υπηρεσιών σε αυτούς από τη συνήθη δραστηριότητα του Ομίλου. Εάν η είσπραξη των υπολοίπων αυτών αναμένεται να πραγματοποιηθεί εντός ενός έτους ή και λιγότερο (ή και περισσότερο εάν αποτελεί το γεγονός αυτό μέρος του κανονικού λειτουργικού κύκλου της επιχειρηματικής δραστηριότητας), τότε οι απαιτήσεις ταξινομούνται ως κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία. Εάν όχι, τότε ταξινομούνται ως μη κυκλοφορούντα περιουσιακά στοιχεία.

Οι εμπορικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται αρχικά στην εύλογη αξία και ύστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος, χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων και των ζημιών απομείωσης.

Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους

Συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος, χωρίς μεταφορά των κερδών ή ζημιών στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης κατά την από-αναγνώρισή τους. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται μόνο οι συμμετοχικοί τίτλοι, τους οποίους ο Όμιλος (ή η Εταιρία) έχει την πρόθεση να κρατήσει στο προβλεπόμενο μέλλον και έχει αμετάκλητα αποφασίσει να τους ταξινομήσει κατά τον τρόπο αυτό στην αρχική αναγνώρισή τους ή στη μεταβίβαση στο ΔΧΠΑ9. Οι συμμετοχικοί τίτλοι στην εύλογη αξία μέσω της κατάστασης συνολικού εισοδήματος δεν υπόκεινται σε απομείωση. Μερίσματα από τέτοιες επενδύσεις συνεχίζουν να αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων, εκτός αν αντιπροσωπεύουν ανάκτηση μέρους του κόστους της επένδυσης.

Οι εύλογες αξίες των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων που είναι διαπραγματεύσιμα σε ενεργό αγορά προσδιορίζονται από τις τρέχουσες τιμές τους. Για τα μη διαπραγματεύσιμα στοιχεία οι εύλογες αξίες προσδιορίζονται με τη χρήση τεχνικών αποτίμησης, όπως ανάλυση πρόσφατων συναλλαγών, συγκρίσιμων στοιχείων που διαπραγματεύονται και προεξόφληση ταμειακών ροών. Οι μη διαπραγματεύσιμοι σε ενεργό αγορά συμμετοχικοί τίτλοι που έχουν ταξινομηθεί στην κατηγορία «Επενδύσεις σε συμμετοχικούς τίτλους» και των οποίων η εύλογη αξία δεν είναι δυνατόν να επιμετρηθεί με αξιοπιστία αποτιμώνται στο κόστος κτήσης τους.

Τα «Δάνεια και οι απαιτήσεις» και οι «Διακρατούμενες ως τη λήξη επενδύσεις», μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη χρήση του πραγματικού επιτοκίου.

Απομείωση χρηματοοικονομικών μέσων

Ο Όμιλος και η Εταιρία αναγνωρίζουν προβλέψεις απομείωσης για αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλα τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, εκτός αυτών που επιμετρώνται στην εύλογη αξία μέσω αποτελεσμάτων χρήσης.

Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά μεταξύ των συμβατικών ταμειακών ροών και όλων των ταμειακών ροών που ο Όμιλος (ή η Εταιρία) αναμένει να λάβει. Η διαφορά προεξοφλείται χρησιμοποιώντας μια εκτίμηση του αρχικού πραγματικού επιτοκίου του χρηματοοικονομικού περιουσιακού στοιχείου.

Για τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, τις εμπορικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις από μισθώσεις, ο Όμιλος και η Εταιρία εφάρμοσαν την απλοποιημένη προσέγγιση του προτύπου και υπολόγισαν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές με βάση τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές για όλη τη διάρκεια ζωής των στοιχείων αυτών.

Για τα υπόλοιπα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές υπολογίζονται με βάση τις ζημιές των επόμενων 12 μηνών. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές των επόμενων 12 μηνών είναι ένα μέρος των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για όλη τη διάρκεια ζωής των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, που προκύπτει από τη πιθανότητα αθέτησης πληρωμής ενός στοιχείου εντός των επόμενων 12 μηνών από την ημέρα αναφοράς. Πάντως, όταν υπάρχει σημαντική αύξηση του πιστωτικού κινδύνου από την αρχική αναγνώριση, η πρόβλεψη απομείωσης θα βασίζεται στις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές όλης της διάρκειας ζωής του στοιχείου.

Συμψηφισμός απαιτήσεων - υποχρεώσεων

Ο συμψηφισμός χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων με υποχρεώσεις και η απεικόνιση του καθαρού ποσού στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει νόμιμο εκτελεστέο δικαίωμα για συμψηφισμό και υπάρχει πρόθεση για διακανονισμό του καθαρού ποσού που προκύπτει από τον συμψηφισμό ή για ταυτόχρονο **2.16**

2.16 Χρηματοοικονομικά μέσα (συνέχεια)

διακανονισμό. Το νομικά εκτελεστέο δικαίωμα δεν πρέπει να εξαρτάται από μελλοντικά γεγονότα και πρέπει να ασκείται κατά τη συνήθη πορεία των εργασιών καθώς και σε περιπτώσεις αθέτησης των υποχρεώσεων, αφερεγγυότητας ή πτώχευσης της εταιρίας ή του αντισυμβαλλόμενου.

1.17 Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

Τα ταμιακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου περιλαμβάνουν κυρίως μετρητά και καταθέσεις όψεως λήξης έως 90 ημέρες.

1.18 Δάνεια

Τα έντοκα τραπεζικά δάνεια και οι υπεραναλήψεις καταχωρούνται με τα αντίστοιχα ποσά των σχετικών αναλήψεων μειωμένα κατά τα άμεσα έξοδα έκδοσης τους. Τα χρηματοοικονομικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων και των πληρωτέων επιβραβεύσεων (premium) κατά την εξόφληση ή επαναγορά και τα άμεσα έξοδα έκδοσης λογιστικοποιούνται σε δεδουλευμένη βάση στα αποτελέσματα χρησιμοποιώντας τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου και προστίθενται στο αναπόσβεστο λογιστικό υπόλοιπο του σχετικού δανείου ή υπερανάληψης, στην έκταση που δεν διακανονίζονται στην χρήση που προκύπτουν.

1.19 Παράγωγα χρηματοπιστωτικά μέσα και δραστηριότητες αντιστάθμισης κινδύνου

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους την ημερομηνία που το σύμβολο οριστικοποιείται και μεταγενέστερα επανεκτιμώνται στην εύλογη αξία περιοδικά. Τα παράγωγα καταχωρούνται ως χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία όταν η εύλογη αξία τους είναι θετική και ως χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική.

Όλα τα παράγωγα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία αρχικώς αναγνωρίζονται στην εύλογη αξία κατά την ημερομηνία διακανονισμού και ακολούθως αποτιμώνται στην εύλογη αξία. Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία απεικονίζονται στα περιουσιακά στοιχεία όταν η εύλογη αξία είναι θετική και στις υποχρεώσεις όταν η εύλογη αξία είναι αρνητική.

Όταν τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία δεν μπορούν να αναγνωριστούν σαν μέσα αντιστάθμισης, οι μεταβολές στην εύλογη αξία τους αναγνωρίζονται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

Αντιστάθμιση Ταμειακών Ροών

Με την αντιστάθμιση των ταμειακών ροών, ο Όμιλος προσπαθεί να καλύψει τους κινδύνους που προκαλούν μεταβολή στις ταμειακές ροές και προέρχονται από ένα στοιχείο του ενεργητικού ή μία υποχρέωση ή μία μελλοντική συναλλαγή και η μεταβολή αυτή θα επηρεάσει το αποτέλεσμα της χρήσης. Οι μεταβολές στην λογιστική αξία του αποτελεσματικού μέρους του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζονται στα Ίδια Κεφάλαια σαν «Αποθεματικό» ενώ το αναποτελεσματικό μέρος αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων Χρήσης. Τα ποσά που συσσωρεύονται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης στις περιόδους που τα αντισταθμιζόμενα στοιχεία αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όπως σε μία προσδοκώμενη πώληση. Όταν ένα στοιχείο αντιστάθμισης ταμειακών ροών εκπνεύσει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί χωρίς να αντικατασταθεί ή όταν ένα αντισταθμιζόμενο στοιχείο δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για την λογιστική αντιστάθμισης, κάθε σωρευτικό κέρδος ή ζημιά που υπάρχει στα ίδια κεφάλαια εκείνη την στιγμή παραμένει στα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται όταν η προσδοκώμενη συναλλαγή πραγματοποιηθεί. Εάν η σχετιζόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί, το ποσό μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές (χρηματιστήρια), προσδιορίζεται από τις δημοσιευόμενες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία του ισολογισμού. Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές προσδιορίζεται με την χρήση τεχνικών αποτίμησης και παραδοχών που στηρίζονται σε δεδομένα της αγοράς κατά την ημερομηνία αναφοράς.

1.20 Υποχρεώσεις

Οι υποχρεώσεις από εμπορικές δραστηριότητες είναι άτοκες και εμφανίζονται στην ονομαστική τους αξία.

1.21 Προβλέψεις

Οι προβλέψεις είναι υποχρεώσεις αβέβαιου χρόνου ή ποσού. Η αναγνώριση των προβλέψεων γίνεται όταν υπάρχει μία παρούσα νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση ως αποτέλεσμα παρελθοντικών γεγονότων, είναι πιθανό να απαιτηθεί μια εκροή πόρων για τον διακανονισμό της δέσμευσης και το απαιτούμενο ποσό μπορεί να εκτιμηθεί αξιόπιστα. Όταν ο Όμιλος αναμένει να αποζημιωθεί για μια πρόβλεψη, π.χ. από ένα ασφαλιστικό συμβόλαιο, και υπάρχει κατ' ουσία βεβαιότητα για την είσπραξη της αποζημίωσης, τότε η συγκεκριμένη αποζημίωση καταχωρείται ως ξεχωριστή απαίτηση. Η δαπάνη που σχετίζεται με κάθε πρόβλεψη παρουσιάζεται στη κατάσταση αποτελεσμάτων, καθαρή από κάθε αποζημίωση. Προβλέψεις δεν αναγνωρίζονται για μελλοντικές λειτουργικές ζημιές. Ο Όμιλος δημιουργεί πρόβλεψη για επαχθείς συμβάσεις όταν η οικονομική ωφέλεια που αναμένεται να προκύψει από αυτές τις συμβάσεις, είναι μικρότερη από τα αναπόφευκτα έξοδα συμμόρφωσης προς τις συμβατικές υποχρεώσεις.

Οι προβλέψεις αναδιάρθρωσης περιλαμβάνουν ποινές από πρόωρη λήξη μισθώσεων και πληρωμές τερματισμού απασχόλησης εργαζομένων, και καταχωρούνται στην περίοδο εκείνη που δημιουργείται για τον Όμιλο νομική ή τεκμαιρόμενη δέσμευση της πληρωμής. Δαπάνες συνδεδεμένες με τις συνήθεις δραστηριότητες του Ομίλου, δε εγγράφονται ως προβλέψεις προκαταβολικά.

Όταν η επίδραση του χρόνου στην αξία του χρήματος είναι σημαντική, οι προβλέψεις επιμετρώνται στην παρούσα αξία των δαπανών που αναμένεται να απαιτηθούν για τον διακανονισμό της υποχρέωσης, χρησιμοποιώντας ως επιτόκιο προεξόφλησης ένα προ-φόρου επιτόκιο, που αντανακλά τις τρέχουσες εκτιμήσεις

της αγοράς για την διαχρονική αξία του χρήματος και τους συναφείς με την υποχρέωση κινδύνους. Η αύξηση της πρόβλεψης από την πάροδο του χρόνου αναγνωρίζεται ως χρηματοοικονομικό έξοδο.

12. Σημαντικές λογιστικές εκτιμήσεις και κρίσεις

Η σύνταξη των Χρηματοοικονομικών καταστάσεων προϋποθέτει τη διενέργεια εκτιμήσεων και παραδοχών, που ενδέχεται να επηρεάσουν τα λογιστικά υπόλοιπα των ακινητοποιήσεων και υποχρεώσεων και τις απαιτούμενες γνωστοποιήσεις για ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις όπως επίσης και το ύψος των εσόδων και εξόδων που αναγνωρίστηκαν. Η χρήση επαρκούς πληροφόρησης και η εφαρμογή υποκειμενικής κρίσης αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία για τη διενέργεια εκτιμήσεων σε αποτιμήσεις περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεις από παροχές στο προσωπικό, απομείωση αξίας απαιτήσεων, ανοιχτές φορολογικές υποχρεώσεις και εκκρεμείς δικαστικές υποθέσεις. Τα πραγματικά μελλοντικά αποτελέσματα ενδέχεται να διαφέρουν από τις ανωτέρω εκτιμήσεις.

Οι σημαντικότερες πηγές αβεβαιότητας στις λογιστικές εκτιμήσεις της Διοίκησης αφορούν κυρίως:

1.22 Εύλογη αξία βιολογικών περιουσιακών στοιχείων

Η εύλογη αξία των βιολογικών περιουσιακών στοιχείων που βασίζεται στις αγοραίες τιμές προσαρμοσμένες για ζώα ίδιου τύπου και ηλικίας λαμβάνοντας υπόψη και τυχόν επιδοτήσεις παραγωγής γάλακτος ενσωματωμένες στην κυριότητα του ζώου και τυχόν έξοδα ανάπτυξης του ζώου μέχρι να γίνει παραγωγικό.

1.23 Ωφέλιμη ζωή ενσώματων ακινητοποιήσεων

Οι εκτιμώμενες ωφέλιμες ζωές των παγίων, οι υπολειμματικές τους αξίες και η μέθοδος απόσβεσης επαναξιολογούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα, ώστε τυχόν αλλαγές στις εκτιμήσεις να εφαρμοσθούν σε επόμενες χρήσεις και ενδέχεται να διαφέρουν από τις πραγματικές λόγω διαφόρων παραγόντων όπως τεχνολογική καινοτομία, συντήρηση, όγκοι παραγωγής κλπ.

1.24 Φόροι

Υπάρχει σχετική αβεβαιότητα όσον αφορά την ερμηνεία των φορολογικών νόμων και τις αλλαγές στη φορολογική νομοθεσία. Συνεπώς οι διαφορές που προκύπτουν μεταξύ των πραγματικών αποτελεσμάτων και των παραδοχών που έγιναν, ή οι μελλοντικές μεταβολές σε υποθέσεις και παραδοχές θα μπορούσαν να απαιτήσουν μελλοντικές αναπροσαρμογές στο φόρο εισοδήματος και το σχετικό έξοδο που ήδη έχει αναγνωρισθεί. Ο Όμιλος σχηματίζει προβλέψεις που βασίζονται σε εύλογες εκτιμήσεις, για τις πιθανές συνέπειες των ελέγχων από τις φορολογικές αρχές των αντίστοιχων χωρών στις οποίες δραστηριοποιείται. Το ύψος των εν λόγω προβλέψεων βασίζεται σε διάφορους παράγοντες, όπως η εμπειρία των προηγούμενων φορολογικών ελέγχων και διάφορες ερμηνείες των φορολογικών ρυθμίσεων.

Οι αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις αναγνωρίζονται για όλες τις διαθέσιμες φορολογικές ζημίες κατά την έκταση που είναι πιθανό ότι φορολογητέα κέρδη θα είναι διαθέσιμα έναντι των οποίων μπορούν να χρησιμοποιηθούν οι ζημίες αυτές. Σημαντικές εκτιμήσεις είναι απαραίτητες για τον καθορισμό του ύψους της αναβαλλόμενης φορολογικής απαίτησης που μπορεί να αναγνωρισθεί, με βάση το πιθανό χρονοδιάγραμμα και το ύψος των μελλοντικών φορολογητέων κερδών.

Οι ανωτέρω εκτιμήσεις και παραδοχές βασίζονται στην ως τώρα εμπειρία της Διοίκησης και επαναξιολογούνται ώστε να επικαιροποιούνται στις εκάστοτε υφιστάμενες συνθήκες της αγοράς.

1.25 Προβλέψεις αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών εμπορικών απαιτήσεων

Για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, ο Όμιλος διενεργεί ανάλυση με βάση το ιστορικό της εισπραξιμότητας των απαιτήσεων αλλά και με βάση προβλέψεις για τη μελλοντική οικονομική κατάσταση των πελατών, των συνθηκών της αγοράς αλλά και του ευρύτερου του οικονομικού περιβάλλοντος. Σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, γίνεται επικαιροποίηση των βασικών παραμέτρων υπολογισμού. Η αξιολόγηση των ιστορικών στοιχείων αλλά και της μελλοντικής οικονομικής κατάστασης των πελατών εμπεριέχει σημαντικές εκτιμήσεις. Ως εκ τούτου, το τελικό ύψος των πιστωτικών ζημιών ενδέχεται να διαφέρει από τον υπολογισμό του ύψους της αθέτησης των υποχρεώσεων των πελατών.

13. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα

Το σύνολο της δραστηριότητας του Ομίλου ανά γεωγραφικό τομέα βρίσκεται κυρίως στην Ελλάδα, καθώς η Εταιρεία και η θυγατρική που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση έχουν έδρα στην Ελλάδα.

Για σκοπούς διοικητικής πληροφόρησης ο Όμιλος είναι διαχωρισμένος στους εξής τομείς:

- παραγωγή και την πώληση γαλακτοκομικών προϊόντων και
- παραγωγή γάλακτος μέσω εκτροφής βιολογικών περιουσιακών στοιχείων (αγελάδων)

Οι λογιστικές πολιτικές για τους λειτουργικούς τομείς είναι οι ίδιες με αυτές που περιγράφονται στις σημαντικές λογιστικές πολιτικές των χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η Διοίκηση παρακολουθεί τα λειτουργικά αποτελέσματα των τομέων χωριστά, προκειμένου να λαμβάνει αποφάσεις, να ανακατανέμει πόρους και να αξιολογεί την απόδοσή τους. Η απόδοση των λειτουργικών τομέων επιμετράται βάσει του καθαρού αποτελέσματος μετά και από φόρους εισοδήματος.

4. Πληροφόρηση κατά λειτουργικό τομέα (συνέχεια)

Οι διατομεακές πωλήσεις τιμολογούνται με τις τιμές που ισχύουν και για τους εκτός ομίλου πελάτες.

1.26 Λειτουργικοί τομείς

	01.01.-31.12.2018				01.01.-31.12.2017			
	Μητρική	Θυγατρική	Απαλοιφές	Ενοποιημένα στοιχεία οικονομικών καταστάσεων	Μητρική	Θυγατρική	Απαλοιφές	Ενοποιημένα στοιχεία οικονομικών καταστάσεων
	Παραγωγή και Πωλήσεις Γαλακτοκομικών Προϊόντων	Εκτροφή Αγελάδων			Παραγωγή και Πωλήσεις Γαλακτοκομικών Προϊόντων	Εκτροφή Αγελάδων		
Πωλήσεις σε εξωτερικούς πελάτες	30,554	1,979	-	32,533	28,988	1,654	-	30,642
Διατομεακές πωλήσεις	575	4,430	(5,005)	-	38	4,057	(4,095)	-
Επίπτωση επιμέτρησης στην εύλογη αξία	-	81	-	81	-	183	-	183
Λοιπά έσοδα	180	483	-	663	216	383	-	599
Αποσβέσεις	(1,090)	(316)	-	(1,406)	(1,196)	(340)	-	(1,536)
Λοιπά έξοδα	(28,886)	(5,821)	5,005	(29,702)	(26,940)	(5,056)	4,095	(27,901)
Χρεωστικοί τόκοι	(755)	(153)	-	(908)	(753)	(123)	-	(876)
Κέρδη / (Ζημιές) προ φόρων	578	683	-	1,261	353	758	-	1,111
Φόρος εισοδήματος	(186)	(96)	-	(282)	(339)	(236)	-	(575)
Καθαρή (ζημία) / κέρδος περιόδου	392	587	-	979	14	522	-	536
				-				-
Περιουσιακά στοιχεία τομέων	36,375	11,055	(3,199)	44,231	36,830	11,300	(3,035)	45,095
Υποχρεώσεις των τομέων	(27,701)	(6,032)	1,157	(32,576)	(28,496)	(6,032)	161	(34,367)

1.27 Γεωγραφική πληροφόρηση

Χώρα	01.01.-31.12.2018		01.01.-31.12.2017	
	Πωλήσεις	Περιουσιακά στοιχεία	Πωλήσεις	Περιουσιακά στοιχεία
Ελλάδα	31.704	44.604	30.126	45.095
Γερμανία	136		37	
Ιταλία	-		-	
Ρουμανία	209		163	
Ουγγαρία	-		-	
Κύπρος	141		91	
Βουλγαρία	13		4	
Πολωνία	-		-	
Σουηδία	115		104	
Τσεχία	72		27	
Ισπανία	-		-	
Σλοβακία	41		18	
Πορτογαλία	-		-	
Φινλανδία	-		-	
Γαλλία	40		28	
Τουρκία	10		19	
Λουπές	54		24	
Σύνολο	32.535		30.641	

Τα έσοδα από έναν μόνον πελάτη του τομέα πωλήσεις γαλακτοκομικών προϊόντων ανέρχονται σε € 18.370 χιλ. (2017: € 15.973 χιλ.) ποσό που αντιστοιχεί στο 56% περίπου (2017: 52%) των συνολικών εσόδων του Ομίλου. Η δραστηριότητα του Ομίλου και της Εταιρείας δεν παρουσιάζει εποχικότητα.

14. Πωλήσεις

	Όμιλος		Εταιρεία	
	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Προϊόντα	26.885	26.253	26.728	26.132
Εμπορεύματα	4.645	3.579	3.964	2.560
Παροχή υπηρεσιών	543	309	199	-
Πωλήσεις βιολογικών στοιχείων	210	144	-	-
Λοιπές πωλήσεις	252	356	238	334
	32.535	30.641	31.129	29.026

15. Άλλα έσοδα / έξοδα

	Όμιλος		Εταιρεία	
	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Αποσβέσεις κρατικών επιχορηγήσεων	222	251	149	179
Κέρδη εκποίησης παγίων	9	6	7	6
Κοινοτικές επιδοτήσεις κτηνοτρόφων	328	239	-	-
Έσοδα ενοικίων	90	63	10	-
Λοιπά	14	37	14	31
	663	596	180	216

16. Λειτουργικά έξοδα

1.28 Έξοδα κατ' είδος

	Όμιλος		Εταιρεία	
	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Παροχές σε εργαζόμενους	2,462	2,313	2,021	1,920
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	1,368	1,536	1,052	1,196
Επισκευές και συντηρήσεις	640	639	480	491
Έξοδα μεταφορών	1,830	1,506	1,769	1,458
Διαφημίσεις	140	88	134	80
Απομειώσεις επισφαλών απαιτήσεων	237	30	234	30
Προβλέψεις για εκκρεμοδικίες	-	155	-	155
Λοιπά	2,926	2,369	2,087	1,791
	9,603	8,636	7,777	7,121

Οι αμοιβές των ελεγκτών για τη χρήση 2018 α) για τον Έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων: Όμιλος: € 13,7 χιλ. Εταιρεία: 9,5 χιλ. β) Φορολογικός έλεγχος: Όμιλος € 11,3 χιλ. Εταιρεία: € 8 χιλ. Πέραν των ανωτέρω ελεγκτικών υπηρεσιών, δεν παρέχονται άλλες υπηρεσίες από τους ελεγκτές.

1.29 Αποσβέσεις, απομειώσεις, συναλλαγματικές διαφορές και έξοδα προσωπικού που συμπεριλαμβάνονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	<u>01.01.- 31.12.2018</u>	<u>01.01.- 31.12.2017</u>	<u>01.01.- 31.12.2018</u>	<u>01.01.- 31.12.2017</u>
<i>Περιλαμβάνονται στο κόστος πωλήσεων</i>				
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	898	1.056	582	716
Απομειώσεις επενδυτικών ακινήτων	-	-	-	-
Συναλλαγματικές διαφορές	-	-	-	-
Αναλώσεις αποθεμάτων	21.461	20.800	22.156	20.923
<i>Περιλαμβάνονται στα έξοδα διοίκησης</i>				
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	369	336	369	336
Αποσβέσεις άλλων περιουσιακών στοιχείων	-	38	-	38
<i>Περιλαμβάνονται στα έξοδα διάθεσης</i>				
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	101	106	101	106
Αναλώσεις αποθεμάτων	-	-	-	-

1.30 Έξοδα διοίκησης

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	<u>01.01.- 31.12.2018</u>	<u>01.01.- 31.12.2017</u>	<u>01.01.- 31.12.2018</u>	<u>01.01.- 31.12.2017</u>
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	369	336	369	336
Αποσβέσεις άλλων περιουσιακών στοιχείων	-	38	-	38
Μισθοί και ημερομίσθια	224	287	224	287
Εργοδοτικές εισφορές αμοιβών προσωπικού	59	76	59	76
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	-	5	-	5
Επισκευές και συντηρήσεις	67	54	67	54
Λοιπές παροχές τρίτων	264	187	264	187
Αμοιβές μελών ΔΣ	-	-	-	-
Προβλέψεις για εκκρεμοδικίες	-	155	-	155
Λοιπά έξοδα	10	43	6	39
	993	1.181	989	1.177

1.31 Έξοδα διάθεσης

	Όμιλος		Εταιρεία	
	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Αποσβέσεις ενσώματων ακινητοποιήσεων	101	106	101	106
Αποσβέσεις άλλων περιουσιακών στοιχείων	-	-	-	-
Μισθοί και ημερομίσθια	556	544	556	544
Εργοδοτικές εισφορές αμοιβών προσωπικού	148	142	148	142
Πρόβλεψη για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	-	-	-	-
Αναλώσεις υλικών	342	212	342	212
Έξοδα μεταφορών	1.637	1.338	1.637	1.338
Επισκευές και συντηρήσεις	106	115	106	115
Λοιπές παροχές τρίτων	418	399	418	399
Προβλέψεις για επισφαλείς απαιτήσεις	234	30	234	30
Έξοδα για διαφήμιση	79	80	79	80
Λοιπά έξοδα	12	75	-	44
	3.633	3.041	3.621	3.010

17. Χρηματοοικονομικά έσοδα / (έξοδα)

	Όμιλος		Εταιρεία	
	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Τόκοι μακροπρόθεσμων δανείων	84	143	32	39
Τόκοι χρηματοδοτικών μισθώσεων	-	-	-	-
Προεξοφλητικοί τόκοι	96	84	96	84
Τόκοι ομολογιακών δανείων	521	565	492	546
Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων	52	19	28	19
Λοιπά έσοδα τραπεζών	111	64	106	64
Αποτίμηση λοιπού συμμετοχικού τίτλου	45	-	-	-
Τόκοι επί προβλέψεων για παροχές σε εργαζόμενους	1	1	1	1
	910	876	755	753

18. Φόρος εισοδήματος

Ο φόρος εισοδήματος που αναγνωρίστηκε στην κατάσταση αποτελεσμάτων και συνολικών εσόδων του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως ακολούθως:

	Όμιλος		Εταιρεία	
	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης				
Τρέχων φόρος εισοδήματος	130	150	3	-
Διόρθωση φόρου προηγούμενης χρήσης	(31)	-	-	-
Πρόβλεψη για ανέλεγκτες χρήσεις	-	-	-	-
Αναβαλλόμενος φόρος εισοδήματος	183	425	183	339
Φόρος εισοδήματος που έχει αναγνωριστεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης	282	575	186	339

9. Φόρος εισοδήματος (συνέχεια)

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	<u>01.01.- 31.12.2018</u>	<u>01.01.- 31.12.2017</u>	<u>01.01.- 31.12.2018</u>	<u>01.01.- 31.12.2017</u>
Κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων				
Φόρος - (έσοδο) / έξοδο επί ζημιών / κερδών από αποτίμηση παράγωγου χρηματοοικονομικού μέσου	-	12	-	12
Φόρος (έσοδο) / έξοδο επί ζημιών / κερδών από αποτίμηση συμμετοχικών τίτλων	11	(6)	11	-
Φόρος (έσοδο) / έξοδο επί αναλογιστικών ζημιών / κερδών παροχών προς εργαζομένους	(9)	(9)	(9)	(9)
Φόρος εισοδήματος έξοδο / (έσοδο) που έχει αναγνωριστεί στην κατάσταση λοιπών συνολικών εσόδων	2	(3)	2	3

Στον πίνακα που ακολουθεί παρατίθεται συμφωνία μεταξύ του πραγματικού εξόδου φόρου και των κερδών προ φόρου πολλαπλασιαζόμενα με τον τρέχοντα συντελεστή φόρου εισοδήματος (29% για τις χρήσεις 2018 και 2017). Να σημειωθεί ότι με βάση το νέο φορολογικό Ν. 4579/2018 τα νομικά πρόσωπα φορολογούνται με συντελεστή 28% για το έτος 2019, 27% για το έτος 2020, 26% για το έτος 2021 και 25% για τα έτη 2022 και εφεξής.

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	<u>01.01.- 31.12.2018</u>	<u>01.01.- 31.12.2017</u>	<u>01.01.- 31.12.2018</u>	<u>01.01.- 31.12.2017</u>
Κέρδη προ φόρων	1,261	1,111	578	353
Συντελεστής φόρου εισοδήματος	29%	29%	29%	29%
Έξοδο φόρου με βάση το συντελεστή	366	322	168	102
Προσαρμογές για έξοδα που δεν εκπίπτουν	144	197	137	181
Επίδραση από αλλαγή φορολογικού συντελεστή	(119)	-	(10)	-
Χρησιμοποίηση φορολογικών ζημιών για τις οποίες δεν είχε αναγνωριστεί αναβαλλόμενη φορολογική απαίτηση	(109)	56	(109)	56
	282	575	186	339
Πραγματικός συντελεστής φόρου εισοδήματος	22%	52%	32%	96%

Η Ελληνική φορολογική νομοθεσία και οι σχετικές διατάξεις υπόκεινται σε ερμηνείες από τις φορολογικές αρχές και τα διοικητικά δικαστήρια. Οι δηλώσεις φόρου εισοδήματος κατατίθενται σε ετήσια βάση. Σε σχέση με τις οικονομικές χρήσεις μέχρι και το 2010, τα κέρδη ή οι ζημιές που δηλώνονται για φορολογικούς σκοπούς παραμένουν προσωρινά έως ότου οι φορολογικές αρχές εξετάσουν τις φορολογικές δηλώσεις και τα βιβλία του φορολογούμενου, στιγμή κατά την οποία εκκαθαρίζονται και οι σχετικές φορολογικές υποχρεώσεις. Από την οικονομική χρήση 2011 και έως τη χρήση 2018 οι φορολογικές δηλώσεις υπόκεινται στη διαδικασία έκδοσης Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης (όπως περιγράφεται παρακάτω). Οι φορολογικές ζημιές, στο βαθμό που αναγνωρίζονται από τις φορολογικές αρχές, μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον συμψηφισμό κερδών των πέντε επόμενων χρήσεων που ακολουθούν τη χρήση στην οποία πραγματοποιήθηκαν.

Σύμφωνα με τις διατάξεις της Ελληνικής φορολογικής νομοθεσίας, οι εταιρείες καταβάλλουν κάθε χρόνο προκαταβολή φόρου εισοδήματος υπολογιζόμενη επί του φόρου εισοδήματος της τρέχουσας χρήσης. Κατά την εκκαθάριση του φόρου την επόμενη χρήση, τυχόν υπερβάλλον ποσό προκαταβολής επιστρέφεται στην εταιρεία μετά από φορολογικό έλεγχο.

9. Φόρος εισοδήματος (συνέχεια)

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Για τη χρήση 2011 και εντεύθεν, οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρείες και οι Εταιρείες Περιορισμένης Ευθύνης που οι ετήσιες οικονομικές τους καταστάσεις ελέγχονται υποχρεωτικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν «Ετήσιο Πιστοποιητικό» που προβλέπεται στην παρ. 5 του άρθρου 82 του Ν.2238/1994 και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 65Α του Ν. 4174/2013, το οποίο εκδίδεται μετά από φορολογικό έλεγχο που διενεργείται από τον ίδιο Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο που ελέγχει τις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Κατόπιν ολοκλήρωσης του φορολογικού ελέγχου, ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο εκδίδει στην εταιρεία «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» και στη συνέχεια ο Νόμιμος Ελεγκτής ή ελεγκτικό γραφείο την υποβάλλει ηλεκτρονικά στο Υπουργείο Οικονομικών το αργότερο εντός δέκα μηνών από την ημερομηνία του ισολογισμού της εταιρείας. Για τη χρήση 2016 και εντεύθεν η λήψη «Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης» από το Νόμιμο Ελεγκτή ή ελεγκτικό γραφείο έχει καταστεί προαιρετική. Η Εταιρεία και η θυγατρική της επέλεξαν τη λήψη της Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης από το ελεγκτικό γραφείο που έχει αναλάβει τον τακτικό έλεγχο των χρηματοοικονομικών καταστάσεων για τις χρήσεις 2016, 2017 και 2018.

Για την Εταιρεία και τη θυγατρική της, η «Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης» για τις οικονομικές χρήσεις 2011, 2012, 2013, 2014, 2015, 2016 και 2017 έχει εκδοθεί χωρίς ουσιαστικές προσαρμογές όσον αφορά το έξοδο φόρου και την αντίστοιχη πρόβλεψη φόρου, όπως αυτά αντικατοπτρίζονται στις ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις. Για τις εταιρείες του Ομίλου, ο φορολογικός έλεγχος για τη χρήση 2018 ήδη διενεργείται από την KSi Greece IKE. Δεν αναμένεται να υπάρξουν σημαντικές φορολογικές υποχρεώσεις πέραν από αυτές που καταχωρήθηκαν και που απεικονίζονται στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις.

Δεν υπάρχουν ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις.

Αναβαλλόμενη φορολογία

Η κίνηση της αναβαλλόμενης φορολογίας του Ομίλου και της Εταιρείας αναλύεται ως εξής:

	Όμιλος			
	Κατάσταση οικονομικής θέσης		Κατάσταση αποτελεσμάτων	
	31.12.2018	31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Φορολογικές ζημιές	-	(129)	129	54
Απομειώσεις επισφαλών απαιτήσεων	(633)	(643)	10	95
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	1.311	1.323	(12)	223
Έξοδα εγκατάστασης	12	3	9	8
Προβλέψεις παροχών εργαζομένων	(27)	(20)	(7)	(14)
Επιχορηγήσεις	(300)	(339)	39	-
Ένδρα αξία βιολογικών περιουσιακών στοιχείων	703	711	(8)	80
Λοιπά	(64)	(78)	14	(21)
<i>Αναβαλλόμενος φόρος (έσοδο) / έξοδο</i>			174	425
Αναβαλλόμενη φορολογική (απαίτηση) / υποχρέωση μέσω αποτελεσμάτων	1.002	828		
Αναβαλλόμενη φορολογική (απαίτηση) / υποχρέωση μέσω κατάστασης συνολικών εσόδων	(49)	(40)		
Αναβαλλόμενη φορολογική (απαίτηση) / υποχρέωση σύνολο	953 *	788 *		

9. Φόρος εισοδήματος (συνέχεια)

	<u>Εταιρεία</u>			
	<u>Κατάσταση οικονομικής θέσης</u>		<u>Κατάσταση αποτελεσμάτων</u>	
	31.12.2018	31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Φορολογικές ζημιές	-	(129)	129	54
Απομειώσεις επισφαλών απαιτήσεων	(630)	(642)	12	71
Ενσώματες ακινητοποιήσεις	1.231	1.248	(17)	224
Έξοδα εγκατάστασης	1	(5)	6	8
Επιχορηγήσεις	(269)	(303)	34	-
Προβλέψεις παροχών εργαζομένων	(27)	(20)	(7)	(14)
Λοιπά	(58)	(65)	7	(13)
Αναβαλλόμενος φόρος (έσοδο) / έξοδο			164	330
Αναβαλλόμενη φορολογική (απαίτηση) / υποχρέωση μέσω αποτελεσμάτων	248	84		
Αναβαλλόμενη φορολογική (απαίτηση) / υποχρέωση μέσω κατάστασης συνολικών εσόδων	(12)	(14)		
Αναβαλλόμενη φορολογική (απαίτηση) / υποχρέωση σύνολο	236	70		

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	2018	2017	2018	2017
Συμφωνία αναβαλλόμενου φόρου				
Υπόλοιπο 01 Ιανουαρίου που αναγνωρίστηκε μέσω αποτελεσμάτων (απαίτηση) / υποχρέωση	828	403	93	(246)
Υπόλοιπο 01 Ιανουαρίου που αναγνωρίστηκε μέσω κατάστασης συνολικών εσόδων (απαίτηση) / υποχρέωση	(40)	(37)	(23)	(26)
Φόρος που αναγνωρίστηκε στα αποτελέσματα της περιόδου χρήσης (απαίτηση) / υποχρέωση	174	425	183	339
Φόρος που αναγνωρίστηκε στα λοιπά συνολικά έσοδα της χρήσης (απαίτηση) / υποχρέωση	(9)	(3)	11	3
Υπόλοιπο 31 Δεκεμβρίου (απαίτηση) / υποχρέωση	953	788	264	70
* Ο αναβαλλόμενος φόρος απεικονίζεται στην κατάσταση χρηματοοικονομικής θέσης ως:				
* Αναβαλλόμενη φορολογική (απαίτηση)	-	-	-	-
* Αναβαλλόμενη φορολογική υποχρέωση	953	788	236	70
	953	788	236	70

19. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το καθαρό κέρδος της χρήσης από συνεχιζόμενες δραστηριότητες που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής με τον μέσο σταθμισμένο αριθμό των κοινών μετοχών κατά την διάρκεια της περιόδου. Μειωμένα κέρδη/(ζημίες), ανά μετοχή δεν υπολογίζονται διότι δεν συντρέχουν οι σχετικές προϋποθέσεις. Τα σχετικά δεδομένα έχουν ως εξής:

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	<u>01.01.- 31.12.2018</u>	<u>01.01.- 31.12.2017</u>	<u>01.01.- 31.12.2018</u>	<u>01.01.- 31.12.2017</u>
Κέρδος που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής	979	536	392	14
Μέσος σταθμισμένος αριθμός κοινών μετοχών κατά την διάρκεια της χρήσεως	13.673.200	13.673.200	13.673.200	13.673.200
	<u>0,0716</u>	<u>0,0392</u>	<u>0,0287</u>	<u>0,0010</u>

20. Ενσώματες ακινητοποιήσεις

Ομίλος 2018	Γήπεδα Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Πάγια υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος κτήσεως 01.01.2018	5.545	17.428	25.062	3.346	3.746	598	55.725
Προσθήκες χρήσεως	171	47	397	78	33	267	993
Πωλήσεις	-	-	(26)	(189)	(12)	-	(227)
Κόστος κτήσεως 31.12.2018	5.716	17.475	25.433	3.235	3.767	857	56.483
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01.2018	(193)	(6.860)	(17.350)	(3.100)	(3.614)	-	(31.117)
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(519)	(688)	(118)	(43)	-	(1.368)
Πωλήσεις	-	-	20	189	2	-	211
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2018	(193)	(7.379)	(18.018)	(3.029)	(3.655)	-	(32.274)
Ομίλος 2017	Γήπεδα Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Πάγια υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος κτήσεως 01.01.2017	5.342	17.424	24.916	3.481	3.712	9	54.884
Προσθήκες χρήσεως	203	4	146	37	34	589	1.013
Πωλήσεις	-	-	-	(172)	-	-	(172)
Κόστος κτήσεως 31.12.2017	5.545	17.428	25.062	3.346	3.746	598	55.725
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01.2017	(193)	(6.341)	(16.624)	(3.103)	(3.481)	-	(29.742)
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(519)	(726)	(120)	(133)	-	(1.498)
Πωλήσεις	-	-	-	123	-	-	123
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2017	(193)	(6.860)	(17.350)	(3.100)	(3.614)	-	(31.117)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο							
01.01.2017	5.149	11.083	8.292	378	231	9	25.142
01.01.2018	5.352	10.568	7.712	246	132	598	24.608
31.12.2018	5.523	10.096	7.415	206	112	857	24.209

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

Εταιρεία 2017	Γήπεδα Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Πάγια υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος κτήσεως 01.01.2018	4.392	10.693	22.752	3.279	3.313	552	44.981
Προσθήκες χρήσεως	-	-	18	75	15	152	260
Πωλήσεις	-	-	(4)	(189)	(4)	-	(197)
Μεταφορές/ ανακατανομές	-	-	-	-	-	(2)	(2)
Κόστος κτήσεως 31.12.2018	4.392	10.693	22.766	3.165	3.324	702	45.042
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01.2018	(193)	(4.265)	(15.122)	(3.034)	(3.209)	-	(25.823)
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(317)	(579)	(116)	(40)	-	(1.052)
Πωλήσεις	-	-	-	189	-	-	189
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2018	(193)	(4.582)	(15.701)	(2.961)	(3.249)	-	(26.686)
Εταιρεία 2017	Γήπεδα Οικόπεδα	Κτίρια	Μηχανήματα	Μεταφορικά μέσα	Λοιπός εξοπλισμός	Πάγια υπό εκτέλεση	Σύνολο
Κόστος κτήσεως 01.01.2017	4.392	10.693	22.637	3.393	3.283	8	44.406
Προσθήκες χρήσεως	-	-	115	37	30	544	726
Πωλήσεις	-	-	-	(151)	-	-	(151)
Κόστος κτήσεως 31.12.2017	4.392	10.693	22.752	3.279	3.313	552	44.981
Σωρευμένες αποσβέσεις 01.01.2017	(193)	(3.948)	(14.531)	(3.021)	(3.077)	-	(24.770)
Αποσβέσεις χρήσεως	-	(317)	(591)	(118)	(132)	-	(1.158)
Πωλήσεις	-	-	-	105	-	-	105
Σωρευμένες αποσβέσεις 31.12.2017	(193)	(4.265)	(15.122)	(3.034)	(3.209)	-	(25.823)
Αναπόσβεστο υπόλοιπο							
01.01.2017	4.199	6.745	8.106	372	206	8	19.636
01.01.2018	4.199	6.428	7.630	245	104	552	19.158
31.12.2018	4.199	6.111	7.065	204	75	702	18.356

11. Ενσώματες ακινητοποιήσεις (συνέχεια)

Επί των ενσωμάτων ακινητοποιήσεων του Ομίλου και της Εταιρείας υπήρχαν κατά την 31.12.2018 & 31.12.2017 εμπράγματα βάρη ποσού € 18,7 εκ και € 18,7 εκ, αντίστοιχα για εξασφάλιση τραπεζικών υποχρεώσεων.

Κατά την 31.12.2018 και 31.12.2017 δεν υπήρχαν δεσμεύσεις για την απόκτηση ενσωμάτων ακινητοποιήσεων από τον Όμιλο και την Εταιρεία.

11.1 Επενδυτικά ακίνητα

Τα επενδυτικά ακίνητα του Ομίλου περιλαμβάνουν μια παλιά μονάδα επεξεργασίας γάλακτος εκτός λειτουργίας, αξίας € 600 χιλ. (31.12.2017 € 600 χιλ.) και ένα ακίνητο (οικόπεδο με κτίριο) αξίας € 50 χιλ. (31.12.2017 € 50 χιλ.)

Κατά τη χρήση 2015 διενεργήθηκε εκτίμηση της εύλογης αξίας του από εμπειρογνώμονα πολιτικό μηχανικό, βάσει της οποίας προέκυψε απομείωση της αξίας τους συνολικού ποσού € 279 χιλ. Η εκτίμηση βασίστηκε σε συγκριτικά στοιχεία παρόμοιων συναλλαγών ακινήτων. Δεν προέκυψαν ενδείξεις περαιτέρω απομείωσης στην κλειόμενη χρήση.

21. Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία

	31.12.2018	31.12.2017
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία εύλογη αξία έναρξης χρήσης	3.846	3.664
Αγορές περιόδου	127	-
Πωλήσεις περιόδου	(206)	(183)
Καθαρή μεταβολή εύλογης αξίας στην περίοδο	288	365
Βιολογικά περιουσιακά στοιχεία εύλογη αξία λήξης περιόδου	4.055	3.846

Τα βιολογικά περιουσιακά στοιχεία διακρίνονται σε ώριμα και μη ώριμα ως εξής:

31.12.2018 (Ωριμα: 2.767 χιλ. ευρώ, Μη ώριμα: 1.288 χιλ. ευρώ).

31.12.2017 (Ωριμα: 2.611 χιλ. ευρώ, Μη ώριμα: 1.236 χιλ. ευρώ).

Η εύλογη αξία του παραχθέντος γάλακτος κατά την διάρκεια της χρήσης 2018 ανήλθε σε € 3.694 χιλ. (2017: € 3.422 χιλ.) του κρέατος αντίστοιχα σε € 309 χιλ. και € 132 χιλ. και των ζωοτροφών σε € 580 χιλ. και € 512 χιλ.

22. Αποθέματα

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Εμπορεύματα	75	114	75	114
Προϊόντα έτοιμα και ημιτελή	1.872	1.834	1.872	1.834
Υλικά παραγωγής	1.045	1.014	696	611
Αναλώσιμα-είδη συσκευασίας	211	307	208	291
	3.203	3.269	2.851	2.850
Απομείωση	(60)	(60)	(60)	(60)
	3.143	3.209	2.791	2.790

Οι αναλώσεις αποθεμάτων που περιλαμβάνονται στο κόστος πωληθέντων διαμορφώθηκε ως εξής:

Όμιλος: 2018 21.461 χιλ. 2017: € 20.625 χιλ.

Εταιρεία:

22.156 χιλ.

2018
2017: € 20.923 χιλ.

23. Πελάτες και λοιπές απαιτήσεις

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Πελάτες εσωτερικού	7,052	7,414	6,832	7,208
Πελάτες εξωτερικού	114	84	114	84
Μείον: πρόβλεψη για αναμενόμενη πιστωτική ζημία	(76)	-	(76)	-
Μείον: απομείωση απαιτήσεων	(2,663)	(2,428)	(2,572)	(2,340)
	<u>4,427</u>	<u>5,070</u>	<u>4,298</u>	<u>4,952</u>
Επιταγές εισπρακτέες (μεταχρονολογημένες)	1,897	2,195	1,884	2,001
Γραμμάτια εισπρακτέα	1,900	65	1,875	40
Έσοδα εισπρακτέα	1,553	1,537	1,546	1,511
Καθαρές απαιτήσεις	9,777	8,867	9,603	8,504
Λοιπές απαιτήσεις	2,036	2,564	1,764	2,259
Προκαταβολές	816	1,459	759	913
Μείον: πρόβλεψη για απομείωση απαιτήσεων	(586)	(586)	(586)	(586)
Σύνολο	12,043	12,304	11,540	11,090
Μείον: μακροπρόθεσμο μέρος	(30)	(30)	(22)	(22)
Βραχυπρόθεσμο μέρος	<u>12,013</u>	<u>12,274</u>	<u>11,518</u>	<u>11,068</u>

Η μέση περίοδος πίστωσης που παρασχέθηκε στους πελάτες από τον Όμιλο ανήλθε σε 123 ημέρες για τη χρήση 2018 (χρήση 2017: 116), για την Εταιρεία ανήλθε σε 126 ημέρες για τη χρήση 2018 (χρήση 2017: 117). Πιστωτικά όρια υπάρχουν για όλους τους πελάτες με βάση τις εγκεκριμένες θέσεις της Διοίκησης, τα οποία και εξετάζονται σε συνεχή βάση ώστε να ανταποκρίνονται στα εκάστοτε δεδομένα της αγοράς.

Η Εταιρεία συνεργάζεται κυρίως με μεγάλες αλυσίδες super market με αξιοσημείωτη πιστοληπτική ικανότητα με αποτέλεσμα ο πιστωτικός κίνδυνος να μην είναι σημαντικός. Επίσης η θυγατρική εταιρεία, πουλά την παραγωγή της κυρίως στην μητρική εταιρεία με αποτέλεσμα να μην εκτίθεται σημαντικά σε πιστωτικό κίνδυνο. Η Εταιρεία καταβάλει προσπάθειες ώστε να επεκτείνει τη διασπορά των πωλήσεων της προκειμένου να μειώσει περεταίρω τον πιστωτικό κίνδυνο στον οποίο εκτίθεται.

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο από τις απαιτήσεις αφορά τα ανωτέρω ποσά και η εύλογη αξία των απαιτήσεων ταυτίζεται περίπου με την λογιστική αξία τους.

Η ενηλικίωση των πελατών και των λοιπών απαιτήσεων για τον Όμιλο και την Εταιρεία έχει ως εξής:

<u>Όμιλος</u>		<u>Δεν είναι σε καθυστέρηση και δεν είναι απομειωμένα</u>					<u>Είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα</u>	
	<u>Σύνολο</u>	<u>90 ημερών</u>	<u>91-180</u>	<u>181-270</u>	<u>270-360</u>	<u>360 ημέρες</u>		
2018	4,427	3,807	441	125	41	14		
2017	5,070	2,947	785	978	234	125		

	<u>Επιταγία</u>		<u>Είναι σε καθυστέρηση αλλά όχι απομειωμένα</u>			
	<u>Σύνολο</u>	<u>Δεν είναι σε καθυστέρηση και δεν είναι απομειωμένα</u> <u>90 ημερών</u>	<u>91-180</u>	<u>181-270</u>	<u>270-360</u>	<u>360 ημέρες</u>
2018	4.298	3.723	441	41	41	52
2017	4.952	2.904	784	978	234	52

1.32 Απομειώσεις για επισφαλείς απαιτήσεις

Μετά την υιοθέτηση του ΔΠΧΠ 9 την 1.1.2018, ο Όμιλος και η Εταιρεία εφαρμόζουν την απλοποιημένη μέθοδο του ΔΠΧΠ 9 για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών, η οποία χρησιμοποιεί την πρόβλεψη της αναμενόμενης πιστωτικής ζημίας για όλη τη διάρκεια ζωής των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων.

Για τον έλεγχο της απομείωσης που πραγματοποιήθηκε στις 31.12.2018 σύμφωνα με την παραπάνω μέθοδο, χρησιμοποιήθηκαν προϋπολογιστικά ποσοστά. Τα ποσοστά αυτά βασίζονται στις ημέρες καθυστέρησης πληρωμών για ομάδες πελατών με παρόμοια χαρακτηριστικά. Ο υπολογισμός αντανακλά ένα σταθμισμένο με πιθανότητες αποτέλεσμα, τη χρονική αξία του χρήματος, λογικές και βασίμες πληροφορίες που είναι διαθέσιμες την ημερομηνία του ισολογισμού για γεγονότα του παρελθόντος, τις τρέχουσες συνθήκες, τις προβλέψεις για τις μελλοντικές οικονομικές συνθήκες και συγκεκριμένες πληροφορίες για ορισμένες απαιτήσεις. Για την εκτίμηση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών με βάση την ιστορικότητα των εισπράξεων διενεργήθηκε σχετική ανάλυση από εξειδικευμένη εταιρεία πληροφορικής.

Το προηγούμενο έτος, η απομείωση των εμπορικών απαιτήσεων εκτιμήθηκε με το μοντέλο των υφιστάμενων ζημιών.

Η κίνηση του λογαριασμού των προβλέψεων για επισφαλείς απαιτήσεις έχει ως εξής:

	<u>Όμιλος</u>	<u>Εταιρεία</u>
Πρόβλεψη για επισφαλείς εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις 01.01.2017	(3,334)	(3,248)
Προσθήκες χρήσης 01.01-31.12.2017	(32)	(30)
Μείον: Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	352	352
Υπόλοιπο 31.12.2017	(3,014)	(2,926)
Επίδραση αλλαγής λογιστικής πολιτικής (αναμενόμενη πιστωτική ζημία)	(76)	(76)
Προσθήκες χρήσης 01.01-31.12.2018	(237)	(234)
Μείον: Χρησιμοποιηθείσα πρόβλεψη	2	2
Πρόβλεψη για επισφαλείς εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις 31.12.2018	(3,325)	(3,234)

Ο Όμιλος και η Εταιρεία δεν εκτίθενται σε συναλλαγματικό κίνδυνο διότι όλες οι πωλήσεις γίνονται σε ευρώ.

Στις λοιπές απαιτήσεις περιλαμβάνεται ποσό € 1.401 χιλ. για την Εταιρεία και τον Όμιλο που αφορά απαίτηση από τον ΟΑΕΔ για την επιχορήγηση του κόστους μισθοδοσίας (αφορά όλες τις επιχειρήσεις που λειτουργούν σε παραμεθόριες περιοχές). Λόγω της αρνητικής οικονομικής συγκυρίας η εν λόγω επιδότηση δεν έχει καταβληθεί για τις χρήσεις 2010 έως 2015.

24. Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Ταμείο	22	41	22	41
Καταθέσεις όψεως	532	778	511	558
	554	819	533	599

Η μέγιστη έκθεση στον πιστωτικό κίνδυνο από τα ταμειακά διαθέσιμα ανέρχεται για τον Όμιλο σε € 532 χιλ. και € 778 χιλ. για τις χρήσεις 2018 και 2017 και για την Εταιρεία σε € 511 χιλ. και € 558 χιλ., αντίστοιχα.

25. Μετοχικό κεφάλαιο και αποθεματικά

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Μετοχικό κεφάλαιο	12.032	12.032	12.032	12.032
Αποθεματικό από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο	935	935	935	935
Τακτικό αποθεματικό	342	315	277	277
Αφορολόγητα αποθεματικά	57	57	57	57
Αποθεματικά φορολογηθέντα κατ' ειδικό τρόπο	840	840	757	757
Αποθεματικό αντιστάθμισης ταμιακών ροών	-	(26)	-	(26)
Αποθεματικό από αποτίμηση συμμετοχικών τίτλων	-	(42)	-	-
	14.206	14.111	14.058	14.032

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρείας διαιρείται σε 13.673.200 κοινές ονομαστικές μετοχές, αξίας € 0,88 ανά μετοχή. Όλες οι μετοχές έχουν δικαίωμα ψήφου και συμμετέχουν στα κέρδη. Το υπέρ το άρτιο ανά μετοχή ανέρχεται σε € 0,068. Για την εξασφάλιση των ομολογιούχων του ομολογιακού δανείου, δόθηκε ως εγγύηση ποσοστό ίσο με το 76% των μετοχών εκδόσεως της Εταιρείας και κυριότητας των εγγυητών, δηλαδή του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου της Εταιρείας που ανέρχονταν κατά την ημερομηνία υπογραφής του δανείου σε 10.391.632 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας € 0,88 εκάστη.

26. Δάνεια τραπεζών

	<u>Όμιλος</u>		<u>Εταιρεία</u>	
	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>	<u>31.12.2018</u>	<u>31.12.2017</u>
Μακροπρόθεσμα δάνεια τραπεζών				
Ομολογιακό δάνειο - λήξη 2018	9,796	10,663	9,796	10,663
Μακροπρόθεσμο δάνειο - λήξης 2019	-	164	-	164
Μακροπρόθεσμο δάνειο - λήξης 2021	1,647	1,573	544	-
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	(1,501)	(11,053)	(1,210)	(10,663)
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων τραπεζών	9,942	1,347	9,130	164
Βραχυπρόθεσμα δάνεια τραπεζών				
Δάνειο από ΑΤΕ	3,150	3,150	3,150	3,150
Δάνειο από ΑΤΕ	1,712	1,816	1,712	1,816
Λοιπά βραχυπρόθεσμα δάνεια	1,036	1,542	466	1,221
Δεδουλευμένοι τόκοι	15	22	-	-
Βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων	1,501	11,053	1,210	10,663
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων τραπεζών	7,414	17,583	6,538	16,850
Σύνολο δανείων τραπεζών	17,356	18,930	15,668	17,014

Στη χρήση 2013 η Εταιρεία προχώρησε σε αναδιάρθρωση του τραπεζικού της δανεισμού και των όρων αποπληρωμής υπογράφοντας νέο κοινοπρακτικό δάνειο, αρχικού ύψους € 14.035 χιλ. με την Alpha Bank (επικεφαλής τράπεζα), με υπόλοιπο την 31^η Δεκεμβρίου 2018, € 9.796 χιλ. Στη χρήση 2018, υπεγράφη συμφωνία επέκτασης της λήξης του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου της Εταιρείας (αρχικής λήξης του Σεπτεμβρίου 2018) κατά δύο χρόνια, έως το Σεπτέμβριο του 2020. Συνεπώς, κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018 το ομολογιακό δάνειο έχει απεικονιστεί ως μακροπρόθεσμο, ενώ κατά την 31η Δεκεμβρίου 2017, είχε απεικονιστεί ως βραχυπρόθεσμο.

Εις βάρος των ακινήτων της Εταιρείας εγγράφηκαν υποθήκες υπέρ της Alpha Bank ποσού € 10.899 χιλ. σε εξασφάλιση των οφειλόμενων δόσεων και το σύνολο των υποθηκών ανήλθε σε € 17.009 χιλ.

17. Δάνεια τραπεζών (συνέχεια)

Επίσης, όπως αναφέρεται στη σημείωση 16 ανωτέρω, δόθηκε ως εγγύηση για την εξασφάλιση των ομολογιούχων του ομολογιακού δανείου, ποσοστό ίσο με το 76% των μετοχών εκδόσεως της Εταιρείας και κυριότητας των εγγυητών, δηλαδή του Προέδρου και του Διευθύνοντος Συμβούλου της Εταιρείας που ανέρχονταν κατά την ημερομηνία υπογραφής του δανείου σε 10.391.632 κοινές μετοχές ονομαστικής αξίας € 0,88 εκάστη. Επιπρόσθετα, υφίσταται σύσταση ενεχύρου για λογαριασμό των ομολογιούχων επί του συνόλου (100%) των μετοχών εκδόσεως της Campus A.E. και κυριότητας της Εταιρείας, που ανέρχονταν κατά την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης δανείου σε 855.750 ονομαστικές μετοχές αξίας € 2,95 εκάστη.

Ο Όμιλος βάσει των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2018, πληροί και τους τρεις δείκτες που προβλέπονται από τη σύμβαση του ομολογιακού δανείου με καλύτερες επιδόσεις σε σχέση με την προηγούμενη χρήση. Οι δείκτες αυτές έχουν ήδη κοινοποιηθεί στην επικεφαλής τράπεζα.

- EBITDA / καθαρούς χρεωστικούς τόκους: πληρείται
- Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων προς σύνολο ιδίων κεφαλαίων πληρείται
- Σύνολο δανειακών υποχρεώσεων προς EBITDA πληρείται με βάση το προσαρμοσμένο EBITDA

Το μέσο πραγματικό επιτόκιο για τη χρήση 2018 ανήλθε σε 4,70% και 4,55% για τον Όμιλο και την Εταιρεία, αντίστοιχα (χρήση 2017 σε 4,45% και 4,25%).

Τον Αύγουστο του 2014 η Εταιρεία σύναψε ένα συμβόλαιο ανταλλαγής επιτοκίων (Interest Rate Swap) βάσει του οποίου η Εταιρεία ανταλλάσσει το κυμαινόμενο επιτόκιο με σταθερό. Το συμβόλαιο αφορά μέρος του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου (της Alpha Bank) έχει συναφθεί για όλη την προβλεπόμενη αρχική διάρκεια του δανείου, έχει χαρακτηριστεί ως αποτελεσματικό με βάση τις σχετικές λογιστικές αρχές της Εταιρείας. Στην κλειόμενη χρήση το συμβόλαιο ανταλλαγής επιτοκίων αποχαρακτήριστηκε λόγω λήξης της αρχικής χρονικής διάρκειας του ομολογιακού δανείου.

Επίσης, η Διοίκηση βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με τον εκκαθαριστή της πρώην Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος (ΑΤΕ) για την ολοκλήρωση της διαδικασίας αποπληρωμής του δανείου. Ιστορικά η Εταιρεία ανταποκρίθηκε στα αιτήματα των εκκαθαριστών της πρώην ΑΤΕ σε σχέση με τη ρύθμιση του δανείου, παρέχοντας στοιχεία για την αξιολόγηση της ικανότητας αποπληρωμής τους, συμπεριλαμβανομένου και επιχειρηματικών σχεδίων ενώ συνολικά τα τελευταία χρόνια κατέβαλε έναντι του δανείου αυτού ποσό περίπου € 700 χιλ. Ειδικότερα στη χρήση 2018, κατ' εντολή της εταιρείας που διαχειρίζεται την εκκαθάριση της πρώην ΑΤΕ, διενεργήθηκε εκτίμηση των ενσώματων πάγιων περιουσιακών στοιχείων της Εταιρείας από ανεξάρτητο εκτιμητή και εκτίμηση της αξίας του δανείου από διεθνή ελεγκτικολογιστικό όικο στη βάση επιχειρηματικού σχεδίου που συντάχθηκε για το σκοπό αυτό. Στα πλαίσια αυτά, αναμένεται ο θετικός διακανονισμός του δανείου με επιμήκυνση της περιόδου αποπληρωμής, στα πλαίσια των προτάσεων των προηγούμενων εκκαθαριστών (ήτοι σταδιακή αποπληρωμή σε ορίζοντα δεκαετίας)

27. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

	Όμιλος		Εταιρεία	
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Προμηθευτές	3.970	2.470	4.023	2.027
Υποχρεώσεις προς εργαζομένους	82	74	75	67
Επιταγές πληρωτέες	2.941	3.680	2.382	3.159
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	137	147	91	89
Λοιποί φόροι τέλη	11	72	28	44
Υποχρεώσεις factoring	1.099	1.687	1.099	1.687
Λοιπές υποχρεώσεις	117	336	100	198
	8.357	8.466	7.798	7.271

Οι υποχρεώσεις προς προμηθευτές και λοιπούς πιστωτές διακανονίζονται σε διάστημα 60-120 ημερών.

28. Επιχορηγήσεις

	Όμιλος	Εταιρεία
Υπόλοιπο επιχορηγήσεων 01.01.2017	6.076	4.101
Ληφθείσες επιχορηγήσεις	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(252)	(179)
Υπόλοιπο επιχορηγήσεων 31.12.2017	5.824	3.922
Ληφθείσες επιχορηγήσεις	-	-
Αποσβέσεις επιχορηγήσεων	(222)	(149)
Υπόλοιπο επιχορηγήσεων 31.12.2018	5.602	3.773

Οι κρατικές επιχορηγήσεις αφορούν κυρίως την Εταιρεία και σχετίζονται με επενδύσεις που έγιναν από την περίοδο 1994 και μετά και επιχορηγήθηκαν σε ποσοστό από 40% έως 55%, και σε μικρότερο βαθμό στη θυγατρική εταιρεία. Οι επιχορηγήσεις αυτές αφορούν βιομηχανικές εγκαταστάσεις επεξεργασίας γάλακτος και κρέατος και εγκαταστάσεις βοοτροφικών και προβατοτροφικών μονάδων στα πλαίσια των αναπτυξιακών νόμων 1892/1990, 1257/99 και 3299/2004.

29. Προβλέψεις για παροχές σε εργαζομένους

Οι προβλέψεις για παροχές σε εργαζομένους αφορούν πρόγραμμα καθορισμένης παροχής που επιβάλλεται από τον Ν. 2112/20, βάσει του οποίου κάθε εργαζόμενος, κατά την αποχώρησή του για συνταξιοδότηση, λαμβάνει συγκεκριμένο ποσό εκφραζόμενο σε μισθούς ή ημερομίσθια ανάλογα με την σχέση απασχόλησης (υπάλληλος ή εργάτης), το οποίο καθορίζεται από τον Νόμο και εξαρτάται από τον συνολικό χρόνο υπηρεσίας στον ίδιο εργοδότη και τις αποδοχές κατά τον χρόνο της αποχώρησης. Η σχηματισμένη πρόβλεψη, για τον Όμιλο και για την Εταιρεία, έχει ως εξής:

	Όμιλος	Εταιρεία
Υπόλοιπο πρόβλεψης για παροχές σε εργαζόμενους 01.01.2017	47	47
Τόκοι επί της υποχρέωσης	2	2
Κόστος παροχών	11	11
Αναλογιστικές ζημίες / (κέρδη)	31	31
Καταβολές παροχών	(21)	(21)
Υπόλοιπο πρόβλεψης για παροχές σε εργαζόμενους 31.12.2017	70	70
Τόκοι επί της υποχρέωσης	1	1
Κόστος παροχών	11	11
Αναλογιστικές ζημίες / (κέρδη)	30	30
Καταβολές παροχών	(1)	(1)
Υπόλοιπο πρόβλεψης για παροχές σε εργαζόμενους 31.12.2018	111	111

Οι βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν από τον αναλογιστή, έχουν ως ακολούθως:

	2018	2017
Προεξοφλητικό επιτόκιο	1,2%	1,2%
Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	2019-2021 0% 2022 2%	2018-2020 0% 2021 2%
Αύξηση δείκτη τιμών καταναλωτή		
Μέσος όρος μελλοντικής εργασιακής ζωής - έτη	26,85	26,85

30. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις

Επίδικες διαφορές

Κατά της Εταιρείας είχαν επιβληθεί πρόστιμα από τον Ε.Φ.Ε.Τ σε προηγούμενη χρήση συνολικού ποσού € 85 χιλ. ευρώ μέρος των οποίων είχε καταβληθεί. Κατά την κλειόμενη χρήση, το αρμόδιο Δικαστήριο απήλλαξε την Εταιρεία. Η Διοίκηση εξετάζει τη διαδικασία επιστροφής των καταβληθέντων ποσών.

Δοθείσες εγγυήσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρεία έχουν χορηγήσει εγγυήσεις (κυρίως εγγυητικές επιστολές τραπεζών), για εξασφάλιση των υποχρεώσεων προς τρίτους, ως εξής: Όμιλος: 31.12.2018: € 42 χιλ. ευρώ (31.12.2017: € 33 χιλ.) και Εταιρεία: 31.12.2018: € 42 χιλ. (31.12.2017: € 33 χιλ.).

Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις

Ο Όμιλος και η Εταιρεία κατά την 31.12.2018 και 31.12.2017 είχε συμβάσεις σχετικά με τη λειτουργική μίσθωση μεταφορικών μέσων οι οποίες λήγουν σε διάφορες ημερομηνίες έως και το έτος 2019.

Τα έξοδα μισθωμάτων λειτουργικών μισθώσεων μεταφορικών μέσων τα οποία καταχωρήθηκαν στην κατάσταση συνολικών εσόδων της κλειόμενης χρήσεως ανήλθαν σε € 58 χιλ. (2017: € 34 χιλ.).

Οι μελλοντικές ελάχιστες πληρωμές μισθωμάτων λειτουργικών και μεταφορικών μέσων βάσει των υφιστάμενων συμβάσεων λειτουργικής μίσθωσης έχουν ως ακολούθως:

Όμιλος & Εταιρεία		
	31/ 12/ 2018	31/ 12/ 2017
Έως 1 έτος	58	34
Από 1 έως 5 έτη	17	75
Πάνω από 5 έτη	-	-
Σύνολο	75	109

31. Διαχείριση κινδύνων

Κίνδυνος επιτοκίου

Όλες οι συμβάσεις των δανειακών υποχρεώσεων της Εταιρείας έχουν συναφθεί σε Ευρώ και υπόκεινται σε κυμαινόμενο επιτόκιο. Σε κάθε περίπτωση ενόψει του ότι ο δανεισμός της Εταιρείας είναι συνδεδεμένος με το Euribor, η μείωση ή αύξησή του έχει άμεσο θετικό ή αρνητικό αντίκτυπο στις χρηματοοικονομικές δαπάνες της Εταιρείας και του Ομίλου.

Αύξηση ή μείωση του Euribor κατά μια μονάδα αυξάνει ή μειώνει το χρηματοοικονομικό κόστος του Ομίλου και της Εταιρείας κατά € 181 χιλ. και € 163 χιλ. αντίστοιχα (2017: € 196 χιλ. και € 178 χιλ. αντίστοιχα).

Ο Όμιλος εκτίθεται σε κίνδυνο ταμειακών ροών επιτοκίου ο οποίος μπορεί να προέλθει από ενδεχόμενη μεταβολή των επιτοκίων των δανείων, τα οποία θα επηρεάσουν θετικά ή αρνητικά τις ταμειακές εκροές που συνδέονται με υποχρεώσεις του Ομίλου.

Για να το αντιμετωπίσει, αναλύει την έκθεσή του στη μεταβολή των επιτοκίων σε συνεχή βάση προσπαθώντας να επιτύχει αναχρηματοδότηση με καλύτερους όρους και τρόπους και κάνοντας συνετή διαχείριση των δανείων του. Επιπροσθέτως στη χρήση 2014 η Διοίκηση σύναψε ένα συμβόλαιο ανταλλαγής επιτοκίου (interest rate swap) για μέρος του κοινοπρακτικού ομολογιακού δανείου το οποίο καλύπτει όλη τη διάρκεια του δανείου και ως εκ τούτου έχει χαρακτηριστεί ως «αποτελεσματικό». Στην κλειόμενη χρήση το ανωτέρω συμβόλαιο ανταλλαγής επιτοκίων αποχαρακτηρίστηκε λόγω λήξης της αρχικής χρονικής διάρκειας του ομολογιακού δανείου.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας βάσει προγραμμάτων πληρωμών και εισπράξεων που καταρτίζονται σε εβδομαδιαία και μηνιαία βάση. Συγκεκριμένα υπάρχει προσεκτική παρακολούθηση των χρεών (μακροπροθέσμων και βραχυπροθέσμων υποχρεώσεων) καθώς επίσης και των πληρωμών που πραγματοποιούνται.

22. Διαχείριση κινδύνων (συνέχεια)

Επιπλέον, παρακολουθούνται σε ημερήσια βάση οι εισπράξεις από εμπορικές απαιτήσεις, καθώς και η πιστή τήρηση των συμφωνιών είσπραξης, ειδικά από μεγάλους πελάτες (super markets κλπ) με συμφωνείς εισπράξεων με συγκεκριμένα τιμολόγια πωλήσεων.

Ο υψηλός δανεισμός εκθέτει τον Όμιλο και την Εταιρεία σε κίνδυνο ρευστότητας. Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας απαιτεί την διατήρηση επαρκών ταμιακών διαθεσίμων και την διαθεσιμότητα επαρκών χρηματοδοτικών δυνατοτήτων. Η πολιτική διαχείρισης του κινδύνου ρευστότητας του Ομίλου και της Εταιρείας, συνίσταται στην ανάλυση των χρηματορροών που προκύπτουν από τις μελλοντικές υποχρεώσεις του με ταυτόχρονη εξέταση των περιουσιακών στοιχείων που προορίζονται να καλύψουν αυτές τις εκροές. Η ανάλυση των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων με τις αντίστοιχες ημερομηνίες λήξεως βάσει των συμβατικών δεσμεύσεων του Ομίλου και της Εταιρείας έχουν ως εξής:

31.12.2018

31.12.2018	<u>Όμιλος</u>					<u>Σύνολο</u>
	<u>Διότιρα από 1 μήνα</u>	<u>1-3 μήνες</u>	<u>3-12 μήνες</u>	<u>1-5 έτη</u>	<u>≥ 5 έτη</u>	
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.477	2.866	2.866	-	-	8.209
Δάνεια τραπεζών	-	1.643	6.316	10.464	-	18.423

31.12.2018	<u>Εταιρεία</u>					<u>Σύνολο</u>
	<u>Διότιρα από 1 μήνα</u>	<u>1-3 μήνες</u>	<u>3-12 μήνες</u>	<u>1-5 έτη</u>	<u>≥ 5 έτη</u>	
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.555	2.562	2.562	-	-	7.679
Δάνεια τραπεζών	-	1.066	5.946	9.574	-	16.586

31.12.2017

31.12.2017	<u>Όμιλος</u>					<u>Σύνολο</u>
	<u>Διότιρα από 1 μήνα</u>	<u>1-3 μήνες</u>	<u>3-12 μήνες</u>	<u>1-5 έτη</u>	<u>> 5 έτη</u>	
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	3.254	2.496	2.496	-	-	8.246
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	-	-	-	-	-	-
Δάνεια τραπεζών	-	620	17.958	1.136	-	19.714

31.12.2017	<u>Εταιρεία</u>					<u>Σύνολο</u>
	<u>Διότιρα από 1 μήνα</u>	<u>1-3 μήνες</u>	<u>3-12 μήνες</u>	<u>1-5 έτη</u>	<u>≥ 5 έτη</u>	
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	2.988	2.074	2.074	-	-	7.137
Δάνεια τραπεζών	-	302	17.292	164	-	17.758

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο πιστωτικός κίνδυνος προκύπτει κυρίως από πιστώσεις σε πελάτες συμπεριλαμβανομένων των λογαριασμών εισπρακτέων. Το εμπορικό και το οικονομικό τμήμα αξιολογούν την φερεγγυότητα του πελάτη λαμβάνοντας υπ' όψη την χρηματοοικονομική του κατάσταση, την εξυπηρέτηση των τρεχουσών οφειλών του και ορίζουν πιστωτικά όρια τα οποία παρακολουθούνται τακτικά και δεν δύνανται να ξεπεραστούν από έναν μεμονωμένο πελάτη.

32. Χρηματοοικονομικά στοιχεία – εύλογη αξία

23.1 Αγορές Συμμετοχικών τίτλων

Στη χρήση 2015 η θυγατρική εταιρεία αγόρασε χρεόγραφα που αντιστοιχούν σε μετοχές χρηματοπιστωτικού ιδρύματος που είναι εισηγμένες στο Ελληνικό Χρηματιστήριο, αξίας κτήσης € 120 χιλ. (Λοιποί συμμετοχικοί τίτλοι). Από την αποτίμηση των επενδύσεων σε συμμετοχικούς τίτλους με βάση την τιμή της 31.12.2018 (προέκυψε ζημία € 45 χιλ. που καταχωρήθηκε στα έσοδα της κατάστασης αποτελεσμάτων (31.12.2017: ζημία € 22 χιλ. που καταχωρήθηκε στα λοιπά συνολικά έσοδα).

23.2 Εύλογη αξία

Οι μέθοδοι αποτίμησης της εύλογης αξίας ιεραρχούνται σε τρία επίπεδα:

Επίπεδο 1: Διαπραγματεύσιμες αξίες από ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις,

Επίπεδο 2: Λοιπές τεχνικές για τις οποίες όλες οι εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία είναι παρατηρήσιμες, είτε άμεσα είτε έμμεσα,

Επίπεδο 3: Τεχνικές που χρησιμοποιούν εισροές που έχουν σημαντική επίδραση στην καταγεγραμμένη εύλογη αξία και δεν βασίζονται σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Οι λογιστικές αξίες των χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού και παθητικού προσεγγίζουν τις εύλογες αξίες τους καθώς:

- Οι εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, τα ταμειακά διαθέσιμα, οι προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις έχουν βραχυπρόθεσμη λήξη.
- Οι δανειακές υποχρεώσεις και οι υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης είναι σε ευρώ και έντοκες με κυμαινόμενο επιτόκιο.
- Ο τρόπος προσδιορισμού της εύλογης αξίας των επενδύσεων συμμετοχικών τίτλων έγινε με βάση το επίπεδο 1.

33. Συναλλαγές με συνδεδεμένα μέρη

	Όμιλος		Εταιρεία	
	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Εσοδα από θυγατρική (Campus)	-	-	575	38
Εσοδα από συνδεδεμένη (Δοϊράνη)	88	419	88	419
Εσοδα από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	563	141	-	-
	651	560	663	457
Αγορές (Πρώτων υλών) από θυγατρική (Campus)	-	-	4.430	4.057
Αγορές από συνδεδεμένη (Δοϊράνη)	3.150	2.036	3.150	2.036
Αγορές από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	489	528	-	-
	3.639	2.564	7.580	6.093
	31.12.2018	31.12.2017	31.12.2018	31.12.2017
Απαιτήσεις από θυγατρική (Campus)	-	-	-	90
Απαιτήσεις από συνδεδεμένη (Δοϊράνη)	-	1.668	-	1.668
Απαιτήσεις από λοιπά συνδεδεμένα μέρη	4	-	-	-
	4	1.668	-	1.758
Υποχρεώσεις προς θυγατρική (Campus)	-	-	254	-
Υποχρεώσεις προς συνδεδεμένη (Δοϊράνη)	1.083	-	1.083	-
Υποχρεώσεις προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη	6	100	-	-
	1.089	100	1.337	-
Μέλη Διοικητικού Συμβουλίου και διευθυντικά στελέχη	Όμιλος			
	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017	01.01.- 31.12.2018	01.01.- 31.12.2017
Βραχύχρονες παροχές	2	32	2	32
Υποχρεώσεις	221	419	145	175

Σημειώσεις:

- Οι πωλήσεις προς τη Campus αφορούν πωλήσεις ζωοτροφών και απολυμαντικών ειδών
- Οι αγορές από τη Campus αφορούν αγορές αγελαδινού γάλακτος
- Οι πωλήσεις προς λοιπά συνδεδεμένα μέρη αφορούν πωλήσεις ζωοτροφών και παροχή υπηρεσιών για στέγαση ζώων
- Οι αγορές από λοιπά συνδεδεμένα μέρη αφορούν αγορές αγελαδινού γάλακτος.

Δεν υπάρχουν επισφαλείς απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη ούτε έχει γίνει σχετική πρόβλεψη στην τρέχουσα και στην προηγούμενη χρήση.

34. Γεγονότα μετά την ημερομηνία αναφοράς

Σας αναφέρουμε ότι δεν υπάρχουν σημαντικά γεγονότα για τη μητρική Εταιρεία και τη θυγατρική της, που έλαβαν χώρα από τη λήξη της χρήσης μέχρι την ημερομηνία σύνταξης της παρούσας έκθεσης που να χρήζουν προσαρμογής των κονδυλίων των χρηματοοικονομικών καταστάσεων της χρήσης 2018 ή επιπρόσθετων γνωστοποιήσεων.

Διαδικτυακός τόπος – Διαθεσιμότητα Οικονομικών Καταστάσεων

Οι ετήσιες και ενδιάμεσες χρηματοοικονομικές καταστάσεις του Ομίλου και της Εταιρείας, η Έκθεση Ελέγχου Ορκωτού Ελεγκτή και η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου προς την Ετήσια Τακτική Γενική Συνέλευση έχουν αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Εταιρείας (www.evrofarma.gr).

Οι ετήσιες χρηματοοικονομικές καταστάσεις, οι Εκθέσεις Ελέγχου των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών και οι εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου των εταιρειών που ενσωματώνονται στις ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας, αναρτώνται στην ιστοσελίδα της Εταιρείας (www.evrofarma.gr).

